

Skattefrågor i budgetpropositionen för 2014

Till finansutskottet

Finansutskottet har gett skatteutskottet tillfälle att yttra sig över avsnittet Förslag till statens budget, finansplan och skattefrågor i proposition 2013/14: 1 Budgetpropositionen för 2014 samt de motioner som kan komma att väckas i anslutning till detta avsnitt.

Utskottet har behandlat ramarna för utgiftsområde 3 Skatt, tull och exekution i yttrande 2013/14:SkU2y Ramar för utgiftsområde 3 Skatt, tull och exekution.

I detta yttrande behandlar utskottet övriga frågor i det aktuella avsnittet.

Sammanfattning

Utskottet instämmer i regeringens bedömning när det gäller inriktningen av skattepolitiken, tillstyrker de förslag som regeringen lägger fram i propositionen och har ingen invändning mot de bedömningar och övriga ställningstaganden som regeringen redovisar. Utskottet tillstyrker att regeringens beräkning av statsbudgetens inkomster för 2014 godkänns. Utskottet föreslår ett tillkännagivande om att regeringen noga ska följa utvecklingen och vid behov återkomma till riksdagen med förslag som ytterligare justerar 3:12-reglerna.

Utskottets ställningstaganden innebär att bl.a. följande förändringar på skatteområdet beslutas eller aviseras.

Skatten på förvärvsinkomster sänks dels genom att jobbskatteavdraget förstärks med 12 miljarder kronor, dels genom att uttaget av den statliga inkomstskatten på beskattningsbara förvärvsinkomster begränsas till en kostnad av 3 miljarder kronor.

Det förhöjda grundavdraget för dem som vid beskattningsårets ingång har fyllt 65 år förstärks med 2,5 miljarder kronor, genom att grundavdragsbeloppet höjs för dem med en fastställd förvärvsinkomst som överstiger 44 800 kronor per år.

Den särskilda inkomstskatten för utomlands bosatta sänks med 5 procentenheter till 20 procent för skattepliktiga inkomster som inte utgör sjöinkomst.

För att underlätta omställning på arbetsmarknaden utvidgas bestämmelserna om inskränkt skattskyldighet för vissa stiftelser. Vidare utvidgas samt förtydligas reglerna om skattefri förmån i form av utbildning vid personalavveckling.

Den tidsbegränsade nedsättningen av förmånsvärdet för vissa miljöanpassade bilar förlängs med tre år.

När det gäller förändringar i de s.k. 3:12-reglerna införs i löneunderlagsregeln ett kapitalandelskrav för lönebaserat utrymme. Vidare sänks det högsta löneuttagskravet från 10 inkomstbasbelopp till 9,6 inkomstbasbelopp. En definition av dotterföretag införs i inkomstskattelagen, och det lönebaserade utrymmet begränsas till att per år uppgå till högst 50 gånger den egna eller någon närståendes kontanta ersättning. Slutligen höjs det lönebaserade utrymmet från 25 till 50 procent av löneunderlaget. För att balansen i beskattningen av delägare i fåmansföretag och enskilda näringsidkare inte ska förskjutas höjs räntesatsen för den positiva räntefördelningen med 0,5 procentenheter.

Inkomstskattereglerna för den ideella sektorn reformeras och moderniseras. Med anledning av de nya reglerna görs också en följdändring i reglerna om skattereduktion för gåva.

Bestämmelserna om inkomstskattefrihet för inkomster från specialbyggnader och vissa lantbruksenheter slopas.

Skattereglerna för finansiella instrument kommer att utredas. Det kan gälla t.ex. optioner och andra aktierelaterade incitament som företagen ger till nyckelpersoner som en del av sin ägarstyrning.

För att åstadkomma ett långsiktigt hållbart och förutsägbart ramverk för att främja hållbara biodrivmedel införs ett kvotpliktsystem för låginblandning av biodrivmedel den 1 maj 2014. Systemet kombineras med en drivmedelsbeskattning som är långsiktigt hållbar gentemot unionsrätten. Höginblandade och rena biodrivmedel är fortsatt skattebefriade.

En skattereduktion införs för mikroproduktion av förnybar el vid en gräns om 20 000 kilowattimmar per år. Reglerna måste först godkännas av Europeiska kommissionen i statsstödshänseende och kan därför träda ikraft tidigast 1 juli 2014.

För att minska användningen av bly och bidra till att uppnå miljökvalitetsmålet sänks energiskatten på blyfri flygbensin.

Koldioxidskatten för bränslen som förbrukas vid viss värmeproduktion sänks från 94 procent till 80 procent av den generella koldioxidskattenivån för att undvika överkompensation.

För att undvika en skillnad i beskattningen mellan fordon som tidigare har varit registrerade utomlands och fordon som endast har varit registrerade i Sverige, införs en definition av vad som avses med "skattepliktig för första gången" i vägtrafikskattelagen och i lagen med särskilda bestämmelser om fordonsskatt.

Punktskatten på öl, vin, andra jästa drycker och mellanklassprodukter höjs den 1 januari 2014 med ca 7 procent och på sprit med 1 procent.

Ansökan och anmälan till Skatteverket slopas i de flesta fall vid frivillig skattskyldighet för mervärdesskatt för upplåtelse av fastighet.

Regeringen bedömer att Skatteverket bör vara beskattningsmyndighet för mervärdesskatt vid import i stället för Tullverket. En ändring bör införas den 1 januari 2015. Syftet är att förbättra likviditeten och minska den administrativa bördan för företag som importerar varor till Sverige.

För att underlätta företagens skatteredovisning bedömer regeringen att tidpunkten för att lämna mervärdesskattedeklaration för hela beskattningsår bör samordnas med tidpunkten för att lämna inkomstdeklaration. Den framskjutna deklarationstidpunkten ska endast omfatta företag som inte bedriver handel med andra EU-länder.

För att förbättra kontrollen och motverka skattefusk inom uppskovsförfarandet för punktskatter avser regeringen föreslå ändrade regler för hantering av alkoholvaror, tobaksvaror och energiprodukter.

Socialdemokraterna, Miljöpartiet, Sverigedemokraterna och Vänsterpartiet har lämnat var sin avvikande mening.

Innehållsförteckning

Sammanfattning	1
Utskottets överväganden	6
Öppen utfrågning	6
Riktlinjerna för skattepolitiken	6
Förstärkt jobbskatteavdrag och sänkt statlig inkomstskatt m.m.	19
Sänkt skatt för pensionärer	22
Särskild inkomstskatt för utomlands bosatta	24
Inkomstskatteändringar för att underlätta omställning på arbetsmarknaden	26
Nedsatt förmånsvärde för vissa miljöanpassade bilar	27
Slopad skattereduktion för gåvor till ideella föreningar	29
Skattereduktion för HUS-arbete	30
Fackföreningsavgift och a-kasseavgift	33
Utredning om optioner till nyckelpersoner i företag	34
HUS-avdrag för arbeten utförda utomlands	35
Löneunderlagsregeln i 3:12-reglerna och reglerna om räntefördelning	36
Reformerade inkomstskatteregler för den ideella sektorn	44
Slopad skattefrihet för inkomster från specialbyggnader m.m.	47
Bolagsskatten	48
Investeraravdraget	49
Tonnageskatt	51
Utagsbeskattning av vindkraftskooperativ	52
Skattefria underhållsfonder	54
Fastighetsskatten	55
Skatt på förmögenhet, arv och gåva	57
Kvotplikt och beskattning av biodrivmedel	59
Skattereduktion för mikroproduktion av förnybar el	63
Sänkt energiskatt för blyfri flygbensin	64
Europadiesel	65
Ändrad beskattning av bränslen för viss värmeproduktion	65
Definition av begreppet ”skattepliktig för första gången” inom fordonsbeskattningen	67
Övriga förslag om fordonsskatter	68
Egenförbrukning av el vid värmeföretags industrileveranser	70
Utredning om ekonomiska styrmedel för kemikalier	71
Koldioxid- och energiskattesatser	72
Reklamskatt	74
Höjd skatt på alkohol	75
Frivillig skattskyldighet vid uthyrning av verksamhetslokaler	77
Förändrad hantering av mervärdesskatt vid import	79
Deklarationstidpunkten för mervärdesskatt	80
Mervärdesskatt på restaurang- och cateringtjänster	80
Moms på bilpoolstjänster	82
Övriga förslag om miljöskatter m.m.	83
Vissa förfaranderegler för alkoholskatt, tobaksskatt och energiskatt	85

Utgifter som ges som krediteringar på skattekonto	86
Lagförslagen	87
Offentliga sektorns skatteintäkter	88
Uppföljning av 3:12-reglerna	88
Avvikande meningar	90
1. Skattefrågor i budgetpropositionen för 2014 (S)	90
2. Skattefrågor i budgetpropositionen för 2014 (MP)	93
3. Skattefrågor i budgetpropositionen för 2014 (SD)	97
4. Skattefrågor i budgetpropositionen för 2014 (V)	99
<i>Bilaga 1</i>	
Öppen utfrågning om föreslagna justeringar av 3:12-reglerna – utskrift	104
<i>Bilaga 2</i>	
Öppen utfrågning om föreslagna justeringar av 3:12-reglerna – bilder	135

Utskottets överväganden

Öppen utfrågning

Utskottet höll den 24 september 2013 en öppen utfrågning om regeringens förslag om justeringar av 3:12-reglerna. En utskrift av utfrågningen bifogas, se bilagorna 1 och 2.

Riktlinjerna för skattepolitiken

Utskottets förslag i korthet

Utskottet instämmer i regeringens bedömning när det gäller inriktningen av skattepolitiken och föreslår att Socialdemokraternas, Miljöpartiets, Sverigedemokraternas och Vänsterpartiets förslag om en annan inriktning avslås.

Jämför avvikande meningarna 1 (S), 2 (MP), 3 (SD) och 4 (V).

Budgetpropositionen

Regeringen föreslår att riksdagen godkänner riktlinjerna för den ekonomiska politiken och budgetpolitiken.

Regeringens främsta mål är full sysselsättning. Den utdragna internationella lågkonjunkturens konsekvenser för jobb och välfärd i Sverige ska motverkas även i fortsättningen. Styrkan i Sveriges offentliga finanser ska användas för att stödja tillväxt och sysselsättning och motverka att den höga arbetslösheten, som följt i finanskrisens spår, biter sig fast. Samtidigt ska uthålligheten i de offentliga finanserna värnas.

För att stärka hushållens ekonomi, öka den varaktiga sysselsättningen och antalet arbetade timmar samt göra det mer attraktivt att utbilda sig föreslås att jobbskatteavdraget förstärks ytterligare och att den nedre skiktgränsen för statlig inkomstskatt höjs. Pensionärernas ekonomiska situation förstärks genom en skattesänkning som är inriktad på de pensionärer som har de minsta ekonomiska marginalerna. Av förenklingsskäl och administrativa skäl sänks även skatten för utomlands bosatta. Förslagen innebär att hushållens ekonomi stärks med drygt 20 miljarder kronor 2014. Förstärkningen av jobbskatteavdraget bedöms öka antalet sysselsatta med ytterligare ca 13 000.

Som en del i trepartssamtalen utvidgas och förtydligas bestämmelsen om skattefri förmån i form av utbildning eller annan åtgärd vid personalavveckling. Personal- och kollektivavtalsstiftelser får möjlighet att lämna understöd vid utbildning, och för kollektivavtalsstiftelser genomförs ytterligare utvidgningar av de skattegynnade ändamålen.

Introduktionen av miljöanpassade bilar på marknaden underlättas genom att den tidsbegränsade nedsättningen av förmånsvärdet för vissa miljöbilar förlängs med ytterligare tre år t.o.m. 2016.

För att främja entreprenörskap och jobbskapande investeringar i snabbväxande företag kommer regeringen att låta utreda skattereglerna för finansiella instrument, t.ex. optioner och andra aktierelaterade incitament, som företagen ger till nyckelpersoner som en del av sin ägarstyrning.

Ett investeraravdrag som ska stimulera investeringar i mindre företag och därigenom öka de mindre företagens tillgång till kapital har beslutats av riksdagen och träder i kraft den 1 december 2013.

De s.k. 3:12-reglerna kan användas för att omvandla tjänsteinkomster till lägre beskattade kapitalinkomster, när anställda med mycket litet ägande i ett fåmansföretag tillämpar regler som är avsedda för personer som genom sitt ägande tar risker. För att öka 3:12-reglernas legitimitet föreslår regeringen ett krav på en minsta kapitalandel på 4 procent för att få beräkna ett lönebaserat utrymme. Regeringen bedömer att det offentligfinansiella utrymme som frigörs främst ska omfördelas inom 3:12-systemet. Därför föreslås generella lättnader för att reglerna i högre grad än i dag ska stimulera delägarna i de mindre företagen och förstärka deras incitament att anställa. Det föreslås även en höjning av räntenivån för positiv räntefördelning för enskilda näringsidkare.

Den ideella sektorns inkomstskatteregler reformeras. Bestämmelserna om allmännyttiga ändamål blir gemensamma för stiftelser, ideella föreningar och registrerade trossamfund. Innebörden är framför allt att stiftelserna får ett utvidgat skattemässigt gynnande. Någon definition av begreppet allmännytta införs inte, utan nuvarande system med en exemplifiering behålls samtidigt som det moderniseras och utvidgas något. Skattefriheten för periodiska understöd begränsas till utbetalningar som görs för att fullfölja främjandet av omsorg om barn och ungdom, social hjälpverksamhet, utbildning eller vetenskaplig forskning i avvaktan på en närmare analys av effekterna av en utvidgning. Inkomstskattefrihet för fastighetsinkomster från specialbyggnader och vissa lantbruksenheter avskaffas eftersom reglerna inte är konkurrensneutrala och svåra att tillämpa.

Regeringen presenterar en strategi för utformningen av de ekonomiska styrmedlen på biodrivmedelsområdet. Ett kvotpliktssystem införs den 1 maj 2014 för att säkerställa låginblandade volymer av biodrivmedel på marknaden, och energibeskattningen av hållbara biodrivmedel som ingår i bensen och dieselbränsle läggs om så att den grundas på bränslets energiinnehåll. Biodrivmedel som inte ingår i eller utgörs av bensen eller dieselbränsle är fortsatt skattebefriade för att ge dessa biodrivmedel goda konkurrensförutsättningar. Kvotpliktsystemets införande skapar budgetutrymme att vidta åtgärder som skyndar på den positiva utvecklingen inom energi- och klimatområdet. Regeringen avser att presentera ytterligare styr-

medelsåtgärder som ger positiva incitament inom klimat- och energiskatteområdet. I det arbetet kommer det att vara viktigt med insatser för att reducera transportsektorns utsläpp och beroende av fossila bränslen.

En skattereduktion för mikroproducenter av el från förnybara energikällor aviseras som ett steg i regeringens politik för att öka andelen förnybar energi och stärka ställningen för de konsumenter som producerar förnybar el.

Koldioxidskatten sänks för bränslen som förbrukas vid viss värmeproduktion för att eliminera den överkompensation som uppkommit genom att mixade tjocka vegetabiliska och animaliska oljor och fetter är skattefria i värmeverk.

Skatten på flygbensin med mycket låga blyhalter sänks för att minska utsläppen av bly. Flygbensinen står i dag för 16 procent av Sveriges utsläpp av bly till luft. Vidare avser regeringen att tillsätta en särskild utredare för att analysera den roll som ekonomiska styrmedel kan spela för att minska förekomsten av eller risken för exponering och spridning av miljö- och hälsofarliga ämnen i t.ex. kläder eller hemelektronik.

Fordonsbeskattningen justeras genom att begreppet skattepliktig för första gången definieras.

Av folkhälsopolitiska skäl föreslår regeringen att punktskatterna på öl och vin höjs med ca 7 procent och att punktskatten på sprit höjs med 1 procent den 1 januari 2014. Vissa förfaranderegler avseende skatt på alkoholvaror, tobaksvaror och energiprodukter ändras för att motverka fusk.

För att underlätta företagens skatteredovisning kommer regeringen att föreslå att tidpunkten för att lämna mervärdesskattedeklaration för hela beskattningsår samordnas med tidpunkten för att lämna inkomstdeklaration. Den framskjutna deklarationstidpunkten ska endast omfatta företag som inte bedriver handel med andra EU-länder. Ansöknings- och anmälningsförfarandet vid frivillig skattskyldighet för upplåtelse av fastighet slopas av förenklingsskäl. För att förbättra likviditeten och minska den administrativa bördan vid import av varor till Sverige avser regeringen att återkomma med ett förslag som innebär att Skatteverket ska vara beskattningsmyndighet för mervärdesskatt vid import i stället för Tullverket fr.o.m. 2015.

Som ett led i regeringens regelförenklingsarbete kommer möjligheten att införa en rak kontantmetod analyseras. Med dagens regler kan kontantmetoden inte tillämpas fullt ut eftersom regelverket ställer krav på redovisning av utestående fordringar och skulder vid räkenskapsårets utgång. Eftersom reglerna om internprissättning uppfattas som betungande av näringslivet har Skatteverket i uppdrag att utvärdera regelverket för att bedöma reglernas funktionalitet samt analysera möjligheten till förenklningar. Skatteverket har vidare i uppdrag att göra en förstudie för att undersöka möjligheten att utveckla ett system för ett effektivt uppgiftslämnande mellan ett företags dator och Skatteverkets it-system, liksom möjlig-

heten att på sin webbplats tillhandahålla ett enkelt redovisningssystem för att förenkla överföringen av data och elektronisk kommunikation för de minsta företagen.

Det internationella arbetet för att motverka skatteundandragande bedrivs numera i många internationella sammanhang, och med en ny beslutsamhet när det gäller att utveckla och effektivisera det internationella samarbetet. Regeringen följer och deltar i det internationella arbete som bedrivs.

Motionerna

Socialdemokraterna

Socialdemokraterna föreslår i partimotion 2013/14:Fi308 av Mikael Damberg m.fl. att riksdagen godkänner den inriktning av skattepolitiken som motionärerna redovisar.

Svenska hushåll ska ha stabila planeringsförutsättningar. Skatter kan bara sänkas i den takt ekonomin tillåter. Det är en riskabel strategi att låna till stora ofinansierade skattesänkningar. Sverige tjänar på att ha ett skattesystem som är logiskt utan alltför stora undantag.

Skatt ska betalas efter bärkraft. Välfärd ska fördelas efter behov. Den som har högre inkomster ska bidra med mer än den som har lägre. Men alla ska få del av välfärden oavsett inkomst. Detta minskar klyftorna. Skatten ska således höjas för dem som tjänar allra mest och sänkas för pensionärer. Skattesystemet ska inte användas för att styra människors och företags beteende. Ett undantag är miljöområdet där det kan vara klokt att använda skatterna för att styra beteenden.

Regeringens förslag om ett femte jobbskatteavdrag avslås.

Det nuvarande jobbskatteavdraget kvarstår fullt ut för löntagare med en lön upp till 60 000 kronor i månaden. Vid högre inkomster tas det bort steg för steg och är helt borta vid miljoninkomster. Den som har en månadsinkomst på 60 000 kronor får oförändrad skatt och den som tjänar 75 000 kronor får höjd skatt med ungefär 500 kronor i månaden. Den som har en månadsinkomst på 116 000 kronor får inget jobbskatteavdrag alls.

Pensionärernas skatt sänks med ett större belopp än i regeringens förslag. En garantipensionär får ca 150 kronor i månaden i sänkt skatt. Det långsiktiga målet är att skatteflyktan ska slutas genom att skatten för pensionärer sänks.

Regeringens förslag om höjd nedre skiktgräns i den statliga inkomstskatten avslås eftersom det innebär att hela svenska folket sätts i skuld för att de som tjänar bäst ska få sänkt skatt. Det är en olycklig fördelningspolitik och en ineffektiv konjunkturpolitik.

Förslaget om sänkt skatt för utomlands bosatta avslås eftersom det inte skapar några jobb i Sverige.

Skatteavdraget för dem som skänker pengar till vissa ideella organisationer avskaffas eftersom det gör skattesystemet krångligt. Det är inte rimligt att staten ska subventionera enskilda individers gåvor till ideella organisationer.

Avdraget för förvaltningsavgifter över 1 000 kronor slopas. Det kan inte anses prioriterat att privatpersoner som har stora utgifter för kapitalförvaltning ska beviljas avdrag för detta.

RUT-avdraget kvarstår men skattereduktionen begränsas till 25 000 kronor per år. Med ett halverat tak riktas avdraget mer till vanliga barnfamiljer och pensionärers behov av hushållsservice. Skattesubventionen för läxhjälp i hemmet tas bort. ROT-avdraget behålls eftersom det är en väletablerad skattereduktion som i dag utgör en stimulans för efterfrågan i byggsektorn.

Regeringens förslag till ändrade 3:12-regler är dåligt berett och löser inte de grundläggande problemen med inkomstomvandlingen. Det riskerar i stället att göra inkomstomvandlingen ännu mer lönsam för stora grupper. En förändring av regelverket borde ha lett till högre skatteinkomster, givet de ursprungliga utgångspunkterna om skärpning. Hela frågan borde från början ha hamnat i Företagsskattekommittén och där grundligt utretts så att ett mer samlande förslag kunde ha lagts fram. Regeringen måste följa upp och till riksdagen återrapportera effekterna av de ändrade 3:12-regler som föreslås. Företagsskattekommittén måste ges i uppdrag att utreda överutnyttjandet av inkomstomvandlingen genom 3:12-reglerna samt föreslå åtgärder.

Den lägre restaurangmomsen avskaffas. Skattesystemet bör ha relativt få undantag och särregler. Sysselsättningseffekten är sannolikt mycket svag.

Supermiljöbilspremien avvecklas till förmån för en statsfinansiellt neutral miljöbilspremie och registreringsavgift.

Flera miljöstyrande skatter har inte höjts sedan 2006. Det är lämpligt att dessa skatter följer med i den allmänna prisutvecklingen.

En skatt bör införas som stimulerar utbyte av fluorerade gaser i stora kyl- och frysanläggningar och luftkonditioneringsanläggningar.

En bekämpningsmedelsskatt införs på kreosot. Kreosot är uppsatt på EU:s lista över farliga kemikalier som ska förbjudas.

Jordbruket är i dag den största källan till kväveutsläpp till haven. Skatten på handelsgödsel återinförs och en del av intäkterna återförs till sektorn.

Miljöpartiet

Miljöpartiet föreslår i partimotion 2013/14:Fi319 av Gustav Fridolin m.fl. att riksdagen beslutar om den inriktning av den ekonomiska politiken som redovisas i motionen.

Miljöpartiets mål för skattepolitiken är att de skatter som behövs för att finansiera välfärden ska tas in på ett rättvist och rättssäkert sätt. Skatten ska vara omfördelande och beräknas utifrån bärkraft på ett sätt som så långt som möjligt undviker oönskade snedvridningar av ekonomin. Samti-

digt är det viktigt att systemet bidrar till incitament för egen försörjning. Genom skatter på miljö- och hälsoskadliga varor och beteenden ska samhällskostnader som annars inte syns i priset synliggöras, för att styra konsumtion och investeringar i en mer hållbar riktning. Grön skatteväxling, dvs. ökad beskattning av miljöresurser och utsläpp i kombination med stimulanser som sänkt skatt på arbete, gynnar både klimatet, jobben och ekonomin och är ett viktigt långsiktigt mål för Miljöpartiets skattepolitik.

Miljöpartiet anser att det är viktigt att människor har goda och stabila förutsättningar för att kunna planera sin privatekonomi. Det är också positivt att stimulera sysselsättning och att skapa goda villkor för löntagare. Miljöpartiet anser i linje med detta att de senaste årens sänkningar av inkomstskatten för vanliga löntagare ska ligga kvar. För högre inkomster, över 40 000 kronor per månad, genomförs en avtrappning med 2,5 procent. Vid en månadslön på 45 000 kronor minskas jobbskatteavdraget med drygt 100 kronor i månaden. Jobbskatteavdraget är helt avtrappat vid en månadslön på 117 000 kronor.

Förslaget om ett femte steg i jobbskatteavdraget avslås eftersom det är mer prioriterat att investera i bl.a. skola, småföretagande och ett hållbart klimat. Det ses också som bekymmersamt att skillnaden mellan pensionärer och löntagare ökar med ett femte jobbskatteavdrag.

Regeringens förslag om en höjning av gränsen för uttag av statlig inkomstskatt avvisas.

Miljöpartiet motsätter sig också att skatten för utlandsbosatta sänks då skatten är lägre än den vanliga inkomstskatten och resurser behövs i andra delar av samhället.

För att underlätta för ensamstående föräldrar med barn föreslås en skatte-reduktion på 5 000 kronor per år för alla föräldrar som i sin skattedeklaration ansöker om skattereduktionen och kan styrka att deras barn bor hos dem hela eller delar av året.

För att ge en ordentlig skjuts i upprustning och energieffektivisering föreslår Miljöpartiet att ROT-avdraget breddas till reparation av maskiner och inventarier, energianpassas och utvidgas till ägare av hyreshus. Ett motsvarande stöd ska gå till skollokaler.

Miljöpartiet vill också genomföra en kraftig sänkning av fastighetsskatten på studentkorridorer genom att varje studentkorridor ses som en enda bostad.

Avdragsrätten för gåvor till ideella organisationer som bedriver hjälpverksamhet slopas eftersom den inte gäller idrottsföreningar och rättighets- eller miljöorganisationer.

Regeringens förslag om att förändra 3:12-reglerna innebär en kraftig försämring för företag som vill locka till sig medarbetare genom att erbjuda delägarskap. Företagsskattekommittén bör utreda och regeringen återkomma med ett nytt förslag som begränsar möjligheterna till skatteplanering utan att slå undan benen för småföretagen.

För att hålla uppe omvandlingstrycket i samhället höjs koldioxidskatten med 24 öre, vilket motsvarar ca 70 öre per liter på bensinpriset. Förslaget överensstämmer med Klimatberedningens förslag.

Effektskatten på kärnkraft höjs med 3 miljarder kronor och fastighets-skatten på vattenkraft med 1 miljard kronor. I avvaktan på en utsläpps-bubbla för flyget införs en flygskatt från halvårsskiftet 2014 som kompenserar för den del av flygets klimatpåverkan som inte täcks av utsläppshandeln. Torv beskattas som andra fossila bränslen, skatten på konstgödsel återinförs, och en skatt införs på fluorerade växthusgaser. Skat-ten på bekämpningsmedel dubblas. En särskild skatt införs på kreosot.

Miljöpartiet vill införa en skatt på förbränning av avfall för att stimulera källsortering och materialåtervinning och återinför den gamla skattemodel-len i avvaktan på en utredning om nya styrmedel i avfallspolitiken. Skat-ten höjs på avfall som deponeras.

Miljöpartiet slopar uttagsbeskattningen av vindkraftverk.

Skatten på naturgrus höjs för att undvika en urholkning av styreffekten.

Miljöpartiet inför en lastbilsskatt på i genomsnitt 1,40 kronor per kilo-meter fr.o.m. 2015. Skatten differentieras på ett sätt som gör att den är lägre i områden där möjligheten till båt- eller järnvägstransporter saknas. Detta gäller inte minst skogsindustrins timmertransporter. Eurovinjettskat-ten slopas.

En avgiftsfinansierad snålbilstrappa införs. Systemet bygger på att bilar som släpper ut lite fossil koldioxid får en bonus som bekostas av bilar som släpper ut mycket koldioxid. Systemet utformas så att det är statsfinan-siellt neutralt. Regeringens fordonsskattebefrielse fasas ut på ett sådant sätt att det inte drabbar dem som redan köpt bil under det nuvarande regelver-ket. Förmånsbeskattningen koldioxidrelateras.

Ett prisgolv införs på utsläppsrätter i den handlande sektorn. Systemet utformas i likhet med det system som införts i Storbritannien.

Energiskatten på diesel höjs med 20 öre per liter år 2015. Samtidigt sänks fordonsskatten för dieslbilar genom att bränslefaktorn reduceras.

Alkoholskatten höjs 50 procent mer än i regeringens förslag.

Miljöpartiet är positivt till den halverade momsen för restaurang- och cateringtjänster och vill att reformen breddas till att även omfatta repara-tion av cyklar, kläder och skor.

Sverigedemokraterna

Sverigedemokraterna föreslår i partimotion 2013/14:Fi282 av Jimmie Åkes-son m.fl. att riksdagen godkänner de riktlinjer som redovisas i motionen.

Sverigedemokraterna är ett modernt arbetarparti. Utgångspunkten är att politikens roll ska vara att skapa optimala förutsättningar för sysselsättning snarare än att försöka lindra symtomen av en i grunden felkonstruerad sys-selsättningspolitik. Den grundläggande målsättningen är att ta bort hinder på arbetsmarknaden.

Sysselsättningspolitiken har ett antal övergripande syften. Sverigedemokraterna vill göra det mer lönsamt att arbeta, göra det billigare och enklare att anställa, komma till rätta med den bristande matchningen på arbetsmarknaden och minska överutbudet av okvalificerad invandrad arbetskraft.

En förnuftig sysselsättningsskapande politik bygger på att öka och skapa balans mellan arbetskraftsutbud och arbetstillfällen. Ett viktigt steg är således att skapa incitament för att människor ska vilja vara just sysselsatta. Ett andra är att säkra en konsumtion som håller igång produktion och tillväxt. Jobbskatteavdraget bidrar till bägge dessa faktorer, och Sverigedemokraterna förordar därmed en utveckling av jobbskatteavdraget i form av ett femte steg.

Sverigedemokraternas ambition är att kraftigt reducera skatteskillnaden mellan inkomstlagen tjänst och pension genom en höjning av det förhöjda grundavdraget för personer över 65 år. En genomsnittlig pensionär får en höjd nettoinkomst motsvarande 417 kronor per månad redan fr.o.m. 2014. Detta bedöms även leda till högre konsumtion bland landets pensionärer och påverkar således även sysselsättningen i positiv riktning. På sikt bör skatteskillnaden helt elimineras.

Sverigedemokraterna motsätter sig en höjning av den första brytpunkten för statlig skatt. Brytpunkten ligger för 2013 på 426 300 kronor per år och gynnar alltså enbart individer över det inkomstskiktet. Det kan alltså inte sägas minska trösklarna till arbetsmarknaden nämnvärt. Enligt regeringens egen utvärdering påverkas antalet sysselsatta över huvud taget inte av en höjning av brytpunkten.

Eftersom Sverigedemokraterna eftersträvar en arbetslinje höjs milersättningen för reseavdrag med totalt 4 kronor per mil. Milersättningen har legat still sedan 2008 samtidigt som bensinpriset stigit med närmare 3 kronor per liter.

Sverigedemokraterna är i grunden positiva till RUT-avdraget. Reformen har inte enbart haft sysselsättningsskapande effekter, den har även gett vanliga människor möjligheter att få mer tid över till annat än hushållsarbete. Sverigedemokraterna vill utveckla avdraget för personer som fyllt 67 år och helt ta bort den skatt som seniorer betalar på hushållstjänster.

För att Sverige ska kunna upprätthålla en hög internationell konkurrenskraft och levnadsstandard vill Sverigedemokraterna föra en energipolitik som säkerställer en prisvärd och tillförlitlig energiförsörjning för såväl hushåll som näringsliv. Sverigedemokraterna strävar därför efter att bibehålla och utveckla landets energisystem, med fokus på leveranssäkerhet och miljöansvar. För att stimulera byggandet av kärnkraftverk och skapa incitament för att förnya reaktorer slopas effektskatten på kärnkraftverk.

Elpriserna måste sänkas så att hushållen kan hålla sina boendekostnader på en rimlig nivå. Elskatten sänks därför med motsvarande 10 öre per kilowattimme 2014, vilket ger en villa med en förbrukning på ca 25 000 kilowattimmar per år en besparing på drygt 200 kronor per månad.

Sverigedemokraternas mål för området bostadsmarknad är att skapa förutsättningar för ett välplanerat, energieffektivt och hållbart bostadsbyggande för både ung och gammal. Sverigedemokraterna vill göra det skattefritt att hyra ut en del av bostaden men också skattebefria andrahandsuthyrningen och göra reglerna för denna typ av uthyrning mer flexibla. Den statsfinansiella kostnaden blir liten för dessa förändringar och det blir ett lågt pris att betala för att på kort tid lösgöra ett stort antal bostäder för unga och studenter.

Sverigedemokraterna anser att studentbostäder bör betraktas som elevhem. På så sätt avskaffas den kommunala fastighetsavgiften för studentbostäder.

En långsiktig och hållbar lösning vid upprustning och underhåll av bostadsbestånden i vårt land skapas genom skattefria underhållsfonder.

Regeringens sänkning av restaurang- och cateringmomsen var en oerhörd felprioritering. Den är väldigt kostsam och även om det är för tidigt att mäta resultatet av sänkningen har studier gjorts som bedömer att antalet jobb uppgår till som högst ett par tusen. Sverigedemokraterna vill återställa momssatsen till 25 procent eftersom det finns andra åtgärder som ger bättre utdelning, räknat i antal jobb per satsad krona.

Vänsterpartiet

Vänsterpartiet föreslår i partimotion 2013/14:Fi254 av Jonas Sjöstedt m.fl. att riksdagen godkänner de riktlinjer som redovisas i motionen.

Målsättningen är att trygga välfärden, få fler människor i arbete, minska inkomstskillnaderna och skapa förutsättningar för en hållbar utveckling. En hög sysselsättning är en förutsättning för att få resurser till den offentligt finansierade, generella välfärden. Skatt ska betalas efter bärkraft, och välfärd fördelas efter behov.

Skattesystemet måste vara utformat så att det är enkelt att förstå och tillämpa för den enskilda skattebetalaren. Vänsterpartiet betonar därför vikten av att eftersträva ett system som är enhetligt och likformigt och som har så få undantag som möjligt. På så sätt minimeras också möjligheterna till skatteplanering. Skattefusk ska bekämpas kraftfullt.

Skatter tas inte ut som något självändamål, utan för att betala för åtaganden som medborgarna anser vara samhällseliga angelägenheter. Med hjälp av skatteuttaget finansieras investeringar såsom utbildning, forskning och infrastruktur som är avgörande för att bygga Sveriges ekonomiska styrka och framgång på sikt. Motionärerna konstaterar att viljan att betala skatt är god om det finns en koppling till satsningar på t.ex. sjukvård, äldreomsorg och en bra skola.

Vänsterpartiet arbetar för att jobbskatteavdraget stegvis fasas ut till förmån för en rättvis och likformig beskattning. Det krävs en ökad progressivitet om skatteuttaget ska upplevas som rättvist. Beläggen för att jobbskatteavdraget skulle skapa några jobb är också mycket svaga. Jobb-

skatteavdraget trappas därför av från en månadsinkomst på 30 000 kronor. Om man tjänar mer än 50 000 kronor i månaden får man inget jobbskatteavdrag. Regeringens förslag om ett femte jobbskatteavdrag avvisas.

Regeringens förslag om en höjning av den nedre gränsen för uttag av statlig inkomstskatt avvisas. Vänsterpartiet anser att de 3 miljarder kronor som förslaget kostar behövs till satsningar på välfärden.

Vänsterpartiet värnar principen om lika skatt vid lika inkomst och menar att vi måste tillbaka till en likformig inkomstbeskattning. För att ta ett steg i den riktningen avsätts 4 miljarder kronor för att sänka inkomstskatten för de grupper som hittills inte fått del av regeringens skattesänkningar. Sjuka, arbetslösa, förtidspensionärer m.fl. berörs av förslaget. Förslaget ger en inkomstförstärkning på drygt 500 kronor i månaden för en person som är långtidsarbetslös. Regeringens förslag om sänkning av inkomstskatten för pensionärer välkomnas.

För att fler ska välja att organisera sig i facket införs en avdragsrätt för medlemskap i facklig organisation. Även medlemsavgiften i a-kassan görs avdragsgill.

RUT-avdraget rivs upp eftersom det i första hand används av höginkomsttagare och kostar oerhört mycket för ett fåtal, lågproduktiva arbetstillfällen med djupt problematiska arbetsvillkor. Att läxhjälp subventioneras talar också för att avdraget ska slopas. Pengarna bör i stället satsas på förskolan.

Vänsterpartiet vill ta bort skattereduktionen för gåvor till ideella organisationer eftersom väl fungerande statliga och kommunala stöd till ideella organisationer är ett mer demokratiskt sätt att stödja denna sektor än skattereduktioner till enskilda givare.

Bolagsskatten höjs till 26 procent. Den reella bolagsskatt som betalas efter olika typer av avdrag är låg och har av Skatteverket beräknats till 13,7 procent år 2010. Den svenska bolagsskatten ska ta in en rimlig andel av vinsterna till samhälleliga investeringar och utgifter.

Vänsterpartiet föreslår att det införs ett generöst stöd för forskning och utveckling i små och medelstora företag. För detta ändamål avsätts 1,4 miljarder kronor årligen. Fokus bör vara på gröna investeringar för miljö och klimat.

Restaurangmomsen bör återställas till 25 procent. Siffror från SCB visar att sysselsättningseffekterna är mycket små eller kanske t.o.m. obefintliga.

Regeringens förslag om förändringar av 3:12-reglerna innebär bl.a. att löneunderlagsregeln stramas åt i syfte att minska möjligheterna till inkomstomvandling. I avvaktan på en utvärdering står Vänsterpartiet bakom detta förslag. Övriga förslag till förändringar som ökar skattebortfallet från 3:12-reglerna avvisas.

Investeraravdraget slopas av fördelningspolitiska skäl och eftersom det ökar risken för skatteplanering och skatteundandragande.

Elva euroländer har inlett ett fördjupat samarbete för att kunna införa en skatt på finansiella transaktioner. Syftet är bl.a. att täcka kostnader för eurokrisen och att avskräcka ifrån transaktioner som inte förbättrar finansmarknadernas effektivitet. Vänsterpartiet vill att en sådan transaktionsskatt införs i Sverige i samband med att länderna i det fördjupade samarbetet gör det.

Vänsterpartiets principiella hållning är att fastigheter är tillgångar som ska beskattas. Fastigheter är också en viktig och stabil skattebas.

Med utgångspunkt i dagens regler bör villor med ett taxeringsvärde på 3 miljoner kronor eller mer förutom fastighetsavgiften även beskattas med 1 procent av den del av taxeringsvärdet som överstiger 3 miljoner kronor. Det innebär att ca 8 procent av villorna får höjd skatt jämfört med dagens regler. Samtidigt behålls begränsningsregeln i fastighetsskatten och utvidgas till att omfatta alla. Ingen kommer därmed att betala mer än 4 procent av sin inkomst i fastighetsskatt, inklusive den s.k. kommunala fastighetsavgiften.

Skattemässig neutralitet ska råda mellan olika kategorier av bostäder med olika upplåtelseformer. Vänsterpartiet föreslår därför att fastighetsskatten helt tas bort för hyreslägenheter. Förslaget inkluderar studentlägenheter.

Vänsterpartiet föreslår att det från 2015 införs en arvsbeskattning som betalas av dödsboet innan ett arv skiftas. Utformningen av en sådan skatt bör utredas väl. Utgångspunkten är att arv mellan makar och sambor undantas, liksom näringstillgångar vid företagsövertagande. Införandet av en sådan arvsbeskattning kräver också att det införs en skatt på gåvor, annars är risken för skatteundandragande stor.

På motsvarande sätt vet vi att den förra förmögenhetsskatten, trots sina brister, betalades av personer som tillhörde de övre inkomstskikten. Vänsterpartiet menar att det bör finnas en förmögenhetsskatt.

Skatter och avgifter är nödvändiga och viktiga styrmedel i klimat- och miljöomställningen. Vänsterpartiet menar att den som orsakar negativ miljö- och klimatpåverkan också ska stå för kostnaderna, enligt principen att förorenaren betalar.

Koldioxidskatten är ett effektivt ekonomiskt styrmedel för att minska utsläppen av växthusgaser. Vänsterpartiet bedömer därför att det finns ett behov av att höja koldioxidskatten varje år fram till 2016. Koldioxidskatten höjs med 7 öre årligen. På tre år innebär höjningen en prisökning med ca 60 öre.

Höjningar av drivmedelsskatterna skapar oönskade effekter för personer med låga inkomster och för boende på landsbygden. Fordonsskatten sänks därför i 36 glesbygdskommuner. Med hjälp av bl.a. skattepolitiken gynnas också kollektivtrafiken.

Vänsterpartiet välkomnar förslaget om en förlängning av det nedsatta förmånsvärdet för beskattning av tjänstebilar som är miljöbilar. Förmånsbeskattningen av tjänstebilar bör dock bli ännu mer miljöinriktad.

En kilometerskatt införs för tunga fordon. Förutom miljöperspektivet kan en kilometerskatt även bidra till kostnadsneutralitet mellan svenska och utländska åkare.

Även flyget ska bära sina egna kostnader för miljöpåverkan. I väntan på en ändring av det internationella regelverket föreslås en beskattning i form av en klimatskatt för inrikesflyget.

Regeringen bör skyndsamt återkomma med ett förslag om tonnageskatt.

Vänsterpartiet inför en skatt på handelsgödsel och höjer skatten på bekämpningsmedel. Undantaget för kreosot tas bort.

Skattereduktionen för mikroproducerad el avslås eftersom förslaget har brister som gör att det inte kan ersätta nettodebitering. Behovet av ett system för nettodebitering kvarstår därför.

Vänsterpartiet välkomnar regeringens förslag att höja alkoholskatten.

Utskottets ställningstagande

Styrkan i Sveriges offentliga finanser ska användas för att stödja tillväxt och sysselsättning och motverka att den höga arbetslösheten, som följt i finanskrisens spår, biter sig fast. Eftersom det förväntas ta tid innan det sker en tydlig återhämtning i omvärlden finns betydande risker för att arbetslösheten, som främst drabbar unga, personer med funktionsnedsättning och utrikes födda, biter sig fast på höga nivåer. Finanspolitiken bör därför inriktas mot att sysselsättningen ska öka också vid nuvarande svaga utveckling i omvärlden. Samhället måste hålla ihop – inte minst därför ska arbetslösheten fortsätta att pressas tillbaka och utanförskapet bekämpas. Fortsatta förstärkningar till hushållen är ett viktigt komplement till den ökade offentliga konsumtionen och de ökade offentliga investeringarna som genomförts under krisen.

Det är enligt utskottets mening viktigt att arbetet med att stärka arbetsutbudet fortsätter eftersom det är utbudet som långsiktigt bestämmer sysselsättningen. För många lönar det sig fortfarande inte tillräckligt att gå från utanförskap till arbete. För att stärka hushållens ekonomi ytterligare och på så vis stödja tillväxten och sysselsättningen och samtidigt stärka drivkrafterna till arbete bör jobbskatteavdraget därför förstärkas. Regeringens förslag innebär att en sjuksköterska i genomsnitt får sin skatt sänkt med ytterligare ca 330 kronor per månad. Det samlade jobbskatteavdraget innebär en total skattelättnad om ca 2 200 kronor per månad eller 26 200 kronor per år för samma person.

Det är även viktigt att skattesystemet är utformat så att det lönar sig för personer att genomgå en högre utbildning eller att vidareutbilda sig inom arbetslivet. Sänkta marginalskatter i form av sänkt statlig inkomstskatt leder till att utbildning lönar sig bättre och bidrar därmed till ökad produktivitet. Sänkta marginalskatter stimulerar också entreprenörskap. Med hänsyn till detta bör en sänkning även ske av den statliga inkomstskatten och sänkningen inriktas mot den nedre delen av den statliga inkomstskatteska-

lan för att öka drivkrafterna till större arbetssatsningar och högre produktivitet för så stora grupper av sysselsatta som möjligt. Det förslag som regeringen lägger fram innebär att andelen heltidsarbetande som betalar statlig inkomstskatt sänks från 29 procent till 26 procent. Åtgärden bedöms öka antalet arbetade timmar med motsvarande 4 000 årsarbetskrafter.

Många pensionärer har små ekonomiska marginaler. För att förbättra ekonomin för dem har regeringen vid fyra tillfällen, 2009, 2010, 2011 och 2013, sänkt skatten för personer som vid beskattningsårets ingång fyllt 65 år. Den samlade sänkningen, räknat vid respektive års ikraftträdande, motsvarar 13,95 miljarder kronor. Utskottet anser att det finns skäl att gå vidare i ambitionen att förbättra välfärden för dem som har fyllt 65 år. Regeringens förslag innebär en ytterligare skattelättnad på 2,5 miljarder kronor. För en garantipensionär innebär förslaget omkring 1 250 kronor i sänkt skatt.

Ytterligare åtgärder vidtas för att stödja tillväxten och öka sysselsättningen. På skatteområdet medför trepartssamtalen förändringar som rör förmånsbeskattningen och skattereglerna för stiftelser. Syftet är att förbättra omställningsförmågan och flexibiliteten på arbetsmarknaden. För att öka 3:12-reglernas legitimitet ställs ett krav på en minsta kapitalandel för att få tillgodoräkna sig ett lönebaserat utrymme, och det frigjorda utrymmet omfördelas inom 3:12-systemet.

Arbetet med enklare regler och ökad rättssäkerhet drivs vidare. Tidpunkten för deklaration av moms och inkomster samordnas för ett stort antal mindre företag. Ansöknings- och anmälningsförfarandet vid frivillig skattskyldighet för upplåtelse av fastighet slopas i de flesta fall. Likviditeten förbättras och den administrativa bördan minskas vid import av varor till Sverige. Möjligheten att införa en rak kontantmetod utan periodisering analyseras. Internprissättningsreglerna ses över i syfte att finna möjligheter till förenklingar. Möjligheten att utveckla ett system för ett effektivt uppgiftslämnande mellan ett företags dator och Skatteverkets it-system undersöks, liksom Skatteverkets möjlighet att på sin webbplats tillhandahålla ett enkelt redovisningssystem för att förenkla överföringen av data och elektronisk kommunikation för de minsta företagen. En utredning har i uppdrag att ta fram ytterligare förslag för att modernisera och effektivisera förvaltningsprocessen samt att stärka rättssäkerheten ytterligare (dir. 2013:49). Förhandsbeskedsinstitutet ses över, och frågan om behovet av någon kompletterande form av bindande besked i förväg i skattefrågor analyseras.

Skyddet för miljö och klimat förstärks. I syfte att säkerställa låginblandade volymer biodrivmedel på marknaden införs ett kvotpliktssystem för biodrivmedel med åtföljande justeringar av energiskatten. Kvotpliktssystemet skapar utrymme att vidta åtgärder som skyndar på den positiva utvecklingen inom energi- och klimatområdet. För att även fortsättningsvis stödja introduktionen av miljöanpassade bilar på marknaden förlänger regeringen den tidsbegränsade nedsättningen av förmånsvärdet för vissa miljöbilar

med ytterligare tre år t.o.m. 2016. Som ett led i regeringens politik för att öka andelen förnybar energi och skapa ett tydligt regelverk för mikroproducenter av el, aviserar regeringen att en skattereduktion införs för mikroproducenter av el från förnybara energikällor under 2014. Skatten på flygbensin med låg blyhalt sänks. Regeringen avser att tillsätta en särskild utredare för att analysera den roll som ekonomiska styrmedel kan spela för att minska förekomsten av eller risken för exponering och spridning av miljö- och hälsofarliga ämnen i t.ex. kläder eller hemelektronik.

Utformningen av nationella skattesystem, hur de olika nationella skattesystemen samverkar och möjligheterna för framför allt multinationella företag att utnyttja olikheterna i systemen för att uppnå skattefördelar, är frågor som under det senaste året har diskuterats i många olika internationella sammanhang, bl.a. inom G20-länderna, OECD och Europeiska kommissionen. Regeringen arbetar aktivt i flera av dessa sammanhang och avser bl.a. att bidra med finansieringen till OECD:s arbete med att se över de internationella skatteprinciperna på centrala områden med syfte att motverka skattebaserosion och flyttning av vinster (Base Erosion and Profit Shifting, BEPS-projektet). Utskottet välkomnar regeringens initiativ och följer arbetet med stort intresse.

Utskottet ställer sig bakom den inriktning av skattepolitiken som regeringen har förordat och avstyrker följaktligen de aktuella motionsyrkandena.

I det följande går utskottet närmare in på de skatteförslag och bedömningar som ingår i de olika budgetalternativen.

Förstärkt jobbskatteavdrag och sänkt statlig inkomstskatt m.m.

Utskottets förslag i korthet

Utskottet tillstyrker regeringens förslag om en förstärkning av jobbskatteavdraget och en begränsning i uttaget av statlig inkomstskatt. Utskottet avstyrker motionsförslagen.

Jämför avvikande meningarna 1 (S), 2 (MP), 3 (SD) och 4 (V).

Budgetpropositionen

Regeringen föreslår att skatten på förvärvsinkomster sänks dels genom att jobbskatteavdraget förstärks med 12 miljarder kronor, dels genom att uttaget av den statliga inkomstskatten på beskattningsbara förvärvsinkomster begränsas till en kostnad av 3 miljarder kronor.

Förstärkningen av jobbskatteavdraget innebär att nuvarande nivåer i jobbskatteavdraget höjs för dem som vid beskattningsårets ingång inte har fyllt 65 år och som har arbetsinkomster som överstiger 0,91 prisbasbelopp. För-

stärkningen motsvarar en skattelättnad med upp till 4 044 kronor per år vid en genomsnittlig skattesats för kommunal inkomstskatt (31,73 procent för 2013).

Begränsningen av uttaget av den statliga inkomstskatten innebär dels att den nedre skiktgränsen höjs från 420 800 kronor till 435 900 kronor för beskattningsåret 2014 inklusive den årliga uppräkningsregeln, dels att avrundningsregeln vid fastställande av skiktgränserna för uttag av statlig inkomstskatt justeras så att avrundningen görs uppåt i stället för nedåt till helt hundratal kronor.

I genomsnitt minskas skatten med ca 3 260 kronor per år för dem som omfattas av förslagen. För att få samma basår, dvs. beskattningsår 2014, vid efterföljande uppräkningsår av skiktgränsen fastställs den övre skiktgränsen till 602 600 kronor för beskattningsåret 2014. Ändringarna föreslås träda i kraft den 1 januari 2014.

Motionerna

Socialdemokraterna framhåller i partimotion 2013/14:Fi308 av Mikael Damberg m.fl. yrkande 5 i denna del och 11, att det femte jobbskatteavdraget vidgar klyftan mellan löntagare och andra och hävdar att det är ineffektivt att undanhålla skattereduktionen från de mer konsumtionsbenägna grupper som inte får del av skattereduktionen i dag. Motionärerna föreslår att man ta bort jobbskatteavdraget steg för steg med 3,3 procent från 60 000 kronor i månaden. Den som har en månadsinkomst om 60 000 kronor eller mindre får en oförändrad skatt, den som tjänar 75 000 kronor får en höjd skatt med ungefär 500 kronor i månaden och om man har en månadsinkomst om 116 000 kronor får man inget jobbskatteavdrag.

Vidare menar motionärerna att regeringens förslag om höjd skiktgräns i den statliga inkomstskatten innebär att hela svenska folket sätts i skuld för att de som tjänar bäst ska få sänkt skatt.

Miljöpartiet föreslår i partimotion 2013/14:Fi319 av Gustav Fridolin m.fl. yrkande 3 i denna del, att jobbskatteavdraget avtrappas med 2,5 procent på månadsinkomster från 40 000 kronor. Enligt motionärernas förslag minskas jobbskatteavdraget med drygt 100 kronor i månaden vid en månadslön på 45 000 kronor och är helt avtrappat vid en månadslön på 117 000 kronor.

Motionärerna avvisar även regeringens förslag att höja brytpunkten för när man betalar statlig inkomstskatt.

Vidare framhåller motionärerna att ensamstående föräldrar med barn ofta lever i en ansträngd ekonomisk situation. För att underlätta den ekonomiska situationen föreslår man att en ny skattereduktion införs om 5 000 kronor per år för alla föräldrar som i sin skattedeklaration ansöker om skattereduktionen och kan styrka att deras barn bor hos dem hela eller delar av året.

Sverigedemokraterna skriver i partimotionerna 2013/14:Fi282 samt 2013/14:A399, båda av Jimmie Åkesson m.fl., yrkandena 3 i dessa delar, att man motsätter sig en höjning av den första brytpunkten för statlig skatt. En höjning gynnar enligt motionärerna enbart individer över det inkomstskiktet. Vidare framhåller man att ett femte steg i jobbskatteavdraget bör genomföras.

Vänsterpartiet avvisar regeringens föreslagna femte jobbskatteavdrag i partimotion 2013/14:Fi254 av Jonas Sjöstedt m.fl. yrkande 3 i denna del och 10. Vidare föreslår man att nuvarande jobbskatteavdrag trappas av från en månadsinkomst på 30 000 kronor. För inkomster som är högre än så görs en avtrappning av jobbskatteavdraget. Om man tjänar mer än 50 000 kronor i månaden får man enligt förslaget inget jobbskatteavdrag.

Motionärerna skriver vidare att den nedre skiktgränsen för uttag av statlig inkomstskatt inte bör höjas.

Motionärerna påpekar också att man i sitt förslag avsätter 4 miljarder kronor för att sänka inkomstskatten för de grupper som hittills inte fått del av regeringens skattesänkningar, t.ex. sjuka, arbetslösa och förtdispensionärer.

Utskottets ställningstagande

Jobbskatteavdraget är en central del i regeringens ekonomiska politik för att varaktigt öka sysselsättningen. Avdraget gör det mer lönsamt att arbeta, vilket leder till att fler människor är en del av arbetskraften. Dessutom ökar incitamenten att söka arbete, vilket bidrar till att arbetslösheten blir lägre. Genom sänkta marginalsatser kan avdraget också bidra till ett ökat arbetsutbud bland dem som redan har ett arbete. Såväl svenska som internationella erfarenheter visar att en politik som gör det mer lönsamt att arbeta är viktigt för att varaktigt höja sysselsättningen och minska frånvaron på arbetsmarknaden. En lägre skatt på arbetsinkomster ökar därtill individernas självbestämmande över den egna inkomsten och gör att fler kan försörja sig på sin lön. Regeringen har redan vidtagit ett antal åtgärder för att få fler i arbete, t.ex. genom införandet av jobbskatteavdraget 2007 och genom att förstärka det vid tre tillfällen.

Fortfarande står dock många utanför arbetsmarknaden. En hög sysselsättning är en av de mest betydelsefulla bestämningsfaktorerna för uthållig tillväxt och uthålliga offentliga finanser. Den kommande demografiska förändringen riskerar att bromsa BNP-tillväxten och underminera välfärdssystemets finansiering. En minskad sysselsättning leder till såväl lägre skatteintäkter som högre utgifter i de offentliga trygghetssystemen. Om skattehöjningar och utgiftsbesparingar ska undvikas, krävs att befolkningen arbetar mer än vad som är fallet i dag.

Mot denna bakgrund är det angeläget att löpande mäta de ekonomiska drivkrafterna för arbete samt analysera hur dessa påverkas av regeländringar i skatte- och transfereringssystemen. Ett alltför begränsat ekono-

miskt utbyte av ökat arbetsutbud eller av att vara rörlig på arbetsmarknaden reducerar utrymmet för privat och offentlig konsumtion. Skatte- och transfereringssystemens effekter på arbetsutbudet beror på hur dessa system påverkar de ekonomiska drivkrafterna samt hur känsligt arbetsutbudet är för dessa drivkrafter. En förstärkning av jobbskatteavdraget och en begränsning av uttaget av den statliga inkomstskatten på beskattningsbara förvärvsinkomster förstärker drivkrafterna för arbete. Jobbskatteavdrag gör det mer lönsamt att arbeta och förväntas därför leda till att fler söker sig till arbetskraften. Jobbskatteavdraget och sänkt statlig inkomstskatt leder vidare till sänkta marginalskatter för stora grupper, vilket kan bidra till ett ökat arbetsutbud bland dem som redan har ett arbete. Begränsat uttag av statlig inkomstskatt ökar incitamenten till utbildning och kan därför på sikt leda till högre produktivitet.

Med det anförda tillstyrker utskottet regeringens förslag om ytterligare förstärkning av jobbskatteavdraget samt begränsning i uttagandet av statlig inkomstskatt. Utskottet avstyrker i övrigt motionärernas förslag om förändringar av beskattningen av förvärvsinkomster.

Sänkt skatt för pensionärer

Utskottets förslag i korthet

Utskottet tillstyrker regeringens förslag om förhöjt grundavdrag för personer som är över 65 år eller äldre vid beskattningsårets ingång.

Utskottet avstyrker motionsförslagen om ytterligare förhöjda grundavdrag för denna grupp.

Jämför avvikande meningarna 1 (S) och 3 (SD).

Bakgrund

Rätt till grundavdrag har fysiska personer som är obegränsat skattskyldiga under någon del av beskattningsåret och som har haft förvärvsinkomst. Obegränsat skattskyldig är i princip den som är bosatt eller vistas stadigvarande i Sverige eller som har väsentlig anknytning hit och som tidigare har varit bosatt här (se 3 kap. 3 § inkomstskattelagen). Även begränsat skattskyldiga har i vissa fall rätt till grundavdrag.

Grundavdraget får inte överstiga den skattskyldiges sammanlagda överskott av tjänst och aktiv näringsverksamhet sedan allmänna avdrag gjorts. Särskilda regler finns för hur överskottet av tjänst och allmänna avdrag ska beräknas i vissa speciella fall (se 63 kap. 5 § inkomstskattelagen).

Bestämmelserna om det förhöjda grundavdraget för personer som har fyllt 65 år återfinns i 63 kap. 3 a § inkomstskattelagen. Regleringen innebär att grundavdraget för fysiska personer som vid beskattningsårets ingång har fyllt 65 år, uppgår till grundavdragsbeloppet enligt 3 § med tillägg av ett särskilt belopp som anges för vissa inkomstintervall.

Budgetpropositionen

Regeringen föreslår att det förhöjda grundavdraget för dem som vid beskattningsårets ingång har fyllt 65 år förstärks med 2,5 miljarder kronor. Detta sker genom att grundavdragsbeloppet höjs för alla med en fastställd förvärsinkomst som överstiger 44 800 kronor per år.

När det gäller utformningen av förstärkningen bedöms det som lämpligt att behålla den utformning av det förhöjda grundavdraget som infördes 2011 där grundavdraget trappas upp i ett inledande intervall. Upptrappningen innebär att marginalsatten blir lägre i detta intervall, vilket skapar incitament till att arbeta mer i arbetsför ålder. På detta sätt mildras de negativa effekter på arbetsutbudet som förväntas uppstå till följd av att det förhöjda grundavdraget ökar den arbetsfria inkomsten.

Motionerna

Socialdemokraterna föreslår i partimotion 2013/14:Fi308 av Mikael Damberg m.fl. yrkande 5 i denna del, att skatten för pensionärer ska sänkas med ett större belopp än i regeringens alternativ. Förslaget innebär att en garantipensionär får ca 150 kronor i månaden i sänkt skatt nästa år.

Sverigedemokraterna framhåller i partimotion 2013/14:Fi282 av Jimmie Åkesson m.fl. yrkande 3 i denna del, att de betraktar pension som huvudsakligen uppskjuten lön. Ambitionen är att kraftigt reducera skatteskillnaden mellan inkomstslagen tjänst och pension genom en höjning av det förhöjda grundavdraget för personer över 65 år. En helt genomsnittlig pensionär får en höjd nettoinkomst motsvarande 417 kronor per månad redan fr.o.m. 2014.

Utskottets ställningstagande

Pensionärer är ingen enhetlig grupp. Somliga har god ekonomi och god hälsa, medan andra har små marginaler och kanske behöver en trygg omsorg för att få vardagen att fungera. Regeringens politik syftar till att människor ska känna att Sverige är ett bra och tryggt land att åldras i. Som ett led i denna politik har regeringen sänkt skatten för personer som vid beskattningsårets ingång har fyllt 65 år hittills vid fyra tillfällen – 2009, 2010, 2011 och 2013.

Det finns i dag ca 1,8 miljoner personer i Sverige som är 65 år eller äldre. Inom de närmaste tio åren beräknas antalet öka till närmare 2 miljoner. Medellivslängden har de senaste åren stigit med mellan 30 och 40

dagar per år. Det finns därmed allt fler pensionärer högre upp i åldrarna, varav en stor del är ensamstående. Kvinnor lever i genomsnitt längre än män och utgör därmed en större andel av ålderspensionärerna ju högre upp i åldrarna man kommer.

Den genomsnittliga åldern för uttag av ålderspension är ca 65 år och har i princip inte ändrats trots stigande medellivslängd. År 2005 fick drygt hälften av alla ålderspensionärer garantipension till någon del. Av dem som i dag beviljas ålderspension får ca 40 procent garantipension till någon del. Den genomsnittliga disponibla inkomsten för pensionärer understiger den genomsnittliga disponibla inkomsten för personer som är under 65 år.

Regeringen aviserar nu att det finns utrymme i de offentliga finanserna för en skattesänkning för pensionärerna med sammanlagt 2,5 miljarder kronor. Utskottet ser positivt på att regeringen går vidare med en femte sänkning av pensionärernas skatter och har ingen invändning mot förslaget. Utskottet delar även regeringens bedömning att metoden – en förstärkning av grundavdraget – är lämplig eftersom detta går att utforma på ett fördelningsmässigt fördelaktigt sätt.

Med det anförda tillstyrker utskottet regeringens förslag om ytterligare höjning av det förhöjda grundavdraget för pensionärer, och avstyrker i övrigt motionärernas förslag.

Särskild inkomstskatt för utomlands bosatta

Utskottets förslag i korthet

Utskottet tillstyrker regeringens förslag om sänkt särskild inkomstskatt för skattepliktiga inkomster som inte utgör sjöinkomst. Utskottet avstyrker motionsförslagen.

Jämför avvikande meningarna 1 (S) och (3) MP.

Bakgrund

Tjänsteinkomster i Sverige som uppbärs av fysiska personer som är bosatta utomlands beskattas enligt bestämmelserna i lagen (1991:586) om särskild inkomstskatt för utomlands bosatta (SINK), dock med undantag för artister och idrottsmän. Med bosatt utomlands avses en fysisk person som är begränsat skattskyldig enligt inkomstskattelagen (1999:1229). För inkomster i form av pension, sjukersättning och aktivitetsersättning som betalas ut från Försäkringskassan och Pensionsmyndigheten gäller ett gemensamt fribelopp på 0,77 prisbasbelopp.

Den särskilda inkomstskatten är en statlig definitiv källskatt som betalas in av utbetalaren av ersättningen. Detta innebär att den skattskyldige inte behöver deklarerar inkomsten och att administrationen underlättas för Skatteverket. Skatten tas ut med 25 procent av den skattepliktiga inkomsten med undantag för sjöinkomst där skatten tas ut med 15 procent.

Budgetpropositionen

Regeringen föreslår att den särskilda inkomstskatten för utomlands bosatta sänks med 5 procentenheter till 20 procent för skattepliktiga inkomster som inte utgör sjöinkomst.

Motionerna

Socialdemokraterna föreslår i partimotion 2013/14:Fi308 av Mikael Damberg m.fl. yrkande 7 i denna del, att riksdagen avslår regeringens förslag. Motionärerna framhåller att regeringen väljer att sänka den särskilda inkomstskatten för utomlands bosatta, men denna skattesänkning skapar inga jobb i Sverige varför motionärerna säger nej till förslaget.

Miljöpartiet föreslår i partimotion 2013/14:Fi319 av Gustav Fridolin m.fl. yrkande 3 i denna del, också avslag på regeringens förslag. Motionärerna anför att SINK-skatten redan är lägre än den vanliga inkomstskatten och man anser att de resurser som regeringen använder till skattesänkningar behövs i andra delar av samhället.

Utskottets ställningstagande

Skatt enligt SINK tas ut med 25 procent av skattepliktiga inkomster som inte utgör sjöinkomst. Inga kostnadsavdrag får göras. Inte heller ges jobbskatteavdrag och grundavdrag vid en beskattning enligt SINK. Eftersom det i vissa fall kan vara till nackdel för den skattskyldige att beskattas enligt SINK finns det en möjlighet att i stället välja att få sina svenska tjänsteinkomster beskattade enligt inkomstskattelagen. Skattskyldiga som gör detta val och som uteslutande eller så gott som uteslutande uppbär sin totala förvärvsinkomst från Sverige har också rätt till bl.a. jobbskatteavdrag och grundavdrag.

Syftet med SINK är att underlätta för den skattskyldige och förenkla hanteringen för Skatteverket. Således bör det för utomlands bosatta endast undantagsvis vara mer förmånligt att välja att beskattas enligt inkomstskattelagen framför en beskattning enligt SINK. Detta kan annars komma att medföra en inte obetydlig ökning av personer som väljer att beskattas enligt inkomstskattelagen. Vid ytterligare förstärkningar av jobbskatteavdraget och det förhöjda grundavdraget för pensionärer samt vid förändring av uttaget av statlig inkomstskatt delar utskottet regeringens bedömning att

det av förenklingsskäl och administrativa skäl finns anledning att sänka den särskilda inkomstskatten för utomlands bosatta med skattepliktiga inkomster som inte utgör sjöinkomst.

Mot bakgrund av det anförda tillstyrker utskottet regeringens förslag och avstyrker de aktuella motionerna.

Inkomstskatteändringar för att underlätta omställning på arbetsmarknaden

Utskottets förslag i korthet

Utskottet tillstyrker förslagen om åtgärder som underlättar omställning på arbetsmarknaden.

Bakgrund

Hösten 2011 bjöd regeringen in arbetsmarknadens parter till s.k. trepartssamtal. Syftet är att finna gemensamma lösningar på svåra problem på arbetsmarknaden. Regeringens målsättning med trepartssamtalen är att finna åtgärder som sänker jämviktsarbetslösheten och ökar den varaktiga sysselsättningen. Trepartssamtal pågår också vad gäller olika omställningsfrågor relaterade till Föreningen Svenskt Näringslivs och Privattjänstemannakartellen, förkortad PTK:s, förhandlingar om ett nytt omställningsavtal.

Förhandlingarna tar sikte på åtgärder som förbättrar möjligheterna till utbildning och kompetensutveckling genom livet och som därigenom stärker individers anställningsbarhet och arbetsmarknadens omställningsförmåga. Inom ramen för trepartssamtalen har Föreningen Svenskt Näringsliv och PTK framfört önskemål om ändringar i bestämmelsen i 7 kap. 16 § inkomstskattelagen (1999:1229), förkortad IL. Det har också framhållits vissa tillämpningssvårigheter när det gäller bestämmelsen i 11 kap. 17 § IL.

Budgetpropositionen

Regeringen lämnar nu förslag på inkomstskatteändringar för att underlätta omställning på arbetsmarknaden, i form av inskränkt skattskyldighet för vissa stiftelser och utvidgad samt förtydligad skattefri förmån i form av utbildning vid personalavveckling.

För kollektivavtalsstiftelser utvidgas bestämmelsen i 7 kap. 16 § IL om inskränkt skattskyldighet för stiftelser som bildats enligt avtal mellan organisationer av arbetsgivare och arbetstagare så att den också omfattar ändamålen att

- lämna avgångsersättning till arbetstagare som blivit uppsagda på grund av personliga skäl eller till arbetstagare vars tidsbegränsade anställningar har upphört

- främja åtgärder till förmån för arbetstagare som blivit eller löper risk att bli uppsagda på grund av personliga skäl eller till förmån för arbetstagare vars tidsbegränsade anställningar kommer att upphöra eller har upphört
- lämna understöd vid utbildning.

För personalstiftelser utvidgas bestämmelsen i 7 kap. 16 § IL om inskränkt skattskyldighet så att den också omfattar ändamålet att lämna understöd vid utbildning.

Väsentlighetskravet i 11 kap. 17 § IL om skattefri förmån i form av utbildning eller annan åtgärd vid personalavveckling slopas.

Slutligen förtydligas samma bestämmelse så att det klart framgår att bestämmelsen omfattar en utbildning eller någon annan åtgärd som sätts in inom fem år före en eventuell uppsägning, att den som redan blivit arbetslös omfattas av bestämmelsen, och att bestämmelsen blir tillämplig också om avsikten är att den skattskyldige ska få annat arbete hos arbetsgivaren.

Den offentligfinansiella kostnaden för förslaget om utvidgad inskränkt skattskyldighet för vissa stiftelser bedöms uppgå till 30 miljoner kronor per år. Förslagen om att utvidga och förtydliga bestämmelsen om skattefri förmån i form av utbildning eller någon annan åtgärd vid personalavveckling bedöms få försumbara offentligfinansiella effekter. Förslagen medför inte någon ökad administrativ börda för företagen.

Utskottets ställningstagande

Utskottet delar regeringens bedömning att de föreslagna åtgärderna underlättar omställning på arbetsmarknaden och tillstyrker förslagen.

Nedsatt förmånsvärde för vissa miljöanpassade bilar

Utskottets förslag i korthet

Utskottet delar regeringens bedömning att den tidsbegränsade nedsättningen av förmånsvärdet för miljöanpassade bilar bör förlängas och tillstyrker förslaget. Utskottet avstyrker motionsförslagen om att ersätta nedsättningen av förmånsvärdet för miljöanpassade bilar med en ”snålbilstrappa”.

Jämför avvikande mening 2 (MP).

Bakgrund

De nuvarande reglerna om nedsättning av förmånsvärdet för miljöanpassade bilar består av två delar och tillämpades första gången vid 2000 års taxering. Reglerna finns i 61 kap. 8 a § inkomstskattelagen (1999:1229).

Den första delen består av en permanent nedsättning som innebär att förmånsvärdet för en bil som helt eller delvis är utrustad med teknik för drift med elektricitet eller med mer miljöanpassade drivmedel än bensin eller dieselolja sätts ned till en nivå som motsvarar förmånsvärdet för en jämförbar bensin- eller dieseldriven bil.

Den andra delen består av tidsbegränsade regler som infördes första gången den 1 januari 2002. Dessa regler ger en tidsbegränsad möjlighet till ytterligare nedsättning av förmånsvärdet för vissa typer av miljöanpassade bilar. Syftet med denna nedsättning var att ytterligare underlätta introduktionen av miljöanpassade bilar och få beståndet av dessa fordon att öka. Reglerna innebär att förmånsvärdet för en bil som – helt eller delvis – är utrustad med teknik för drift med elektricitet eller med mer miljöanpassade drivmedel än bensin och dieselolja som därför har ett nybilspris som är högre än nybilspriset för närmast jämförbara bil utan sådan teknik, ska sättas ned till en nivå som motsvarar förmånsvärdet för den jämförbara bilen. Det innebär att för bilar som är utrustade med teknik för drift med elektricitet eller med annan gas än gasol görs nedsättning till ett värde som motsvarar 60 procent av förmånsvärdet för närmast jämförbara konventionella bil (dock maximalt med 16 000 kronor per år), och för bilar som är utrustade med teknik för drift med alkohol görs motsvarande nedsättning till 80 procent av förmånsvärdet för närmast jämförbara konventionella bil (maximalt med 8 000 kronor per år).

Den tidsbegränsade nedsättningen har förlängts vid fyra tillfällen, senast efter regeringens förslag i proposition 2011/12:1. För närvarande gäller en gemensam tidsgräns för eldrivna bilar och för alkohol- och gasdrivna (undantaget gasol) bilar t.o.m. det beskattningsår som slutar den 31 december 2013 (prop. 2011/12:1).

Budgetpropositionen

Den tidsbegränsade nedsättningen av förmånsvärdet för vissa miljöanpassade bilar förlängs med tre år. Ändringen träder i kraft den 1 januari 2014.

Kostnaden för en förlängning av den tidsbegränsade nedsättningen av förmånsvärdet för vissa miljöanpassade bilar är beroende av hur bilförmånsparkens storlek och sammansättning utvecklas. Denna utveckling är i sin tur beroende av ett flertal faktorer, t.ex. den allmänna ekonomiska utvecklingen och den incitamentsstruktur som råder. Det är vidare särskilt svårt att göra en bedömning av hur många förmånsbilar som kommer att vara laddhybrider, eftersom det för närvarande är fråga om en teknik som ännu så länge finns i liten utsträckning på marknaden. En bedömning kan dock grunda sig på att introduktionen av laddhybrider liknar den för elhybrider. Mot denna bakgrund beräknas skatteintäkterna minska med 0,17, 0,23 respektive 0,24 miljarder kronor för åren 2014–2016.

Motionen

Miljöpartiet föreslår i partimotion 2013/14:Fi319 av Gustav Fridolin m.fl. yrkande 3 i denna del att man ersätter miljöbilssystemet med ett system som kan skynda på omställningen av den svenska bilparken. Systemet, ”snålbilstrappan”, bygger på att bilar som släpper ut lite fossil koldioxid får en bonus som bekostas av bilar som släpper ut mycket koldioxid. Samtliga bilar som säljs i Sverige graderas enligt en skala beroende på energiåtgång och bränsle. På de bilar som är värst för klimatet läggs en avgift som sedan minskar med minskad klimatpåverkan. På samma sätt får de allra koldioxidsnålaste bilarna en hög bonus, medan de något mindre effektiva bilarna får en mindre bonus. Varje år förskjuts skalan så att kraven skärps för att få en kontinuerlig teknikutveckling. En komponent som beaktar olika bränslens påverkan på luftkvaliteten kan också behövas. Systemet utformas så att det är statsfinansiellt neutralt. Motionärerna vill koldioxidrelatera förmånsbeskattningen så att den likt snålbilstrappan premierar den som väljer en förmånsbil med låga fossila koldioxidutsläpp och missgynnar den som väljer en med höga utsläpp.

Utskottets ställningstagande

När reglerna om den tidsbegränsade nedsättningen infördes var avsikten att de endast skulle gälla ett fåtal år. Reglerna har därefter förlängts i olika omgångar, bl.a. för att det funnits behov av att stimulera utvecklingen av teknik, drivmedel och infrastruktur. Frågan är dock om den tidsbegränsade nedsättningen bör förlängas ytterligare.

De senaste årens ökning av andelen miljöanpassade förmånsbilar visar att nedsättningen har de effekter som eftersträvas. Regeringen bedömer därför att förslaget ökar både företagets och de anställdas intresse av att vilja ha miljöanpassade förmånsbilar. Dessutom medför det kvardröjande effekter i bilparken när bilarna säljs vidare.

Utskottet delar regeringens bedömning att den tidsbegränsade nedsättningen av förmånsvärdet för miljöanpassade bilar bör förlängas och tillstyrker förslaget. Motionärernas förslag om att ersätta dagens system med en ”snålbilstrappa” avstyrks.

Slopad skattereduktion för gåvor till ideella föreningar

Utskottets förslag i korthet

Utskottet avstyrker motionsförslagen om slopad skattereduktion för gåvor till ideella föreningar.

Jämför avvikande meningar 1 (S), 2 (MP) och 4 (V).

Bakgrund

Den 1 januari 2012 infördes en skattereduktion för penninggåvor till ideell verksamhet (prop. 2011/12:1, bet. 2011/12:FiU1, yttr. 2011/12:SkU1y). Skattereduktionen är 25 procent och uppgår till högst 1 500 kronor för ett beskattningsår. För att den enskilde ska kunna få skattereduktion måste varje gåva uppgå till minst 200 kronor, och årets sammanlagda gåvor får inte understiga 2 000 kronor. Detta motsvarar ett underlag för skattereduktion om 6 000 kronor per år. Understiger underlaget 2 000 kronor ett år görs ingen skattereduktion. Förmån i form av lämnad gåva och gåvor som utdelningsbeskattas ska också berättiga till skattereduktion.

Motionerna

Socialdemokraterna föreslår i partimotion 2013/14:Fi308 av Mikael Damberg m.fl. yrkande 16 att skattereduktionen för gåvor till ideella föreningar slopas.

Miljöpartiet föreslår i partimotion 2013/14:Fi319 av Gustav Fridolin m.fl. yrkande 3 i denna del att skattereduktionen slopas. Motionärerna anser bl.a. att skattereduktionen är olyckligt utformad eftersom avdragsrätten är begränsad till de organisationer som bedriver hjälpverksamhet och därmed inte gäller andra organisationer, såsom idrottsföreningar, rättighetsorganisationer eller miljöorganisationer.

Även *Vänsterpartiet* föreslår i partimotion 2013/14:Fi254 av Jonas Sjöstedt m.fl. yrkande 13, att skattereduktionen för gåvor till ideella organisationer tas bort.

Utskottets ställningstagande

Frågan om skattereduktion för gåvor till ideella föreningar behandlades senast av utskottet i yttrande 2012/13:SkU1y. Då fann utskottet med hänvisning till att regeringen vid reglernas införande den 1 januari 2012 uttalat att en utvärdering av reglerna efter en tids tillämpning är naturlig (prop. 2011/12:1 s. 448), att man bör avvakta en sådan utvärdering innan man överväger att förändra reglerna. Utskottet står kvar vid denna bedömning och avstyrker motionerna under denna punkt.

Skattereduktion för HUS-arbete

Utskottets förslag i korthet

Utskottet avstyrker motionsförslagen om förändringar i reglerna om skattereduktion för HUS-arbete.

Jämför avvikande meningarna 1 (S), 2 (MP), 3 (SD) och 4 (V).

Bakgrund

Den 1 juli 2007 infördes en skattereduktion för fysiska personer som har haft utgifter för hushållsarbete (prop. 2006/07:94, bet. 2006/07:SkU15). Det hushållsarbete som omfattas av skattereduktionen kan avse städarbete, vård av kläder, matlagning, omsorg och tillsyn som en fysisk person behöver, barnpassning inklusive hämtning och lämning av barn på förskola m.m. Även snöskottning och skötsel av tomter eller trädgårdar i form av häck- och gräsklippning, krattning och ogrärensning kan omfattas. Den 1 januari 2013 infördes ett förtydligande av reglerna så att de också inkluderar skattereduktion för husarbete för den som anlitar någon att hjälpa barn i grundskolan och gymnasiet med läxor och annat skolarbete. Regeln har införts i en egen punkt, se 67 kap. 13 § 8. IL.

Skattereduktionen för hushållsarbete omfattar sedan den 30 juni 2009 även reparationer, underhåll samt om- och tillbyggnad av vissa bostäder (s.k. ROT-arbeten). Det huvudsakliga syftet till införandet var att motverka svartarbete inom byggsektorn och öka arbetsutbudet. För att skattereduktion ska kunna medges ska ROT-arbetet avse ett småhus, ägarlägenhet eller en bostadsrätt som ägs respektive innehas av den som ansöker om eller begär skattereduktion. Skattereduktion ges bara för arbetskostnaden. Den totala skattereduktionen för hushållsarbete och ROT-arbete är 50 000 kronor per beskattningsår och person.

Motionerna

Socialdemokraterna föreslår i partimotion 2013/14:Fi308 av Mikael Damberg m.fl. yrkande 12, att RUT-avdraget kvarstår, men att skattereduktionen begränsas till 25 000 kronor per år. Det innebär att taket för köp ska vara 50 000 kronor per år, att jämföra med i dag där taket är 100 000 kronor per år. Med ett halverat tak riktas avdraget mer till vanliga barnfamiljers och pensionärers behov av hushållsservice.

Vidare anser motionärerna inte att verksamhet som i huvudsak är privatundervisning i hemmet ska omfattas av skattereduktionen. Individuell undervisning i hemmet av kvalificerad personal är inte kostnadseffektivt och bör inte betalas av staten. Motionärerna anser att alla barn ska erbjudas läxhjälp.

Miljöpartiet föreslår i partimotion 2013/14:Fi319 av Gustav Fridolin m.fl. yrkande 3 i denna del, att det befintliga ROT-avdraget utvidgas och energianpassas. Det nya ROT-avdraget ska också kunna gå till skollokalerna, och denna satsning görs på utgiftssidan. Dessutom vill man att det befintliga ROT-avdraget breddas till att även omfatta reparation av maskiner och inventarier. Motionärerna föreslår också att ROT-avdraget breddas till att gälla flerbostadshus och uppmuntra till energieffektiviseringar.

Vidare föreslår motionärerna att RUT-avdraget för läxhjälp slopas eftersom hjälp med läxorna inte ska vara förunnat bara några barn.

Sverigedemokraterna föreslår i partimotion 2013/14:Fi282 av Jimmie Åkesson m.fl. yrkande 3 i denna del att avdraget för personer som fyllt 67 år utvecklas, och man vill helt ta bort den skatt som seniorer betalar på hushållstjänster.

Sverigedemokraterna vill också införa ett särskilt riktat ROT-avdrag för renoveringsarbete på byggnader av kulturhistoriskt värde.

Vänsterpartiet föreslår i partimotion 2013/14:Fi254 av Jonas Sjöstedt m.fl. yrkande 12 att skattereduktionen för hushållsnära tjänster, det s.k. RUT-avdraget, rivs upp.

Vidare föreslår motionärerna att ROT-avdraget för villor och bostadsrätter tidsbestäms så att det finns kvar t.o.m. utgången av 2016. Man avser återkomma med krav på energieffektiviseringar så att ROT-stödet används till klimatanpassningsåtgärder. Av fördelningspolitiska skäl föreslår man att den maximala skattereduktionen sänks till 15 000 kronor 2015 och 2016.

Utskottets ställningstagande

En utgångspunkt för utformningen av skattereduktionen för HUS-arbeten har varit att skattereduktionen ska ges för tjänster som hushållen utför själva eller som de har köpt svart i större omfattning. Den reducerade skatten på HUS-arbeten har ökat arbetsutbudet och gjort det lättare för den vita marknaden på området att konkurrera med den svarta marknaden. Grupper med en svag ställning på arbetsmarknaden kan få vita arbeten med allt vad det innebär i form av pensionsrätt, sjukpenning etc. Det handlar enligt utskottets mening om en långsiktig och strukturell åtgärd som är nödvändig om man som utskottet ser allvarligt på svartarbete och dess följder i form av otrygga jobb, brister i försäkringsskydd, obefintligt konsumentskydd etc. Utvidgningen av det permanenta HUS-avdraget till ROT-arbete och övergången till den s.k. fakturamodellen har förstärkt effekterna ytterligare.

Utskottet anser att möjligheten till skattereduktion för utgifter som omfattas av HUS-avdraget har visat sig ha stora fördelar för såväl samhället som hushållen. Skattereduktionen är riktad till hushållen och avser arbeten som är utförda i bostaden. Utskottet anser inte att ytterligare tjänster ska föras in i systemet med skattereduktion för HUS-arbeten som därmed skulle komma att utvidga det nuvarande systemet ytterligare.

När det gäller frågan om vem som kan få skattereduktion för ROT-arbete har utskottet tidigare uppmärksammat att regeringen har tillsatt en utredning, Översyn av beskattning av hyresrätter och vissa andra boendeformer (dir. 2012:32), som ska se över beskattningen av bostäder som upplåts med hyresrätt, bostadsrätt i oäkta bostadsföreningar eller kooperativ hyresrätt. Kommittén ska bl.a. lämna förslag på förbättring av den skattemässiga ställningen för bostäder som upplåts med hyresrätt, och uppdraget ska redovisas senast den 15 januari 2014. Utskottet finner ingen

anledning att förekomma den pågående beredningen av hur beskattningen av bl.a. hyresrätter ska komma att ändras. Någon utvidgning av kretsen avdragsberättigade är således inte aktuell.

Utskottet anser inte att det finns skäl att vare sig avskaffa, utöka eller på annat sätt förändra reglerna för HUS-avdrag. Utskottet avstyrker därmed samtliga motionsyrkanden som behandlas under detta avsnitt.

Fackföreningsavgift och a-kasseavgift

Utskottets förslag i korthet

Utskottet avstyrker motionsförslaget om avdragsrätt för medlemskap i facklig organisation och a-kassa.

Jämför avvikande mening 4 (V).

Motionen

Vänsterpartiet föreslår i partimotion 2013/14:Fi254 av Jonas Sjöstedt m.fl. yrkande 3 i denna del att avdragsrätt för medlemskap i facklig organisation samt för medlemsavgiften i a-kassan införs. Motionärerna anför att den svenska arbetsmarknadsmodellen bygger på att det finns starka parter på arbetsmarknaden. De fackliga organisationerna är de viktigaste aktörerna i arbetet för att förbättra villkoren i arbetslivet och öka arbetstagar-
nas inflytande på arbetsplatserna.

Utskottets ställningstagande

Skattereduktionerna för fackföreningsavgift och avgift till arbetslöshetskassa avskaffades fr.o.m. den 1 januari 2007. Slopandet var en del i finansieringen av jobbskatteavdraget och har således finansierat en kraftig sänkning av inkomstskatten för framför allt låg- och medelinkomsttagare. Därefter har regeringen vidtagit åtgärder för att det ska vara enklare och billigare att bli medlem i en a-kassa genom att det tidigare kravet på viss arbetad tid togs bort. Numera kan därför även föräldralediga, sjuka eller arbetslösa bli medlemmar i en a-kassa.

Enligt utskottets mening finns det därför ingen anledning att överväga att införa skattereduktionen för fackföreningsavgift eller medlemsavgift i a-kassa. Utskottet avstyrker därmed motionsyrkandet.

Utredning om optioner till nyckelpersoner i företag

Utskottets förslag i korthet

Utskottet delar regeringens bedömning att skattereglerna för finansiella instrument, t.ex. optioner och andra aktierelaterade incitament som företagen ger till nyckelpersoner som en del av sin ägarstyrning, bör utredas.

Utskottet avstyrker motionsförslaget om att beskatta personaloptioner som inkomst av kapital i stället för inkomst av tjänst.

Jämför avvikande mening 2 (MP).

Budgetpropositionen

Regeringen föreslår att skattereglerna för finansiella instrument, t.ex. optioner och andra aktierelaterade incitament, som företagen ger till nyckelpersoner som en del av sin ägarstyrning utreds. Syftet med utredningen är att förbättra skattereglerna för optioner och andra aktierelaterade incitament som framför allt snabbväxande företag erbjuder sina anställda. I detta arbete ska grundläggande skatterättsliga principer beaktas.

Motionen

Miljöpartiet föreslår i partimotion 2013/14:Fi319 av Gustav Fridolin m.fl. yrkande 3 i denna del att personaloptioner ska beskattas som inkomst av kapital i stället för inkomst av tjänst, med 25 procent i likhet med onoterade aktier.

Utskottets ställningstagande

Utskottet anser att de ändringar av skattereglerna för företagande och investeringar som har genomförts sedan regeringsskiftet 2006 visar på ett målmedvetet förändringsarbete som syftar till att ge människor goda förutsättningar att starta och utveckla företag som kan bidra till en varaktigt hög sysselsättning. Internationella jämförelser visar att det svenska företagsklimatet är bland de bästa i världen. Företagens villkor ska även fortsättningsvis förbättras genom en företagsvänlig skattepolitik, regelförenkling och minskad administrativ börda, satsningar på utbildning, forskning, innovation, teknikutveckling och infrastruktur samt förbättringar av arbetsmarknadens funktionssätt. Stärkt konkurrenskraft handlar därför om att säkerställa och utveckla Sveriges starka sidor samt att värna ett dynamiskt näringsliv i hela landet.

En strategisk del av arbetet med att förbättra skattevillkoren för företagande utförs av Företagsskattekommittén (dir. 2011:1). Kommitténs huvuduppgift är att göra villkoren för finansiering med eget kapital och lån mer lika. Företagsskattekommitténs slutbetänkande ska redovisas senast den 31 mars 2014 (dir. 2012:115).

För att främja entreprenörskap och jobbskapande investeringar i snabbväxande företag kommer regeringen nu att låta utreda skattereglerna för finansiella instrument, t.ex. optioner och andra aktierelaterade incitament, som företagen ger till nyckelpersoner som en del av sin ägarstyrning. Utskottet delar regeringens bedömning att dessa regler bör utredas.

Mot bakgrund av det anförda avstyrker samtidigt utskottet motionen i frågan.

HUS-avdrag för arbeten utförda utomlands

Utskottets förslag i korthet

Utskottet delar regeringens bedömning att en begränsning av HUS-avdraget till arbeten utförda inom landets gränser skulle strida mot EU:s regler om fri rörlighet

Budgetpropositionen

Riksdagen har tillkännagett för regeringen som sin mening att det finns skäl att ompröva det tidigare ställningstagandet att avdrag ska ges för HUS-arbeten utförda utomlands. Vid införandet av HUS-avdraget gjorde regeringen bedömningen att en skattereduktion som endast omfattar tjänster som utförs i Sverige med största sannolikhet strider mot EU:s regler om fri rörlighet.

Mot bakgrund av riksdagens tillkännagivande har Finansdepartementet också efterfrågat Europeiska kommissionens inställning i frågan. Kommissionen framhåller i sitt svar till Finansdepartementet att kommissionen, med hänvisning till EU-domstolens praxis, kommer att genomföra en närmare granskning av den svenska lagstiftningen om den ändras så att HUS-avdrag inte ges för arbeten utförda utanför Sveriges gränser. Regeringen gör mot denna bakgrund bedömningen att en begränsning av HUS-avdraget till arbeten utförda inom landets gränser skulle strida mot EU:s regler om fri rörlighet. Det finns därför inte skäl att ompröva det tidigare ställningstagandet att HUS-avdrag ska ges för arbeten utförda utomlands.

Utskottets ställningstagande

Mot bakgrund av Europeiska kommissionens uttalande delar utskottet regeringens bedömning att en begränsning av HUS-avdraget till arbeten utförda inom landets gränser skulle strida mot EU:s regler om fri rörlighet.

Löneunderlagsregeln i 3:12-reglerna och reglerna om räntefördelning

Utskottets förslag i korthet

Utskottet tillstyrker ändringarna i de s.k. 3:12-reglerna som innebär att det införs ett kapitalandelskrav om 4 procent innebärande att löneunderlagsregeln bara får tillämpas av delägare som äger en viss minsta andel av kapitalet i företaget. Det lönebaserade utrymmet begränsas också till att per år uppgå till högst 50 gånger den egna eller närståendes kontanta ersättning samtidigt som det höjs från 25 till 50 procent av underlaget. En sänkning av löneuttagskravet till 9,6 inkomstbasbelopp införs. En definition av dotterföretag införs. Slutligen höjs den positiva räntefördelningsräntan.

Jämför avvikande meningar 1 (S), 2 (MP) och 4 (V).

Bakgrund

De särskilda reglerna för beskattning av utdelning från ett fåmansföretag och kapitalvinst vid avyttring av andelar i ett sådant företag tillkom vid 1990 års skattereform. Syftet är primärt att förhindra att arbetsinkomst omvandlas till lägre beskattad kapitalinkomst. Utgångspunkten var att inkomster som härrör från ägarens egna arbetsinsatser i företaget ska beskattas på ungefär samma nivå som anställdas löneinkomster. De särskilda skattereglerna, som brukar kallas 3:12-reglerna, återfinns i 57 kap. inkomstskattelagen (1999:1229), förkortad IL.

Alla delägare som är verksamma i betydande omfattning i ett företag ska enligt 57 kap. 3 § IL betraktas som en enda delägare vid bedömningen av om ett företag är ett fåmansföretag eller inte.

För att en ägare ska beröras av de särskilda reglerna ska hon eller han ha varit verksam i fåmansföretaget i betydande omfattning under beskattningsåret eller något av de fem föregående beskattningsåren. Andelarna anses då kvalificerade enligt 57 kap. 4 § första stycket IL.

Utgångspunkten vid utformningen av reglerna var fåmansföretag med ett begränsat antal ägare. Enligt de nuvarande bestämmelserna är dock det antal verksamma delägare i ett företag som kan omfattas av reglerna i praktiken obegränsat.

Reglerna gäller inte löneuttag, utan tar sikte på belopp som ägaren lyfter som utdelning eller tillgodogör sig som kapitalvinst vid försäljning av aktier i fåmansbolaget. Syftet är att inkomsterna för delägare som är verksamma i betydande omfattning i det företag de också är delägare i ska delas upp mellan inkomst som är hänförlig till delägarinsats och inkomst som är hänförlig till avkastning på satsat kapital. Inkomster som beror av delägarinsats ska beskattas progressivt som arbetsinkoms-

ter och inte proportionellt som kapitalinkomster. Detta sker genom att den del av inkomsten som ska räknas som kapitalavkastning beräknas genom att ett s.k. gränsbelopp fastställs. Utdelning och kapitalvinster som ryms inom gränsbeloppet beskattas som kapitalinkomst.

Under vissa villkor räknas en större inkomst än enligt huvudregeln som kapitalavkastning genom att delägaren utöver detta får lägga ett lönebaserat utrymme till sitt gränsbelopp (den s.k. löneunderlagsregeln), 57 kap. 11 § IL. Löneunderlagsregeln innebär således att en andel av vissa kontanta ersättningar läggs till årets gränsbelopp. Enligt 57 kap. 16 § IL ska 25 procent av löneunderlaget enligt 57 kap. 17 och 18 §§ upp till 60 inkomstbasbelopp (IBB) och 50 procent av löneunderlaget därutöver läggas till årets gränsbelopp. Ett av villkoren är dock att delägaren uppfyller det s.k. löneuttagskravet i 57 kap. 19 § IL. Detta krav innebär att ägaren eller någon närstående måste ta ut en lön om minst sex IBB med tillägg för 5 procent av den sammanlagda kontanta ersättningen i företaget och i dess dotterföretag alternativt minst tio IBB (566 000 kronor för 2013) året före beskattningsåret för att kunna utnyttja löneunderlagsregeln. Gränsbeloppet är det belopp som vid utdelning och kapitalvinst ska beskattas som inkomst av kapital med 20 procent. Den del av gränsbeloppet som inte utnyttjas kan sparas till nästa år.

Löneunderlagsregeln reformerades den 1 januari 2006. I förarbetena angavs att syftet med reformen bl.a. var att förbättra regelverkets effekter på risktagande i näringslivet. Det utrymme som kunde tas ut som kapitalbeskattad inkomst utvidgades. Det infördes också en schablonregel, den s.k. förenklingsregeln, med tanke främst på företagare som har ett litet kapital och ett fåtal anställda, t.ex. nystartade företag. I stället för att beräkna utrymme för kapitalbeskattning enligt de ordinarie mer komplicerade reglerna tilläts en ägare av en kvalificerad andel att använda ett belopp motsvarande 1,5 inkomstbasbelopp som gränsbelopp, dvs. det utrymme som anger hur mycket det är möjligt att ta ut ur bolaget till endast 20 procent kapitalinkomstskatt. Därefter har schablonbeloppet höjts vid tre tillfällen, först till 2 inkomstbasbelopp från ingången av 2007, sedan till 2,5 inkomstbasbelopp från ingången av 2009 och nu senast till 2,75 inkomstbasbelopp fr.o.m. den 1 januari 2012. Syftet med höjningarna av schablonbeloppet har varit att stimulera nyföretagande och förenkla för företagare som har ett litet kapital och ett fåtal anställda.

År 2006 infördes också i 57 kap. 22 § IL en takregel för hur mycket som ska beskattas i inkomstslaget tjänst. Denna s.k. 100-basbeloppsregel innebär att en kapitalvinst inte ska tas upp som inkomst av tjänst till den del det skulle medföra att den skattskyldige och närstående under avyttringsåret och de fem föregående beskattningsåren har tagit upp högre belopp än motsvarande 100 inkomstbasbelopp sammanlagt i inkomstslaget tjänst från ett företag. Kapitalvinst härutöver beskattas utan kvotering till 30 procent i inkomstslaget kapital.

Det maximala löneuttagskravet sänktes från 15 till 10 inkomstbasbelopp den 1 januari 2009.

Från och med den 1 januari 2012 finns även en takregel för beskattning av utdelning i inkomstslaget tjänst som reglerar till vilken del utdelning under ett och samma beskattningsår ska beskattas som inkomst av tjänst. Regeln innebär att utdelning inte ska tas upp i inkomstslaget tjänst till den del det skulle medföra att den skattskyldige och närstående som inräknas i samma närståendekrets under beskattningsåret har tagit upp utdelning med högre belopp än motsvarande 90 inkomstbasbelopp sammanlagt i inkomstslaget tjänst från ett företag. Den del av utdelningen som överstiger gränssbeloppet och takbeloppet ska beskattas på samma sätt som gäller för kapitalvinstbeskattningen, dvs. till 30 procent i inkomstslaget kapital.

Budgetpropositionen

Dagens löneunderlagsregel har använts på ett sätt som inte var avsett. Det finns därför ett behov av att ändra löneunderlagsregeln så att den inte medför en överkompensation till delägare i stora fåmansföretag med många delägare och med många anställda. Därutöver finns det behov av att begränsa storleken på de lönebaserade utrymmena.

Av denna anledning föreslås ett krav på en minsta kapitalandel på 4 procent i företaget för att få utnyttja löneunderlagsregeln i 3:12-reglerna.

Vidare föreslås generella lättnader för att reglerna i högre grad än i dag ska stimulera delägarna i de mindre företagen och förstärka deras incitament att anställa.

I propositionen föreslås även en höjning av räntenivån för positiv räntefördelning för enskilda näringsidkare för att upprätthålla neutraliteten vid beskattningen av olika företagsformer.

När det gäller beskattningen av delägare i fåmansföretag kommer regeringen i enlighet med vad som tidigare anförts i budgetpropositionen för 2013 även att se över beskattningen vid överlåtelse av kvalificerade andelar i samband med generationsskiftet i fåmansföretag.

De föreslagna reformerna beräknas fr.o.m. 2016 varaktigt kosta 10 miljoner kronor.

Kapitalandelskrav

Kombinationen av en förmånlig löneunderlagsregel och bestämmelsen i 57 kap. 3 § IL har gjort det lönsamt att bilda stora företag av verksamheter i vilka det finns många anställda och många verksamma ägare. Genom det spridda ägandet sprids även risktagandet samtidigt som det inte ställs något krav på viss minsta ägarandel i företaget och inte heller krav på viss minsta kapitalinsats.

Med hänsyn till de skäl som låg bakom införandet av löneunderlagsregeln anser regeringen att det finns skäl att begränsa möjligheterna att tillämpa regeln för delägare som bara äger en mindre kapitalandel i företa-

get. För att upprätthålla regelsystemets preventiva funktion, dvs. förhindra skattemässig inkomstomvandling, föreslås därför att löneunderlagsregeln bara får tillämpas av delägare som äger en viss minsta andel av kapitalet i företaget (kapitalandelskravet).

Kapitalandelskravet innebär att lönebaserat utrymme bara ska beräknas om delägaren äger en andel i företaget som motsvarar minst 4 procent av kapitalet i företaget. Den föreslagna åtgärden breddar skattebasen och minskar möjligheten att omvandla högt beskattad tjänsteinkomst till lägre beskattad kapitalinkomst för vissa delägare i fåmansföretag.

Förslaget beräknas förstärka de offentliga finanserna med 0,3 miljarder kronor 2014. År 2015 beräknas skatteintäkterna öka med 0,47 miljarder kronor, för 2016 med 0,51 miljarder kronor och för 2017 med 0,60 miljarder kronor. Varaktigt beräknas effekten till 0,65 miljarder kronor. Den successiva ökningen beror på att en del av de berörda delägarna har kvar sparade utdelningsutrymmen att utnyttja under en övergångsperiod.

Regeringen föreslår att ändringarna träder i kraft den 1 januari 2014. Förslaget begränsar även ökningen av sparade utdelningsutrymmen.

Löneuttagskrav

Enligt 57 kap. 19 § inkomstskattelagen (1999:1229), förkortad IL, ska ett lönebaserat utrymme bara beräknas om andelsägaren eller någon närstående under året före beskattningsåret fått sådan kontant ersättning från företaget och dess dotterföretag som sammanlagt inte understiger det lägsta av 6 IBB med tillägg för 5 procent av den sammanlagda kontanta ersättningen i företaget och dess dotterföretag, och 10 IBB. De nuvarande 3:12-reglerna omfattar även stora företag med många anställda, vars kontanta ersättningar i form av lön skapar stora utrymmen för kapitalbeskattad utdelning med beskattning till 20 procent för sina delägare. De lönebaserade utrymmen som genereras är obegränsade enligt den nuvarande lagstiftningen, vilket innebär att den utdelning som lämnas från vissa företag i många fall i sin helhet ryms inom det belopp som ska beskattas i inkomstslaget kapital med 20 procent (gränsbeloppet) för respektive delägare.

Ett lönebaserat utrymme ska enligt förslaget bara beräknas om andelsägaren eller någon närstående under året före beskattningsåret fått sådan kontant ersättning från företaget och dess dotterföretag som sammanlagt inte understiger det lägsta av 6 IBB med tillägg för 5 procent av den sammanlagda kontanta ersättningen i företaget och dess dotterföretag, och 9,6 IBB.

Regeringen föreslår såldes att bestämmelserna om krav på löneuttag för att få beräkna lönebaserat utrymme (löneuttagskrav) ändras på så sätt att det högsta löneuttagskravet sänks från dagens 10 inkomstbasbelopp till 9,6 inkomstbasbelopp.

Sänkningen ska gälla från och med beskattningsåret 2016 och beräknas leda till en minskning av de totala skatteintäkterna med 0,35 miljarder kronor om året fr.o.m. beskattningsåret 2015.

Definition av dotterföretag

Inkomstskattelagen innehåller ingen egen definition av vad som avses med moderföretag och dotterföretag. Utgångspunkten vid tillämpning av bestämmelserna i 57 kap. 16–19 §§ IL är i stället sådana koncernbegrepp som definieras i lagstiftningen och bl.a. finns i 1 kap. 11 § aktiebolagslagen (2005:551), 1 kap. 4 § lagen (1987:667) om ekonomiska föreningar och 1 kap. 4 § årsredovisningslagen (1995:1554). Enligt dessa definitioner är det möjligt att skapa dubbla koncerntillhörigheter. Ett dotterföretag kan därmed ha flera moderföretag.

För att det inte ska vara möjligt att kringgå den regel som regeringen nu har föreslagit om ett kapitalandelskrav om ett fyraprocentigt ägande finns det därför anledning att införa en definition av dotterföretag i 57 kap. IL.

Regeringen föreslår därför att vid tillämpning av 57 kap. 16–19 §§ IL ska med dotterföretag avses ett företag i vilket moderföretaget, direkt eller indirekt genom ett annat dotterföretag, äger mer än 50 procent av kapitalet i företaget. Om företaget är ett svenskt handelsbolag eller en i utlandet delägarbeskattad juridisk person ska dock med dotterföretag avses ett företag i vilket samtliga andelar, direkt eller indirekt, ägs av moderföretaget.

Även det mellanliggande företaget vid indirekt ägande bör vara ett dotterföretag, varför regeringen har justerat det ursprungliga förslaget så att det nu framgår att det företag som det indirekta ägandet sker genom också måste uppfylla kraven för att vara ett dotterföretag enligt den föreslagna definitionen. I det fall ett dotterföretag har fler än ett moderföretag bortfaller löneunderlaget om moderföretaget inte äger mer än 50 procent av kapitalet i dotterföretaget.

Regeringens avsikt är att definitionen ska användas vid tillämpning av samtliga bestämmelser i 57 kap. 16–19 §§ IL om exempelvis löneuttagskrav, beräkning av löneunderlag och lönebaserat utrymme. För att förtydliga detta införs en uttrycklig hänvisning till 57 kap. 16–19 §§ IL i förslaget. Avsikten med förslaget är att löneunderlaget i ett företag endast ska kunna utnyttjas av delägare i företag som ingår i en och samma koncern.

Lönetaket

Storleken på det lönebaserade utrymme som en delägare kan erhålla begränsas av storleken på delägarans andel av löneunderlaget i företaget. Det finns dock ingen övre gräns för hur stort detta utrymme kan bli per år, utan det är i praktiken obegränsat. Detta kan få till följd att det i vissa fåmansföretag, trots att det finns stora utdelningsbara medel varje år som i sin helhet ryms inom gränsbeloppet, ändå kvarstår stora gränsbelopp varje år som kan sparas. Det lönebaserade utrymmet kan vara så stort att delägarna i praktiken aldrig kommer att kunna utnyttja detta i sin helhet.

De höga sparade utdelningsutrymmena leder till höga krediter i skattesystemet som inte är motiverade, varken ekonomiskt eller i förarbetena till reglerna. För att komma till rätta med ökningen av sparade utdelningsut-

rymmen föreslås därför att det lönebaserade utrymmet begränsas till att per år uppgå till högst 50 gånger den egna eller någon närståendes kontanta ersättning. Det aktuella förslaget medför att problematiken med höga skattekrediter i systemet på sikt kommer att avta.

Eftersom det är möjligt för en närstående att uppfylla löneuttagskravet enligt 57 kap. 19 § IL är det rimligt att en närståendes ersättning även kan ligga till grund för beräkningen av taket för storleken på det lönebaserade utrymmet. Regeringen föreslår därför att taket även ska få beräknas på en närståendes ersättning. En delägare kan alltså välja om det ska vara den egna eller någon närståendes ersättning som ska ligga till grund för beräkningen. I praktiken kommer sannolikt samtliga delägare att beräkna taket på den högsta ersättningen som någon närstående fått.

Förslaget innebär inte att sparade utdelningsutrymmen från tidigare år kommer att gå förlorade utan endast att värdet av nya lönebaserade utrymmen begränsas.

Ett införande av ett tak per år på 50 gånger den egna, eller någon närståendes, kontanta ersättning bedöms främst ha en återhållande effekt på ökningen av de sparade utdelningsutrymmena och inte på den faktiska beskattningen av utdelning. Förslaget bedöms därför inte ha några offentligfinansiella konsekvenser.

Höjning av det lönebaserade utrymmet

Regeringen föreslår att det lönebaserade utrymmet höjs från 25 till 50 procent av löneunderlaget. Förslaget innebär att det lönebaserade utrymmet ökar med 25 procent av löneunderlag som understiger 60 IBB. Detta ökar gränobeloppen för alla delägare som använder löneunderlagsregeln, vilket innebär att större belopp kan tas ut som lågt beskattad utdelning.

Höjningen av det lönebaserade utrymmet skapar utrymme för en större andel kapitalbeskattad utdelning, som om det inte kan utnyttjas under innevarande år kan sparas och utnyttjas ett senare år. Förslaget innebär en regelförenkling eftersom endast en procentsats behöver användas vid beräkning av det lönebaserade utrymmet.

Skattebortfallet till följd av utnyttjande av de nya gränobeloppen beräknas till ca 70 miljoner kronor årligen under 2014–2017. Varaktigt beräknas dock den offentligfinansiella kostnaden uppgå till 0,2 miljarder kronor.

Höjning av räntenivån för positiv räntefördelning

För att upprätthålla neutraliteten vid beskattningen av olika företagsformer föreslår regeringen att räntesatsen för positiv räntefördelning för enskilda näringsidkare och fysiska personer som är delägare i handelsbolag höjs med 0,5 procentenheter, dvs. att räntesatsen för positiv räntefördelning höjs från statslåneräntan ökad med 5,5 procentenheter till statslåneräntan ökad med 6 procentenheter.

För att de föreslagna ändringarna i de s.k. 3:12-reglerna för delägare i fåmansföretag inte ska leda till att balansen i beskattningen av delägare i fåmansföretag och enskilda näringsidkare förskjuts anser regeringen att det finns skäl att höja räntesatsen för positiv räntefördelning med 0,5 procentenheter, vilket innebär att räntesatsen efter höjningen föreslås uppgå till statslåneräntan ökad med 6 procentenheter.

För att den sammantagna offentligfinansiella effekten av förslagen i så hög utsträckning som möjligt ska vara neutral för 2014 föreslår regeringen, till skillnad från i promemorian, att höjningen av räntesatsen för positiv räntefördelning ska tillämpas första gången på beskattningsår som börjar efter den 31 december 2013.

Förslaget beräknas varaktigt minska skatteintäkterna med 0,11 miljarder kronor.

Motionerna

Socialdemokraterna anför i kommittémotion 2013/14:Sk411 av Leif Jakobson m.fl. yrkandena 4 och 5 att 3:12-reglerna bör stramas upp för att värna om det som de ursprungligen var till för – att ge goda villkor för riktiga företag som bidrar till jobbtillväxten. Man kan inte acceptera att fåmansföretag använder sig av aggressiva 3:12-upplägg, dvs. systematiskt omvandlar förvärvsinkomster (lön) till kapitalinkomster (aktieutdelning) för att undvika skatt och för att konkurrera ut andra företag som i stället bygger sin verksamhet på anställda med lön. Regeringens förslag till ändrade 3:12-regler är dock dåligt beredda och hanterade. Förslaget löser inte de grundläggande problemen med inkomstomvandlingen. Frågan borde ha utretts av Företagsskattekommittén så att ett mer samlat förslag kunde ha lagts fram. Regeringen måste också följa upp och till riksdagen återrapportera effekterna av de ändringar i 3:12-reglerna som nu föreslås.

Vidare anför motionärerna att Företagsskattekommittén måste ges i uppdrag att utreda överutnyttjandet av inkomstomvandlingen genom 3:12-reglerna med utgångspunkt i bl.a. det som anförs i rapporten om 3:12-reglerna från Expertgruppen för studier i offentlig ekonomi (ESO) och att föreslå åtgärder.

I *Miljöpartiets* partimotion 2013/14:Fi319 av Gustav Fridolin m.fl. yrkande 10 anförs att motionärerna är emot regeringens förslag om att kraftigt begränsa ägarmöjligheterna för de s.k. 3:12-reglerna. De anför att regeringens förslag innebär att anställda i fåmansbolag med mindre än 4 procents ägarandel drabbas av ett kraftigt ökat skatteuttag. Det är ett dråpslag mot många vanliga företagare i Sverige och innebär en kraftig försämring för företag som vill locka till sig medarbetare genom att erbjuda delägarskap. Regeringens syfte bör kunna uppnås även utan att införa ägarbegränsningar. Företagsskattekommittén måste ges i uppdrag att utreda ett överutnyttjande av inkomstomvandlingen genom 3:12-reglerna samt föreslå nödvändiga förändringar. Regeringen bör efter att ha tillfrågat Företagsskat-

tekommittén återkomma med ett nytt förslag till 3:12-regler som inte slår undan benen för dessa småföretag men som samtidigt begränsar möjligheterna till skatteplanering.

I *Vänsterpartiets* partimotion 2013/14:Fi254 av Jonas Sjöstedt m.fl. yrkande 3 i denna del anförs att Vänsterpartiet alltmer ifrågasätter hur de s.k. 3:12-reglerna används för att slippa undan skatt. Reglerna för beskattning av ägare av fåmansföretag, ofta familjeföretag, syftar till att förvärvsinkomster ska beskattas lika oavsett om de kommer från lönearbete eller från arbetsinsats i ett eget aktiebolag. Syftet är också att förhindra att det som ska betraktas som tjänsteinkomster omvandlas till lägre beskattade kapitalinkomster. Expertgruppen för studier i offentlig ekonomi (ESO) publicerade i juni 2012 en rapport om 3:12-reglerna. ESO-rapporten pekar enligt motionärernas uppfattning på avsevärda problem med dagens lagstiftning. Motionärerna föreslår därför att det ska göras en grundlig utvärdering av regelverket.

I avvaktan på en utvärdering står Vänsterpartiet bakom den föreslagna ändringen i löneunderlagsregeln men avvisar övriga förslag till förändringar som ökar skattebortfallet från 3:12-reglerna.

Utskottets ställningstagande

Utformningen av löneunderlagsregeln har medfört att delägare i personalintensiva fåmansföretag trots relativt låga löneuttag kan ta ut en stor andel av resultatet som lågt beskattad utdelning. Dessutom har kombinationen av en förmånlig löneunderlagsregel och bestämmelsen i 57 kap. 3 § IL, som innebär att även företag med många verksamma delägare faller in under 3:12-reglerna, gjort att ersättningen för risk och avkastningen på insatt kapital inte står i proportion till den avkastning som kan erhållas i form av kapitalbeskattad utdelning. Detta har fått den effekten att det kan vara förmånligt att träda in som delägare och ta ut ersättning för nedlagt arbete i form av utdelning i stället för som lön.

Reglernas utformning har därmed medfört att verksamma delägare i stora fåmansföretag med många anställda har kunnat tillgodoräkna sig mycket stora lönebaserade utrymmen. Trots att 3:12-reglernas syfte är att motverka inkomstomvandling har tillämpningen av löneunderlagsregeln till och med möjliggjort en förmånligare beskattning av utdelning i inkomstslaget kapital än vad som gäller för andra ägare av andelar i onoterade företag.

Utskottet anser att det är viktigt att förtroendet för skattesystemet bibehålls och att 3:12-reglernas legitimitet inte ytterligare undergrävs. De synpunkter och den kritik som framförts mot förslaget har främst riktat sig mot införandet av ett kapitalandelskrav och mot att det medför en snedvridning av konkurrensen. Även motionärerna i ärendet har framfört liknande invändningar.

Utskottet inhämtade ytterligare synpunkter från berörda företag och intresseorganisationer vid en offentlig utfrågning den 24 september 2013. Därutöver inhämtades ytterligare information vid en uppvaktning på utskottssammanträdet den 22 oktober 2013.

Utskottet har förståelse för regeringens ståndpunkt att det är nödvändigt att skyndsamt begränsa möjligheterna till ett överutnyttjande av 3:12-regelverket, varför utskottet tillstyrker de föreslagna ändringarna. Under utskottets beredning har det dock framkommit en oro över att de föreslagna justeringarna kan komma att kringgås i syfte att undandra beskattning via fortsatt inkomstomvandling, beskriven t.ex. i ESO-rapport 2012:4. Utskottet kan inte utesluta att det finns ett behov av ytterligare förändringar och återkommer i det följande med frågan om en uppföljning av de förändringar som genomförs av 3:12-reglerna (se avsnittet Uppföljning av 3:12-reglerna).

Med det anförda avstyrker utskottet motionerna och tillstyrker regeringens förslag om ändringar i 3:12-reglerna.

Reformerade inkomstskatteregler för den ideella sektorn

Utskottets förslag i korthet

Utskottet tillstyrker regeringens förslag om reformerade inkomstskatteregler för den ideella sektorn.

Bakgrund

Bestämmelserna om beskattning av allmännyttiga stiftelser är såväl till sitt materiella innehåll som till den lagtekniska utformningen i stort sett oförändrade sedan de infördes 1942 (prop. 1942:134, bet. 1942:BevU21, SFS 1942:274). Dessa bestämmelser bygger dessutom delvis på äldre lagstiftning. Förutsättningarna för att en stiftelse ska omfattas av dessa regler om undantag från beskattning uppfattas i dag många gånger som otidsenliga, och de är trots en relativt omfattande praxis svåra att tillämpa.

Stiftelser, ideella föreningar och registrerade trossamfund är, i likhet med andra svenska juridiska personer, i princip skattskyldiga för alla sina inkomster. Inkomstskatten är statlig och tas ut med 22 procent av den beskattningsbara inkomsten. Det finns emellertid särskilda beskattningsregler på inkomstbeskattningens område som gäller stiftelser, ideella föreningar och registrerade trossamfund. De innebär att det under vissa förutsättningar görs undantag från vad som annars skulle gälla skattemässigt. Undantagsreglerna finns i 7 kap. inkomstskattelagen (1999:1229), förkortad IL. Dessa subjekt kan enligt undantagsreglerna vara antingen helt eller delvis skattebefriade. Pensionsstiftelser enligt lagen (1967:531)

om tryggande av pensionsutfästelser m.m. är helt befriade från skatt enligt inkomstskattelagen, och stiftelser som förvaltas av stat och kommun kan enligt praxis också vara helt skattebefriade. Stiftelser, ideella föreningar och registrerade trossamfund med vissa allmännyttiga ändamål kan om de uppfyller särskilda krav befrias från att betala skatt på vissa inkomster.

De subjekt som är delvis skattebefriade är endast skattskyldiga för inkomst av sådan näringsverksamhet som avses i 13 kap. 1 § IL, dock med undantag för kapitalvinster och kapitalförluster. Med näringsverksamhet enligt denna paragraf avses förvärvsverksamhet som bedrivs yrkesmässigt och självständigt. Innehav av näringsfastighet räknas alltid till näringsverksamhet.

Vid sidan av de mer generellt utformade reglerna i 7 kap. IL om inskränkt skattskyldighet för stiftelser, ideella föreningar och registrerade trossamfund finns även i lagen en uppräkningslista av subjekt som ges en relativt långtgående skattefrihet. Vissa kategorier av subjekt kan enligt 7 kap. 15 och 16 §§ IL vara skattskyldiga antingen endast för inkomst på grund av innehav av fastighet eller endast för inkomst av sådan inkomst av näringsverksamhet som avses i 13 kap. 1 § IL.

En stiftelse kan vara inskränkt skattskyldig enligt bestämmelserna i 7 kap. 3–6 §§ IL, om den främjar ett kvalificerat allmännyttigt ändamål (ändamålskravet), tillgodoser ändamålet i sin verksamhet (verksamhetskravet) och använder sin avkastning för ändamålet (fullföljdskravet). Uppfyller en stiftelse dessa krav är den skattskyldig endast för sådan näringsverksamhet som avses i 13 kap. 1 § IL. En stiftelse som uppfyller kraven är dock inte skattskyldig för kapitalvinster och kapitalförluster.

Budgetpropositionen

Regeringen föreslår att enhetliga bestämmelser ska införas om allmännyttiga ändamål för stiftelser, ideella föreningar och registrerade trossamfund.

De juridiska skillnaderna mellan de olika slagen av subjekt utgör inte någon egentlig svårighet. Skillnaderna i den faktiska verksamheten utgör inte heller något betydande hinder mot gemensamma regler. Till detta kommer att gemensamma regler ger förutsättningar för neutrala skattekonsekvenser mellan stiftelser, ideella föreningar och registrerade trossamfund. Enhetliga ändamålsbestämmelser bör därför införas.

Regeringens förslag innebär även en förändring av förutsättningarna för att bli godkänd som gåvomottagare vid skattereduktion för gåva.

Begreppet *allmännyttigt ändamål* är inte definierat i lagtexten och är svävande till sin innebörd. Även om det är eftersträvänsvärt med en legaldefinition finns det svårigheter med att finna en tillräckligt konkret definition. Systematiken med en exemplifierande uppräkningslista i lagtexten behålls. För att ett ändamål ska kunna betraktas som allmännyttigt i lagens mening måste vissa krav ställas på ändamålets karaktär. Ändamålet ska avse ett

direkt eller indirekt främjande av verksamhet som är av sådan karaktär att det är av samhällelig natur och bidrar till att upprätthålla och stärka de grundläggande värderingar som samhället vilar på.

För att tillämpningen av ändamålskravet ska bli mer modern ändras utöver de nya ändamålen även vissa av de ändamål som uppräknas i dag. Det redogörs inte särskilt för ändamålen att främja idrott, politisk verksamhet och religiös verksamhet. Någon förändring av innebörden av dessa begrepp är dock inte avsedd.

Vissa begrepp utmönstras ur lagstiftningen. Ändamålet *nordiskt samarbete* ska inte ingå i uppräknningen av allmännyttiga ändamål eftersom föreningar som främjar nordiskt samarbete vanligtvis omfattas av de allmänna skattefrihetsgrunderna.

Inte heller *huvudsaklighetskriteriet* har någon praktisk innebörd och utmönstras ur lagstiftningen eftersom verksamhetskravet i 7 kap. 5 och 9 §§ IL ställer krav på att stiftelsen, föreningen eller trossamfundet i den verksamhet som bedrivs uteslutande eller så gott som uteslutande ska tillgodose ett allmännyttigt ändamål. Verksamhetskravet måste vara uppfyllt för att inskränkt skattskyldighet ska föreligga oberoende av om ändamålskravet är förenat med ett huvudsaklighetskriterium eller inte.

De nya reglerna ska träda i kraft den 1 januari 2014. Bestämmelserna om beskattning vid uttag ur näringsverksamhet ska inte tillämpas om en stiftelse vid ikraftträdandet blir inskränkt skattskyldig till följd av det förändrade ändamålskravet.

Sammantaget beräknas förslagen minska skatteintäkterna med 0,15 miljarder kronor 2014.

Utskottets ställningstagande

Utskottet instämmer i regeringens bedömning att det är viktigt att enhetliga bestämmelser införs för allmännyttiga ändamål för stiftelser, ideella föreningar och registrerade trossamfund.

Förslagen innebär att en gemensam nivå av skattegynnande införs för samtliga allmännyttiga ideella organisationer som uppfyller de krav som ställs. Innebörden av dessa förslag är framför allt att stiftelserna kommer att få ett utvidgat skattemässigt gynnande genom att ett vidgat ändamålskrav föreslås.

Med enhetliga bestämmelser uppnås också en förenkling för de ideella organisationerna och deras företrädare, vilket också förenklar samarbetet mellan olika ideella organisationer och främjandet av verksamhet i andra organisationer. Förslaget innehåller också, när det gäller ändamålet "social hjälpverksamhet", en betydande förenkling jämfört med i dag.

Utskottet ställer sig bakom regeringens förslag om reformerade inkomstskatteregler för den ideella sektorn.

Slopad skattefrihet för inkomster från specialbyggnader m.m.

Utskottets förslag i korthet

Utskottet tillstyrker regeringens förslag om slopande av skattefrihet för inkomster från specialbyggnader.

Budgetpropositionen

I 7 kap. 21 § första stycket inkomstskattelagen (1999:1229), förkortad IL, behandlas skattskyldighet för inkomst från fastighet som avses i 3 kap. 2 § fastighetstaxeringslagen (1979:1152), förkortad FTL, dvs. specialbyggnader. Vad som menas med specialbyggnad framgår av 2 kap. 2 § FTL.

Specialbyggnadstyp bestäms med hänsyn till det ändamål som byggnaden till övervägande del (dvs. mer än 50 procent) används för. Ägare av de fastigheter det gäller är inte skattskyldiga för inkomst från sådan användning av fastigheten som gör att fastigheten vid fastighetstaxeringen ska indelas som specialbyggnad. Enligt rättspraxis krävs för skattebefrielse att ägaren själv bedriver verksamheten i fråga. Endast typisk fastighetsinkomst som kan hänföras till lokalutnyttjandet är skattefri.

I 7 kap. 21 § andra stycket IL behandlas ägare av fastigheter som avses i 3 kap. 3 § FTL, dvs. vissa lantbruksenheter. En ägare av en sådan fastighet är inte skattskyldig för inkomst av fastigheten, om ägaren själv bedriver den verksamhet som gör att kraven för skattefrihet vid fastighetstaxeringen uppfylls. Inkomsterna av skattefria lantbruksfastigheter ska, vid blandad användning, proportioneras på en skattefri och en skattepliktig del. Synsättet är i det sammanhanget detsamma som för specialbyggnader.

Regeringen föreslår att skattefriheten för fastighetsinkomster från specialbyggnader och vissa lantbruksenheter ska slopas. De gällande undantagsreglerna för specialbyggnader är svårtillämpade och har föranlett många frågor och rättsprocesser.

Det finns inte mycket information om specialbyggnader. En uppskattning rörande den offentligfinansiella effekten har därför gjorts. Bedömningen är att skatteunderlaget till följd av förslaget ökar med ca 0,75 miljarder kronor, vilket vid en bolagsskatt på 22 procent ger en skatteintäkt på ca 0,17 miljarder kronor.

Förslaget ska träda i kraft den 1 januari 2014 och tillämpas på beskattningsår som börjar efter den 31 december 2013.

Utskottets ställningstagande

Utskottet instämmer i regeringens bedömning att det är viktigt och nödvändigt att modernisera lagstiftningen. Det är heller inte lämpligt att ha regler som inte är konkurrensneutrala.

Utskottet ställer sig därmed bakom regeringens förslag om att slopa skattefriheten för inkomster från specialbyggnader.

Bolagsskatten

Utskottets förslag i korthet

Utskottet avstyrker motionsförslaget om en höjning av bolagsskatten till 26 procent.

Bakgrund

Juridiska personer betalar endast statlig inkomstskatt. Skatten för juridiska personer uppgår sedan den 1 januari 2013 till 22 procent. Den senaste sänkningen av bolagsskatten genomfördes den 1 januari 2013, från 26,3 procent till 22 procent. Dessförinnan gjordes en sänkning 2009, från 28 procent till 26,3 procent och 1993, då skattesatsen sänktes från 30 procent till 28 procent.

Motionen

Vänsterpartiet föreslår i partimotion 2013/14:Fi254 av Jonas Sjöstedt m.fl. yrkande 15 att bolagsskatten höjs till 26 procent. Vänsterpartiet anser att bolagsskatten var konkurrenskraftig redan innan den sänkning som genomfördes föregående år. Enligt OECD låg bolagsskatten i Sverige nära genomsnittet i just OECD, och Sverige hade redan då lägre bolagsskatt än våra tio största handelspartner.

Utskottets ställningstagande

Utskottet anser att den nominella bolagsskatten är av central betydelse för företagens investerings- och lokaliseringsbeslut. Företagens hemmamarknad är numera hela EU-området. Detta gör det möjligt även för mindre företag som tidigare enbart verkat på den nationella marknaden att expandera verksamheten över de nationella gränserna. Bolagsskattens relativa nivå är en av de faktorer som företagen beaktar. Genom internprissättning och vinstöverföringar påverkar skattereglerna dessutom i vilket land företagen väljer att redovisa sina vinster. En sänkt bolagsskatt värnar den svenska skattebasen genom att göra det relativt mer förmånligt att beskatta vinsterna i Sverige och reducera incitamenten att skatteplanera. Därutöver kan en lägre formell bolagsskatt sänka företagens kapitalkostnad, vilket i sådana fall ökar kapitalinvesteringarna och BNP. Detta kan i sin tur leda till en högre sysselsättning.

Goda skattemässiga villkor för investeringar är en förutsättning för att svenska företag även i framtiden ska kunna bidra till hög ekonomisk tillväxt. Med hänsyn till bolagsbeskattningens betydelse för investeringar, tillväxt och sysselsättning i Sverige och för lokalisering och redovisning av vinster i Sverige finns det skäl att ha en konkurrenskraftig bolagsskatt. En bolagsskatt på nuvarande nivå bidrar till ett mer symmetriskt skattesystem med en större likabehandling av eget kapital och lån i bolagssektorn och värnar den svenska skattebasen.

Med det anförda avstyrker utskottet motionsyrkandet om en höjning av bolagsskatten.

Investeraravdraget

Utskottets förslag i korthet

Utskottet avstyrker motionsförslaget om att inte införa investeraravdraget.

Bakgrund

Investeraravdraget är en skattelättnad i form av ett avdrag för fysiska personer som förvärvar andelar i ett företag av mindre storlek i samband med företagets bildande eller vid en nyemission. Avdraget får göras med hälften av betalningen för andelarna i inkomstslaget kapital. Avdrag ges med högst 650 000 kronor per person och år, vilket motsvarar förvärv av andelar för 1,3 miljoner kronor. Investerarnas sammanlagda betalning för andelar i ett och samma företag får uppgå till högst 20 miljoner kronor per år. För att få investeraravdrag ska bl.a. följande villkor vara uppfyllda. Det ska vara fråga om ett svenskt aktiebolag, en svensk ekonomisk förening eller motsvarande utländskt bolag som har fast driftställe i Sverige, under förutsättning att det utländska bolaget hör hemma i en stat inom EES eller i en stat med vilken Sverige har ingått ett skatteavtal som innehåller en artikel om informationsutbyte. Företaget ska vara ett företag av mindre storlek som uteslutande eller så gott som uteslutande bedriver rörelse. Företag av mindre storlek är företag där medelantalet anställda inklusive delägare som arbetar i företaget är färre än 50 personer och vars nettoomsättning eller balansomslutning uppgår till högst 80 miljoner kronor. Företaget får inte vara i ekonomiska svårigheter och ska ha ett löneunderlag om minst 300 000 kronor. Särskilda bestämmelser införs också för att förhindra att transaktioner genomförs enbart av skatteskal.

Reglerna om investeraravdrag träder i kraft den 1 december 2013.

Motionen

Vänsterpartiet anför i partimotion 2013/14:Fi254 av Jonas Sjöstedt m.fl. yrkande 3 i denna del att de avvisar investeraravdraget som ska införas den 1 december 2013. Skälen till detta är den ökade risken för skatteplanering och skatteundandragande samt fördelningspolitiska skäl.

Utskottets ställningstagande

Utskottet tillstyrkte i sitt betänkande (bet. 2013/14:SkU2) införandet av ett investeraravdrag. Utskottet uttalade bl.a. följande.

Det finns enligt utskottet ett behov av att främja tillgången till kapital för mindre företag och tillväxtföretag. Rätt utformade och rätt riktade incitament som ökar investeringarna i företag kan bidra till att stärka Sveriges konkurrenskraft genom att fler samhällsekonomiskt lönsamma investeringar finansieras. Konkurrenskraftiga skatteregler är en förutsättning för att fler jobb ska skapas och full sysselsättning nås. Vidare är företagens roll central för utveckling av innovationer, ett dynamiskt näringsliv och en långsiktigt hållbar tillväxt. Det är viktigt att man underlättar möjligheterna att finna extern finansiering för nystartade och unga företag samt för expansiva och innovativa företag.

Investeraravdraget kommer att ge tillväxtföretagen goda villkor att växa, utvecklas och anställa i Sverige. Genom att skapa incitament att tillföra eget kapital i dessa företag ökar soliditeten i företagen, vilket gör dem mer robusta och livskraftiga. Vidare bidrar investeraravdraget till att den skattemässiga behandlingen av investeringar som finansieras med eget respektive lånat kapital jämnas ut och sänker småföretagens kapitalkostnader. Genom att skattelättnaden ges redan vid investeringstillfället får investeraren en säker avkastning i form av en skattesänkning oavsett investeringens utfall. Det kommer medföra att externa investerarens benägenhet att investera ökar. En skattelättnad vid investeringstillfället ger vidare investerare med begränsat kapital möjlighet att satsa ett större belopp, vilket ger företaget en tidig likviditetsförstärkning. Investeraravdraget kommer öka tillgången till kapital i mindre tillväxtföretag som på grund av de stora risker som är förknippade med investeringar i sådana företag annars kan ha svårt att attrahera kapital. På så sätt förstärks förutsättningarna för entreprenörer i Sverige.

Med hänvisning till det ovan anförda avstyrker utskottet motionen.

Tonnageskatt

Utskottets förslag i korthet

Utskottet avstyrker motionsförslaget om införande av tonnageskatt i kombination med en omställningsfond för klimat och miljö samt att en kväveoxidfond enligt norsk modell bör utredas.

Bakgrund

Tonnageskatt innebär att inkomsten för sjöfartsnäringen bestäms schablonmässigt utifrån fartygens nettodräktighet (lastförmåga). Det innebär att rederierna betalar skatt med utgångspunkt i denna schabloninkomst i stället för i de faktiska inkomsterna. Förutsättningarna för att införa ett system med tonnageskatt har utretts av Tonnageskatteutredningen (SOU 2006:20 Tonnageskatt). Vid beredningen av betänkandet framkom att både utredningens analys och de förslag som lagts fram på grundval av analysen var bristfälliga. Beslutsunderlaget liksom utredningens förslag bedömdes därför inte kunna ligga till grund för lagstiftning.

Det finns ett tillkännagivande från riksdagen från 2007 (bet. 2006/07:SkU11) om att arbetet med en lagstiftning om tonnageskatt måste påskynas. Regeringen ser det dock som nödvändigt att frågan om tonnageskatt analyseras i ett bredare perspektiv där även övriga stöd till sjöfarten beaktas. I dag är sjöfartsnäringen en skattemässigt gynnad bransch som får ett omfattande sjöfartsstöd och som har byggt upp stora latent skatteskulder genom överavskrivningar av fartyg. Den samlade effekten av sjöfartsstödet och de skattevillkor som gäller för sjöfarten får inte utformas så att andra branscher missgynnas.

Regeringen beslutade den 24 januari 2013 att tillsätta en utredning om tonnageskatt och andra stöd för sjöfartsnäringen (dir. 2013:6). En särskild utredare ska analysera möjligheten att införa ett system med tonnageskatt i Sverige. I detta sammanhang ska utredaren även se över andra befintliga stöd för sjöfartsnäringen. Utredaren ska redovisa uppdraget senast den 15 november 2014.

Motionen

Miljöpartiet anför i partimotion 2013/14:Fi319 av Gustav Fridolin m.fl. yrkande 3 i denna del att det bör ske fler satsningar som gör det möjligt för sjöfarten att bli en del av klimatomställningen. Motionärerna föreslår därför införande av tonnageskatt i kombination med en omställningsfond för klimat och miljö samt att en kväveoxidfond enligt norsk modell bör utredas.

Utskottets ställningstagande

Utskottet vill inledningsvis betona att det i riksdagen finns en samstämmig uppfattning om att det är angeläget att frågan om tonnageskatt snart får sin lösning. Utskottet har förståelse för att regeringen vid en beredning av en lagstiftning om tonnageskatt ytterligare behöver utreda närliggande frågor som har samband med rederinäringens arbetsförutsättningar, bl.a. hur det gällande sjöfartsstödet påverkas av en tonnageskatt. Utskottet ser positivt på att regeringen den 24 januari 2013 tillsatte utredningen Tonnageskatt och andra stöd för sjöfartsnäringen (dir. 2013:6) som ska utreda förutsättningarna för att införa tonnageskatt i Sverige och även se över andra befintliga stöd för sjöfartsnäringen. Utredaren, som bl.a. ska analysera möjligheten att införa ett system med tonnageskatt i Sverige, ska redovisa uppdraget senast den 15 november 2014. När det gäller den kommande utredningen ser utskottet gärna att även ett hållbarhetsperspektiv beaktas.

Med hänvisning till det anförda avstyrker utskottet motionen.

Uttagsbeskattning av vindkraftskooperativ

Utskottets förslag i korthet

Utskottet avstyrker motionsförslaget om slopande av uttagsbeskattning för vindkraftskooperativ.

Bakgrund

I 22 kap. inkomstskattelagen (1999:1229), förkortad IL, finns bestämmelser om beskattning vid uttag av en tillgång eller en tjänst ur näringsverksamheten. Med uttag avses att den skattskyldige tillgodogör sig en tillgång från näringsverksamheten för privat bruk eller för överföring till en annan näringsverksamhet (22 kap. 2 § IL). Med uttag avses bl.a. också att den skattskyldige överlåter en tillgång utan ersättning eller mot en ersättning som understiger marknadsvärdet utan att detta är affärsmässigt motiverat (22 kap. 3 § IL). Uttag av en tillgång eller en tjänst ska behandlas som om den avyttras mot en ersättning som motsvarar marknadsvärdet. Det är detta som kallas uttagsbeskattning (22 kap. 7 § IL). Beskattning av uttag är inte begränsad till någon särskild företagsform eller typ av verksamhet.

Uttagsbeskattning är ett nödvändigt inslag i skattesystemet för att upprätthålla systemets grundläggande funktion att finansiera det allmännas åtaganden och välfärden. Utan uttagsbeskattning skulle ägare till företag kunna ta ut hela eller delar av värdet av det egna företagets produktion för sin privata konsumtion och därigenom undvika beskattning av företagets inkomster.

Motionen

Miljöpartiet yrkar i partimotion 2013/14:Fi319 av Gustav Fridolin m.fl. yrkande 3 i denna del att uttagsbeskattningen för vindkraft ska slopas. När Skatteverket bestämde att lägga en extra skatt på kooperativ vindkraft, s.k. uttagsskatt, föll intresset för att bli delägare i ett kooperativt vindkraftverk som en sten. Miljöpartiet vill därför utreda begreppet marknadspris för kooperativ el, vilket avgör om elen ska uttagsbeskattas eller inte.

Utskottets ställningstagande

Juridiska personer dubbelbeskattas i ekonomisk mening genom att inkomsterna först beskattas i den juridiska personen med 22 procent bolagsskatt och sedan hos ägaren, som beskattas för utdelning med 30 procent eller den lägre skattesats som gäller för utdelning av onoterade andelar, 25 procent, och utdelning upp till viss nivå i fåmansbolag, 20 procent. Kooperativa föreningar är till skillnad från andra juridiska personer enkelbeskattade. I en konsumentkooperativ verksamhet blir skattebelastningen ungefär hälften av skattebelastningen för andra företagsformer. En slopad uttagsbeskattning av en förening för medlemmarnas privata elförbrukning skulle öppna en möjlighet till inkomstskattefrihet för elproduktion som drivs i form av en kooperativ förening. Detta skulle innebära ett långtgående avsteg från det neutralitets- och likformighetstänkande som har varit utgångspunkten för skattereformen. Det skulle dessutom ur ett EU-perspektiv bli problematiskt från statsstödssynpunkt. Undantag från uttagsbeskattning är av denna anledning inte en framkomlig väg i den mån vindkraftsproducerad el ska ges ytterligare samhälleligt stöd utöver det som redan ges för framställning av förnybar energi via systemet med elcertifikat.

Problemet med att vid uttagsbeskattning fastställa ett rimligt pris när förhållandena är sådana att något bestämt marknadspris inte kan fixeras uppmärksammades 1998 i samband med att nya skatteregler vid omstrukturering av företag antogs (prop. 1998/99:15 s. 293). Enligt motivuttalandet får man då nöja sig med en uppskattning av ett intervall inom vilket marknadspriset rimligen bör ligga. Vid uttagsbeskattning bör tillgången anses ha avyttrats till det lägsta pris som kan anses ligga i intervallet. Den nuvarande lagstiftningen innehåller följaktligen riktlinjer för värderingen när ett bestämt marknadspris inte kan läggas till grund för uttagsbeskattningen. Det är en fråga för rättstillämpningen att avgöra hur priset ska bestämmas utifrån förutsättningarna i varje enskilt fall. Utskottet följer utvecklingen i rättspraxis. Med det anförda avstyrker utskottet motionen.

Skattefria underhållsfonder

Utskottets förslag i korthet

Utskottet avstyrker motionsförslaget om införande av skattefria underhållsfonder för att skapa en långsiktig och hållbar lösning vad gäller underhåll och upprustning av bostadsbeståndet i Sverige.

Bakgrund

Innehav av hyresbostäder utgör näringsverksamhet, vilket utöver fastighetsavgiften medför en löpande konventionell beskattning i form av skatt på näringsverksamheten. Medel som sparas eller sätts av för framtida underhåll beskattas med 22 procent. I det system för beskattning av näringsverksamhet som gällde före skattereformen 1990 fanns ett flertal möjligheter att bilda obeskattade reserver, och vissa näringsidkare hade möjlighet att på ett mer omfattande sätt jämna ut sina inkomster skattemässigt. Det system för beskattning av näringsverksamhet som infördes genom skattereformen byggde på sänkta skattesatser och marginalskatter med generöst utformad allmän reserveringsmöjlighet, numera i form av periodiseringsfond, och kraftigt inskränkta reserveringsmöjligheter i övrigt.

Vid beräkning av näringsverksamhet kan avdrag göras för avsättning till periodiseringsfond. Enskilda näringsidkare och fysiska personer som är delägare i svenska handelsbolag får göra avdrag med högst 30 procent av inkomsten. Juridiska personer får göra avdrag med högst 25 procent.

Motionen

Sverigedemokraterna föreslår i partimotion 2013/14:Fi282 av Jimmie Åkesson m.fl. yrkande 3 i denna del att man ska skapa en långsiktig och hållbar lösning vad gäller upprustningsbehov och underhåll för bostadsbestånden i vårt land. Motionärerna vill därför införa skattefria underhållsfonder.

Utskottets ställningstagande

Utskottet har vid tidigare behandling av olika motionsförslag om utbyggda skattefria reserveringsmöjligheter avstyrkt förslag om reservering av obeskattade medel till underhållsfonder i hyreshus med hänvisning till principerna bakom 1990 års skattereform. Utskottet vidhåller detta ställningstagande.

Fastighetsskatten

Utskottets förslag i korthet

Utskottet avstyrker motionsförslagen om förändringar av fastighetsbeskattningen genom bl.a. införandet av en fastighetsskatt på bostäder med taxeringsvärde över 3 miljoner kronor samt slopad fastighetsskatt för hyresbostäder och studentbostäder.

Bakgrund

Den statliga fastighetsskatten på småhus och bostadsdelen i hyreshus ersattes den 1 januari 2008 av en kommunal fastighetsavgift (prop. 2007/08:27, bet. 2007/08:SkU10, rskr. 2007/08:90). För småhus bestämdes fastighetsavgiften till 6 000 kronor per värderingsenhet, dock högst 0,75 procent av taxeringsvärdet. Fastighetsavgiften för bostadsdelen i hyreshus bestämdes till 1 200 kronor per bostadslägenhet, dock högst 0,4 procent av taxeringsvärdet. Fastighetsavgiften ska årligen räknas upp med utvecklingen av inkomstbasbeloppet. Uttaget av kommunal fastighetsavgift har begränsats för pensionärer och personer som får sjuk- eller aktivitetsersättning (prop. 2007/08:156, bet. 2008/09:SkU3). Genom riksdagens beslut hösten 2009 (prop. 2009/10:33, bet. 2009/10:SkU15) utvidgades systemet med kommunal fastighetsavgift den 1 januari 2010 till att även omfatta fastigheter med småhus som saknar byggnadsvärde, dvs. hus för vilka värdet understiger 50 000 kronor, och tomtmark för småhus som är bebyggd med småhus på ofri grund, t.ex. bostadshus på en tomt som arrenderas. Utvidgningen finansieras genom att taket för uppskovsbelopp sänktes från 1,6 till 1,45 miljoner kronor den 1 januari 2010.

Den kommunala fastighetsavgiften sänktes den 1 januari 2013. Ändringarna innebar dels att beloppet per bostadslägenhet sänktes till 1 210 kronor, dels att den procentsats av taxeringsvärdet med vilken beloppen jämförs sänktes från 0,4 till 0,3 procent av taxeringsvärdet.

Vidare har regeringen tillsatt en utredning Översyn av beskattning av hyresrätter och vissa andra boendeformer (dir. 2012:32). Kommittén har tagit namnet Bostadsbeskattningskommittén. Utredningen ska se över beskattningen av bostäder som upplåts med hyresrätt, bostadsrätt i oäkta bostadsföretag eller kooperativ hyresrätt. Kommittén ska bl.a. lämna förslag på förbättring av den skattemässiga ställningen för bostäder som upplåts med hyresrätt. Utredningstiden har förlängts och ska nu redovisas senast den 15 januari 2014.

Motionerna

Miljöpartiet föreslår i partimotion 2013/14:Fi319 av Gustav Fridolin m.fl. yrkande 3 i denna del att fastighetsskatten för studentkorridorer förändras så att varje studentkorridor beskattas som en bostad i stället för att det

som nu tas ut en avgift för varje rum. Motionärerna tycker inte att det är rimligt att ett studentrum beskattas på samma sätt som en hyreslägenhet. Det innebär att en stor lägenhet har samma avgift som ett litet studentrum – närmare 1 300 kr om året.

Även *Sverigedemokraterna* föreslår i partimotion 2013/14:Fi282 av Jimmie Åkesson m.fl. yrkande 3 i denna del att den kommunala fastighetsavgiften för studentbostäder avskaffas. Motionärerna anser att det är orimligt att studentbostäder inte betraktas som elevhem, vilka man gör undantag för i fastighetstaxeringslagen, med slopad fastighetsavgift som följd.

I *Vänsterpartiets* partimotion 2013/14:Fi254 av Jonas Sjöstedt m.fl. yrkande 17 anfördes att fastigheter är en viktig och stabil skattebas varför dessa tillgångar ska beskattas. Marknadsvärdet bör tillåtas slå igenom mer i beskattningen av ägda bostäder. Med utgångspunkt i dagens regler föreslår vi att småhus med ett taxeringsvärde på 3 miljoner kronor eller mer förutom fastighetsavgiften beskattas med 1 procent av den del av taxeringsvärdet som överstiger 3 miljoner kronor. Samtidigt begränsas fastighetsskatten så att ingen betalar mer än 4 procent av sin inkomst. Motionärerna föreslår vidare att skattemässig neutralitet ska råda mellan olika kategorier av bostäder med olika upplåtelseform. I dag är hyresrätten missgynnad. Fastighetsavgiften för hyreslägenheter inklusive studentlägenheter bör slopas helt.

Utskottets ställningstagande

Utskottet vill framhålla att de målsättningar som har formulerats för bostadspolitikerna bl.a. utgår från att det är viktigt med en mångfald av boendeformer. Flera av de skatteförändringar för bostadssektorn som beslutats sedan regeringsskiftet 2006 har förbättrat de boendes skattemässiga situation. Skatteuttaget för egna hem, bostadsrätter, kooperativa hyresrätter och andra hyresrätter har sänkts. Det är enligt utskottet av mycket stor vikt att samtliga upplåtelseformer ges goda skattemässiga villkor.

Schablonavdraget för andrahandsuthyrning har höjts under 2011, 2012 och 2013. Det höjda schablonavdraget syftar bl.a. till att stimulera utbudet av bostäder till studenter.

Fastighetsavgiften för hyreshus med studentbostäder beräknas på samma sätt som för andra hyreshus, dvs. utifrån antalet bostadslägenheter. Vad som menas med bostadslägenhet knyter an till definitionen av bostadslägenhet i jordabalken. Att bryta ut vissa bostäder från denna definition skulle enligt utskottets mening innebära en lång rad nya gränsdragningsproblem och dessutom innebära ett avsteg från principen om en likformig beskattning.

Utskottet är inte berett att tillstyrka motionsförslagen om att införa olika former av särregleringar i syfte att skattebefria vissa typer av bostäder.

I avvaktan på förslag från Bostadsbeskattningskommittén genomfördes förändringarna av den kommunala fastighetsavgiften för hyresenheter den 1 januari 2013. Både taket och procentsatsen sänktes.

Den generellt sänkta beskattningen av bostäder i hyreshus har på detta sätt fått genomslag även för hyreshus med studentbostäder.

Med det anförda avstyrker utskottet motionerna.

Skatt på förmögenhet, arv och gåva

Utskottets förslag i korthet

Utskottet avstyrker motionsförslaget om införande av skatt på förmögenhet, arv och gåva.

Bakgrund

Förmögenhetsskatten slopades den 1 januari 2007 (bet. 2007/08:SkU15). Dessförinnan togs förmögenhetsskatt ut med 1,5 procent av den skattepliktiga förmögenheten över ett fribelopp om 1,5 miljoner kronor för enskilda fysiska personer och 3 miljoner kronor för sambeskattade par. Sambeskattade föräldrar respektive ensamföräldrar sambeskattades med sina hemmaparande barn under 18 år. Juridiska personer var med några få undantag inte skattskyldiga till förmögenhetsskatt.

Riksdagen beslutade slopa arvs- och gåvoskatten vid utgången av 2004 (bet. 2004/05:SkU18). I samband med tsunamikatastrofen julen 2004 antog riksdagen en lag som innebar att arvs- och gåvoskatt inte skulle tas ut om skattskyldigheten inträtt mellan den 17 och 31 december 2004 (bet. 2004/05:FiU29). Vid arvsbeskattningen kunde fysiska personer göra ett grundavdrag på 70 000 kronor och vid gåvobeskattningen på 10 000 kronor. Juridiska personer hade rätt till grundavdrag på 21 000 kronor respektive 10 000 kronor. Skatten var progressiv efter en skala som innehöll skattesatserna 10, 20 respektive 30 procent. Skiktgränserna varierade beroende på vilken klass mottagaren tillhörde.

Motionerna

Vänsterpartiet föreslår i partimotion 2013/14:Fi254 av Jonas Sjöstedt m.fl. yrkande 18 att det från 2015 införs en arvsbeskattning som betalas av dödsboet innan ett arv skiftas. Motionärerna anför att den tidigare arvs- och gåvoskatten hade en utjämnande effekt på inkomst- och förmögenhetsfördelningen. Utformningen av en sådan skatt bör utredas väl. Utgångspunkten är att arv mellan makar och sambor undantas, liksom näringsstillgångar vid företagsövertagande. En preliminär bedömning är att skattesatsen sätts till 10 procent och att det medges ett grundavdrag på 200 000 kronor. Införandet av en sådan arvsskatt kräver också att det införs en skatt på gåvor,

annars är risken för skatteundandragande stor. Regeringen bör återkomma med förslag om införande av arvsbeskattning i enlighet med det ovan anförda.

Vidare föreslår motionärerna att det ska införas en förmögenhetsskatt. Den förra förmögenhetsskatten betalades trots sina brister av personer som tillhörde de övre inkomstskikten. Slopandet av förmögenhetsskatten har bidragit till att inkomstklyftorna i Sverige har ökat. Vänsterpartiet menar att det bör finnas en förmögenhetsskatt.

Utskottets ställningstagande

Utskottet har tidigare vid ett flertal tillfällen avstyrkt liknande motionsyrkanden. En viktig åtgärd för att främja tillgången på kapital, inte minst för de mindre företagen, var beslutet 2006 att slopa förmögenhetsskatten. Skatten uppmuntrade till skatteplanering och orationella transaktioner. Förmögenhetsskatten gav även upphov till problem för boende i egnahem med snabbt stigande taxeringsvärden och för människor som betalat av sina huslån. Även arvs- och gåvoskatten var starkt kritiserad innan den avskaffades i slutet av 2004. Det handlade om olikheter i värderingen av aktier som medförde att bolag av skatteskal flyttade från börsens A-lista till O-listan. Generationsövergångar i småföretag skapade problem. Kritiken gällde också möjligheterna till skatteplanering och möjligheterna att på ett lagligt sätt minska skatten. Skatterna var också relativt kostsamma att administrera. Att lösa problemen med ändrade regler ansågs inte möjligt. Mot den bakgrunden tillstyrkte ett enigt skatteutskott att arvs- och gåvoskatten skulle avskaffas. Utskottet har inte ändrat uppfattning i frågan. Utskottet avstyrker därmed motionen.

Kvotplikt och beskattning av biodrivmedel

Utskottets förslag i korthet

Utskottet tillstyrker regeringens förslag om ett kvotpliktssystem för inblandning av biodrivmedel i bensen och diesel och om beskattningen av biodrivmedel.

Utskottet delar regeringens bedömningar om en långsiktig strategi för att främja hållbara drivmedel, om den skattemässiga hanteringen av beståndsdelarna i bensen och dieselbränsle och om beskattningen av biodrivmedel som inte ingår i bensen eller dieselbränsle.

Utskottet avstyrker motionsförslag om högre ambitioner för kvotpliktssystemet, krav på höjda kvoter och krav på ingående biodrivmedels klimateffektivitet samt förslag om att avstå från ett kvotpliktssystem och att sänka ambitionerna för konventionella biobränslen.

Budgetpropositionen

Regeringen föreslår att en lag om kvotplikt för biodrivmedel införs den 1 maj 2014. Enligt regeringens bedömning utgör ett kvotpliktssystem för ökad låginblandning av biodrivmedel, i kombination med en drivmedelsbeskattning som är långsiktigt hållbar gentemot unionsrätten samt fortsatt skattebefrielse för höginblandade och rena biodrivmedel, ett långsiktigt hållbart och förutsägbart ramverk för främjande av hållbara biodrivmedel.

Enligt förslaget ska den som är kvotskyldig se till att det för varje kalenderår finns en viss andel biodrivmedel i den kvotpliktiga volymen bensen eller dieselbränsle. Andelen biodrivmedel i dieselbränsle ska uppgå till sammanlagt minst 9,5 volymprocent av den kvotpliktiga volymen, varav minst 3,5 procentenheter ska bestå av särskilt anvisade biodrivmedel. Andelen biodrivmedel i bensen ska uppgå till minst 4,8 volymprocent av den kvotpliktiga volymen bensen. Från och med den 1 maj 2015 ska denna andel uppgå till minst 7 volymprocent.

Med biodrivmedel avses vätskeformiga bränslen som framställs av biomassa och som är avsedda för motordrift. Kvotskyldig är den som är skattskyldig enligt lagen (1994:1776) om skatt på energi, förkortad LSE, för kvotpliktiga volymer. Kvotpliktig volym är den mängd bensen, exklusive alkylatbensen enligt drivmedelslagen eller dieselbränsle inklusive den volym biodrivmedel som blandats in eller ingår i bränslet, för vilken skattskyldighet har inträtt under kalenderåret.

Enligt förslaget får kvotplikten endast fullgöras med biodrivmedel som uppfyller hållbarhetskriterierna enligt lagen om hållbarhetskriterier för biodrivmedel och flytande biobränslen.

När det gäller principerna för och utformningen av koldioxidskatten bedömer regeringen bl.a. att denna skatt ska baseras på bränslenas innehåll av fossilt kol. Detta innebär att ingen koldioxidskatt tas ut på bränslen som framställs av biomassa eftersom de inte innehåller fossilt kol.

Regeringen föreslår att energiskatten för hållbara biodrivmedel som ingår i bensen eller dieselbränsle tas ut med belopp som motsvarar energiskattesatsen för jämförbart fossilt drivmedel, omräknat efter energiinnehåll. Detta åstadkoms genom avdrag i punktskattedeklaration eller särskild skattedeklaration.

För hållbara biodrivmedel som ingår i bensen eller dieselbränsle tas inte heller i fortsättningen koldioxidskatt ut, vilket åstadkoms genom avdrag i punktskattedeklaration eller särskild skattedeklaration.

För icke hållbara biodrivmedel som ingår i bensen eller dieselbränsle behålls nuvarande regler om att koldioxidskatt och energiskatt tas ut med samma belopp per liter respektive kubikmeter som för jämförbart fossilt drivmedel.

Regeringen bedömer att biodrivmedel som inte ingår i bensen eller dieselbränsle även i fortsättningen ska ges full befrielse från energiskatt, utöver att koldioxidskatt inte tas ut för dessa bränslen. Den nuvarande skattebefrielsen för höginblandade och rena biodrivmedel (såsom ED95, E85 och biogas) behålls även efter 2013. Avsikten är att den framtida skattened-sättningen för dessa bränslen ska fortsätta vara lika stor som i dag.

Det är enligt regeringen angeläget att främja ny och mer effektiv teknik med minskade utsläpp av växthusgaser. HVO, producerad av t.ex. skogsråvara, är ett exempel på sådan teknik. För att säkerställa marknaden för sådana drivmedel ska minst 3,5 volymprocent av kvoten uppfyllas med särskilt anvisade biodrivmedel. Alla kvotskyldiga aktörer måste alltså säkerställa att minst 3,5 volymprocent av deras kvotpliktiga dieselvolym utgörs av HVO eller andra biodrivmedel med särskilda fördelar.

Eftersom beskattningen av etanol i bensen föreslås utformas på ett sådant sätt att den inte innebär statsstöd medför det att dagens s.k. tullvillkor för etanol försvinner eftersom villkoret syftar till att motverka överkompensation.

Genom förslaget beräknas skatteintäkterna öka med 0,51 miljarder kronor 2014, 0,65 miljarder kronor 2015 och 0,60 miljarder kronor 2016.

Förslaget beräknas medföra att koldioxidutsläppen minskar med ca 0,15 miljoner ton 2014 (helårseffekt) och ca 0,27 miljoner ton 2015 (helårseffekt). Vidare innebär förslaget att måluppfyllelsen för andelen förnybar energi i transportsektorn överträffas. Måluppfyllelsen beräknas uppgå till 14,4 procent 2014 och 14,9 procent 2015.

Kommissionens statsstödsbeslut för den nuvarande utformningen av skattereglerna för biodrivmedel i bensen och dieselbränsle löper ut den 31 december 2013. Regeringen avser att ansöka om förlängning av detta godkännande för perioden 1 januari–30 april 2014, dvs. fram till dess att de nya skattereglerna för dessa drivmedel träder i kraft den 1 maj 2014.

Även kommissionens statsstödsbeslut för den nuvarande utformningen av skattereglerna för höginblandade biodrivmedel och drivmedel utan fosfats innehåll som uppfyller hållbarhetskriterierna löper ut den 31 december 2013. Regeringen avser att ansöka om ett förlängt statsstödsgodkännande för energiskattebefrielsen för de aktuella bränslena med sex år.

Motionerna

I motion 2013/14:Fi272 av Hannah Bergstedt (S) yrkandena 1 och 2 föreslås ett tillkännagivande om att ambitionen för kvotplikten bör vara högre. Den nivå som anges för kvotplikten är alldeles för låg. För att efterfrågan ska öka och investeringar ska vara lönsamma måste politiken våga mer, anser motionären.

Enligt motionen behövs det vidare övergångsregler för att säkerställa utvecklingen av biodrivmedel med högre miljö kvalitet. Reglerna bör gälla fram till 2017 då EU-direktivet om skärpt minimikrav på etanolens CO₂-reduktion till 50 procent börjar gälla. Risken är annars att drivmedel med bättre miljö kvalitet konkurreras ut.

I kommittémotion 2013/14:T517 av Anders Ygeman m.fl. (S) yrkande 25 föreslås ett tillkännagivande om att kvotplikten bör höjas till minst 11 volymprocents inblandning av biodrivmedel i diesel och att andelen biodrivmedel med särskilda fördelar bör höjas till 5 volymprocent i ett första steg.

I kommittémotion 2013/14:T526 av Stina Bergström m.fl. (MP) yrkande 46 anför att regeringen vid införande av kvotplikt bör säkerställa biodrivmedlens klimatnytta genom att i första hand ställa krav på att ingående biodrivmedel har en klimateffektivitet på minst 50 procent (i enlighet med de EU-riktlinjer som träder i kraft 2017) eller vidhålla kravet på att etanolen ska vara "ren" dvs. odenaturerad fram till dess att EU:s skarpare regler träder i kraft.

I motion 2013/14:Fi243 av Josef Fransson (SD) yrkandena 1–3 anför att ambitionerna när det gäller konventionella biobränslen av typen etanol och biodiesel bör sänkas kraftigt. Regeringen bör enligt motionen avstå från planerna på att införa kvotplikt för inblandning av biodrivmedel. Motionärerna anser slutligen att konventionella biodrivmedel bör ha samma energi- och koldioxidskatt som bensin och diesel.

Utskottets ställningstagande

Utskottet anser i likhet med regeringen att ett kvotpliktssystem för biodrivmedel och den föreslagna skattemässiga hanteringen av biodrivmedel bör vara grunden för en långsiktig strategi för att främja hållbara biodrivmedel.

I några motioner (S, MP, V) efterfrågas högre ambitioner för kvotplikts-systemet och krav på höjda kvoter samt krav på ingående biodrivmedels klimateffektivitet. I en motion (SD) föreslås att förslaget om kvotplikt inte ska genomföras. Förslagen återfinns inte i respektive partis inkomstberäkning.

Utskottet anser att de föreslagna förändringarna är ett första steg som när det gäller beskattningen skapar en beskattning som är hållbar i förhållande till unionsrätten och genom införandet av kvotpliktssystemet höjer andelen förnybar energi till en nivå som motsvarar vad som är praktiskt genomförbart. Utskottet utgår från att kvotpliktssystemet kommer att utvecklas över tiden och att andelen hållbara biodrivmedel successivt ökar, med inriktning mot biodrivmedel med extra fördelar. I det sammanhanget bör olika drivmedels klimatnytta också beaktas.

Det s.k. tullvillkoret i skattelagstiftningen syftar till att motverka överkompensation och är ett villkor för den nuvarande skattebefrielsen för biodrivmedel. Utskottet anser i motsats till motionären att det inte finns något skäl att som krav införa ett motsvarande villkor eftersom beskattningen enligt förslaget utformas på ett sådant sätt att den inte utgör statsstöd. Vilka effekterna blir av ett slopat tullvillkor för svensk etanol med bättre miljöprestanda är svårt att exakt bedöma.

Möjligheten att importera etanol till en lägre tull för låginblandning torde öka konkurrensen på etanolmarknaden och ge ett lägre etanolpris i Sverige. Å andra sidan medför kvotpliktssystemet att efterfrågan på etanol kommer att öka då kvoten för bensen höjs i maj 2015. En successivt ökad inblandning bör stärka förutsättningarna för produktion av sådana biodrivmedel som kan blandas in i bensen. Den kommande skärpningen av kravet på växthusgasreduktion till 50 volymprocent enligt förnybartdirektivet bör också gynna produktion av hållbara biodrivmedel.

Utskottet tillstyrker med det anförda regeringens förslag i avsnitt 6.19 Kvotplikt och beskattning av biodrivmedel. Utskottet delar även de bedömningar regeringen redovisar i avsnittet. Utskottet avstyrker de aktuella motionerna i motsvarande delar.

Regeringen har begärt kommissionens godkännande eftersom det gällande statsstödsgodkännandet går ut vid årsskiftet och eftersom grunderna för beskattningen av biodrivmedel ändras genom budgetpropositionens lagförslag 3.2 Förslag till lag om kvotplikt för biodrivmedel och lagförslag 3.13 Förslag till lag om ändring i lagen (1994:1776) om skatt på energi. Lagarna föreslås träda i kraft den 1 maj 2014. Det är osäkert om ett godkännande från kommissionen föreligger vid det föreslagna ikraftträdandet.

Enligt utskottets mening är situationen sådan att det kan anses motiverat (se yttr. 2001/02:KU4y Ikraftträdande av lag) att riksdagen bemyndigar regeringen att bestämma när de föreslagna lagarna ska träda i kraft.

Skattereduktion för mikroproduktion av förnybar el

Utskottets förslag i korthet

Utskottet delar regeringens bedömning att privatpersoners och företags investeringar i produktion av el från förnybara källor för egen förbrukning kan underlättas med en skattereduktion för mikroproduktion av förnybar el. Utskottet delar även regeringens bedömning att gränsen för den elförbrukning som kan komma att ge skattereduktion kan sättas vid 20 000 kilowattimmar per år, förutsatt att regeringens förslag godkänns av Europeiska kommissionen i statsstödshänseende.

Bakgrund

Regeringen tillsatte den 26 april 2012 en utredning, Utredningen om nettodebitering av el, med uppdrag att ta fram lagförslag om införandet av ett system för nettodebitering som även omfattar kvittning av energi- och mervärdesskatt och lämna lagförslag om vem som bör vara skattskyldig för energiskatt på el. Utredningens betänkande Beskattning av mikroproducerad el m.m. (SOU 2013:46) överlämnades den 14 juni 2013. Betänkandet var på remiss t.o.m. den 9 oktober 2013. I utredningen bedöms att ett system med s.k. nettodebitering av el som omfattar kvittning av energi- och mervärdesskatt strider mot rådets direktiv 2006/112/EG av den 28 november 2006 om ett gemensamt system för mervärdesskatt. Mot denna bakgrund föreslår utredningen att det i stället införs en skattereduktion för mikroproduktion av förnybar el. Den av utredningen föreslagna skattereduktionen ska ges till mikroproducenter av förnybar el som har en säkring om högst 63 ampere. Underlaget för skattereduktionen är den el som matats in på elnätet under ett kalenderår, om motsvarande mängd el har köpts tillbaka och tagits ut i samma anslutningspunkt. Underlaget för skattereduktionen får varken överstiga 10 000 kilowattimmar per skattskyldig eller per anslutningspunkt. Både privatpersoner och företag ska kunna få skattereduktion.

Budgetpropositionen

För att underlätta för privatpersoner och företag att investera i produktion av el från förnybara källor för egen förbrukning, har regeringen för avsikt att gå vidare med utredningens förslag såvitt avser skattereduktion för mikroproduktion av förnybar el. För att ytterligare stödja mikroproduktion av förnybar el och den miljönytta som den medför, anser regeringen emellertid att gränsen för den elförbrukning som kan ge skattereduktion bör kunna fördubblas, dvs. höjas från 10 000 till 20 000 kilowattimmar per år.

De offentligfinansiella effekterna av det aviserade förslaget bedöms medföra minskade skatteintäkter med ca 3 miljoner kronor för 2014 och med ca 8 miljoner kronor för 2015. Regeringen avser att återkomma till riksdagen under riksmötet med ett förslag. Innan det aviserade förslaget kan träda i kraft bedöms emellertid att det behöver anmälas till och godkännas av Europeiska kommissionen i statsstödshänseende. Mot denna bakgrund bedöms ett förslag kunna träda i kraft tidigast den 1 juli 2014.

Utskottets ställningstagande

Utskottet delar regeringens bedömning att privatpersoners och företags investeringar i produktion av el från förnybara källor för egen förbrukning kan underlättas med en skattereduktion för mikroproduktion av förnybar el. Utskottet delar även bedömningen att den elförbrukning som kan ge skattereduktion bör kunna höjas från utredningens förslag om 10 000 till 20 000 kilowattimmar per år, om detta godkänns av Europeiska kommissionen i statsstödshänseende.

Sänkt energiskatt för blyfri flygbensin

Utskottets förslag i korthet

Utskottet tillstyrker regeringens förslag om att sänka energiskatten på blyfri flygbensin.

Budgetpropositionen

Regeringen föreslår att energiskatten för flygbensin som används för privat ändamål och som har en blyhalt om högst 0,005 gram per liter sänks till 3 kronor och 16 öre per liter. Ändringarna föreslås träda i kraft den 1 januari 2014.

Flygbensin står för ca 16 procent av Sveriges utsläpp av bly till luft. Miljökvalitetsmålet Giftfri miljö innebär att användningen av bly och andra särskilt farliga ämnen så långt som möjligt ska ha upphört 2020. För att minska användningen av bly och därigenom bidra till att uppnå miljö-kvalitetsmålet bör energiskatten sänkas för flygbensin med mycket låga blyhalter, s.k. blyfri flygbensin.

Energiskattedirektivet ger medlemsstaterna rätt att tillämpa differentierade skattesatser, förutsatt att skattesatserna är direkt kopplade till produktens kvalitet och att medlemsstaterna iakttar minimiskattenivåerna i direktivet. Differentieringen av energiskatten på flygbensin utifrån bränslets blyegenskaper är därför förenlig med bestämmelserna i energiskattedirektivet. Förslaget bedöms inte vara av sådan beskaffenhet att en anmälan till EU-kommissionen för statsstödsprövning aktualiseras.

För 2014 beräknas skatteintäkterna minska med 1 miljon kronor. Varaktigt beräknas skatteintäkterna minska med 2 miljoner kronor, när all flygbensin för privata ändamål är blyfri.

Utskottets ställningstagande

Utskottet tillstyrker att energiskatten för blyfri flygbensin sänks i syfte att minska användningen av bly och bidra till att miljökvalitetsmålet uppnås.

Europadiesel

Utskottets förslag i korthet

Utskottet delar regeringens bedömning att skatteskillnaden mellan dieselbränsle av miljöklass 1 och miljöklass 3 bör kvarstå.

Budgetpropositionen

Regeringen bedömer att den nuvarande skatteskillnaden mellan dieselbränsle av miljöklass 1 och dieselbränsle av miljöklass 3 (där Europadiesel ingår) bör kvarstå eftersom effekterna på utsläppen av miljö- och hälsopåverkande ämnen är svåröverblickbara.

Utskottets ställningstagande

Utskottet delar regeringens bedömning att skatteskillnaden mellan dieselbränsle av miljöklass 1 och miljöklass 3 bör kvarstå.

Ändrad beskattning av bränslen för viss värmeproduktion

Utskottets förslag i korthet

Utskottet tillstyrker regeringens förslag om att sänka koldioxidskatten för bränslen som förbrukas vid viss värmeproduktion för att undvika överkompensation.

Utskottet avstyrker motionsförslaget om att koldioxidskatten ska bibehållas.

Jämför avvikande mening 2 (MP).

Budgetpropositionen

Regeringen föreslår att koldioxidskatten sänks från 94 till 80 procent av den generella koldioxidskattenivån för bränslen som förbrukas vid annan värmeproduktion inom EU:s system för handel med utsläppsrätter än som sker i tillverkningsprocessen i industriell verksamhet eller i kraftvärmeproduktion. Ändringarnas föreslås träda i kraft den 1 januari 2014.

Befrielse från energiskatt och koldioxidskatt gäller för vegetabiliska och animaliska oljor och fetter, biogas samt vissa andra bränslen som framställts av biomassa och som förbrukats eller sålts som bränsle för uppvärmning. Skattebefrielsen utgör ett driftstöd enligt EU:s regler om statligt stöd. Enligt gällande statsstödsbeslut är regeringen skyldig att årligen rapportera till EU-kommissionen att någon överkompensation inte sker genom den skattelättnad som ges till dessa flytande biobränslen alternativt att agera så snart som möjligt för att åtgärda överkompensationen.

Övervakningsrapporten för 2012 visar en överkompensation för mixade tjocka vegetabiliska och animaliska oljor och fetter i värmeverk. Orsaken var ökat pris för tjock eldningsolja under året, medan kostnaderna för de tjocka vegetabiliska och animaliska oljorna och fetterna legat i nivå med 2011. Övrig användning av biobränslen som omfattas av statsstödsbeslutet överkomparerades inte under 2012.

Risken för överkompensationen kan minskas på två sätt. Antingen genom att införa energiskatt efter energiinnehåll på samtliga flytande biobränslen för uppvärmning på en sådan nivå att överkompensationen hävs, eller genom att minska koldioxidskatten för fossila bränslen som används i värmeverk inom EU:s system för handel med utsläppsrätter och därigenom minska kostnaderna för fossila bränslen i jämförelse med kostnaderna för jämförbara biobränslen.

Det som talar för valet att minska koldioxidskatten på fossila bränslen i värmeverk inom EU:s system för handel med utsläppsrätter är att det är en lagtekniskt enkel åtgärd som är möjlig att genomföra så snabbt som det bedöms vara nödvändigt för att kommissionen ska anse att den överkompensation som har uppkommit har åtgärdats tillräckligt snabbt. Att höja energiskatten på de aktuella biobränslena skulle riskera att påverka användningen av vegetabiliska oljor och fetter i kraftvärmeproduktion.

Den skattelättnad som i dag ges för bränslen som förbrukas i värmeverk inom EU:s system för handel med utsläppsrätter är ett driftstöd som faller under artikel 107 i EU-fördraget. Genom förslaget ökar det befintliga stödet. Huvudregeln i sådana fall är att kommissionen måste pröva och godkänna åtgärdens förenlighet med den gemensamma marknaden innan den kan träda i kraft. Den ökning av budgeten för det befintliga stödet som följer av förslaget är av en sådan omfattning att en anmälan inte krävs.

Med utgångspunkt från uppgifter från Statens energimyndighet om förbrukningen av fossila bränslen i värmeverk beräknas skatteintäkterna minska med ca 10 miljoner kronor 2014.

Motionen

Miljöpartiet föreslår i partimotion 2013/14:Fi319 av Gustav Fridolin m.fl. yrkande 3 i denna del att koldioxidskatten ska bibehållas i värmeproduktionen.

Utskottets ställningstagande

Utskottet anser i likhet med regeringen att åtgärder måste vidtas för att åtgärda den överkompensation som konstaterats för 2012 för tjocka vegetabiliska oljor och fetter som används i värmeverk.

Det är viktigt att skatteregler och åtgärder är hållbara och försvarbara i ett EU-rättsligt perspektiv. Det är också viktigt att ge stabila villkor för inblandade aktörer. Om en konstaterad överkompensation inte åtgärdas kan de företag som överkompenseras bli skyldiga att betala tillbaka den del av skattebefrielsen som motsvarar överkompensationen tillsammans med ränta.

Utskottet tillstyrker regeringens förslag om att sänka koldioxidskatten för bränslen som förbrukas vid viss värmeproduktion för att undvika överkompensation. Utskottet avstyrker motionsförslaget om att koldioxidskatten ska bibehållas i värmeproduktionen.

Definition av begreppet ”skattepliktig för första gången” inom fordonsbeskattningen

Utskottets förslag i korthet

Utskottet tillstyrker regeringens förslag om att en definition av vad som avses med ”skattepliktig för första gången” införs i vägtrafikskattelagen och i lagen med särskilda bestämmelser om fordonsskatt.

Budgetpropositionen

Regeringen föreslår att en definition av vad som avses med ”skattepliktig för första gången” införs i vägtrafikskattelagen och i lagen med särskilda bestämmelser om fordonsskatt. Enligt förslaget ska ändringarna träda i kraft den 1 januari 2014.

Vad som avses med skattepliktig för första gången har inte definierats i lagstiftningen. Under vissa förutsättningar kan det uppstå en skillnad i beskattningen mellan fordon som tidigare har varit registrerade utomlands och fordon som endast har varit registrerade i Sverige. En definition bör därför införas för att förtydliga regelverket och för att åstadkomma en mer enhetlig beskattning.

Med skattepliktig för första gången ska som huvudregel avses den tidpunkt då ett fordon har registrerats i vägtrafikregistret för första gången. När det gäller fordon som har varit registrerade utomlands innan de har registrerats i Sverige ska i stället avses den tidpunkt då fordonet för första gången har registrerats i ett annat land. Om det inte går att fastställa den tidpunkt då fordonet för första gången registrerats i ett annat land, ska i sista hand avses den 1 januari det år som är antecknat som fordonsår i vägtrafikregistret.

Den nya bestämmelsen ska inte tillämpas vid befrielse från fordonsskatt för fordon med bättre miljöegenskaper om fordonet före lagens ikraftträdande var befriat från fordonsskatt. I övrigt ska äldre bestämmelser fortfarande gälla för vägtrafikskatt som avser tid före ikraftträdandet.

Utskottets ställningstagande

För att undvika en skillnad i beskattningen mellan fordon som tidigare har varit registrerade utomlands och fordon som endast har varit registrerade i Sverige anser utskottet att en definition av vad som avses med "skattepliktig för första gången" bör införas i vägtrafikskattelagen och i lagen med särskilda bestämmelser om fordonsskatt. Utskottet tillstyrker förslaget.

Övriga förslag om fordonsskatter

Utskottets förslag i korthet

Utskottet avstyrker motionsförslagen om ett nytt miljöbilssystem, sänkt fordonsskatt för dieslbilar och sänkt fordonsskatt i vissa glesbygdskommuner samt om kilometerskatt för tunga fordon

Jämför avvikande meningarna 1 (S), 2 (MP), 3 (SD) och 4 (V).

Motionerna

Socialdemokraterna föreslår i partimotion 2013/14:Fi308 av Mikael Damberg m.fl. yrkande 3 i denna del att supermiljöbilspremien avvecklas till förmån för ett system med miljöbilspremie/registreringsavgift. Det stärker de offentliga finanserna med 100 miljoner kronor.

Miljöpartiet föreslår i partimotion 2013/14:Fi319 av Gustav Fridolin m.fl. yrkande 3 i denna del att fordonsskatten för dieslbilar sänks genom att bränslefaktorn sänks från 2,40 till 2,24.

I motionen föreslås också att en lastbilsskatt för tunga fordon införs från halvårsskiftet 2015 med 1,40 kr per kilometer. Den nuvarande vinjett-skatten slopas. Enligt motionen ska lastbilstrafikens miljökostnader synas i priset på transporter. Förslaget minskar samtidigt snedvridningen mellan transportslagen.

I motionen föreslås vidare att ett nytt miljöbilssystem införs enligt modellen bonus–malus samtidigt som den nuvarande fordonsskattebefrielsen fasas ut. Systemet påskyndar omställningen av bilparken. Förslaget beräknas ge 170 miljoner kronor i skatteintäkter.

Vänsterpartiet föreslår i partimotion 2013/14:Fi254 av Jonas Sjöstedt m.fl. yrkande 3 i denna del och yrkande 20 att en kilometerskatt för tunga fordon införs. Förslaget motverkar en ytterligare ökning av den tunga trafiken och stimulerar till bränsleeffektiva fordon.

I motionen föreslås vidare att fordonsskatten sänks i 36 glesbygdskommuner till en kostnad av 60 miljoner kronor för att kompensera höjda drivmedelsskatter. Bidrag ges till efterkonvertering av äldre fordon, och kollektivtrafiken gynnas genom bl.a. skattepolitiken.

Utskottets ställningstagande

Riksdagen antog hösten 2012 en ny skärpt miljöbilsdefinition (bet. 2012/13:FiU1, yttr. 2012/13:SkU1y). Personbilar, lätta lastbilar och lätta bussar som tas i bruk för första gången efter den 1 januari 2013 befrias från fordonsskatt under fem år om bilens koldioxidutsläpp inte överstiger ett beräknat högsta koldioxidutsläpp i förhållande till fordonets tjänstevikt. Beräkningen bygger på ett högsta tillåtet koldioxidutsläpp om 95 gram koldioxid per kilometer. Kraven för skattebefrielse för bilar som är utrustade med teknik för drift med etanolbränsle och annat gasbränsle än gasol, elbilar och laddhybrider ändrades också. Förutom kraven på koldioxidutsläpp ska en bil för att få skattebefrielse även uppfylla de senaste obligatoriska utsläppskraven.

I samband med att riksdagen antog de skärpta miljöbilskraven avvisades oppositionens förslag om s.k. bonus–malus-system för nya personbilar.

Sedan den 1 januari 2012 betalas en supermiljöbilspremie enligt regler i förordningen (2011:1590) om supermiljöbilspremie i syfte att öka försäljningen och användningen av nya bilar med låg klimatpåverkan. Premien omfattar personbilar med mycket låga utsläpp av växthusgaser, max 50 gram koldioxid per kilometer, vilket främst är laddhybrider och rena elbilar. Premien uppgår till högst 40 000 kronor per bil och betalas av Transportstyrelsen.

Utskottet anser att en skattebefrielse med viktrelaterade koldioxidutsläppskrav, i kombination med drivmedelsbeskattningen och supermiljöbilspremien, är ett verkningsfullt styrmedel för att minska koldioxidutsläppen från nya bilar och för att stimulera till inköp av bränslesnåla bilar.

Utskottet påminner om att riksdagen de senaste åren har sänkt bränslefaktorn för dieslbilar successivt till följd av höjningar av energiskatten på dieselolja. Efter förslag i budgetpropositionen för 2013 justerades fordonskatten, bl.a. sänktes bränslefaktorn från 2,4 till 2,33. Utskottet ser inte

någon anledning att, som Miljöpartiet föreslår, ytterligare sänka bränslefaktorn för dieslbilar. Förslaget är en följd av att partiet vill höja energiskatten på dieselbränsle.

Utskottet påminner om att fordonsskatten för personbilar som hör hemma i vissa kommuner i Norrbottens, Västerbottens, Jämtlands, Väster-norrlands, Gävleborgs, Dalarnas och Värmlands län är nedsatt och betalas endast till den del den överstiger 384 kronor. Utskottet motsätter sig ytterligare subventioner av fordonsskatten.

Riksdagen har i olika sammanhang, bl.a. vid beredningen av budgeten för 2013, avslagit oppositionens förslag om att införa ett system med kilometerskatt för tunga fordon, av Miljöpartiet kallat lastbilsskatt.

En kilometerskatt är dyr att administrera både för företagen och för Skatteverket eftersom den kräver utrustning för att registrera var och när ett fordon kör. Utskottet anser därför att det inte finns tillräcklig grund för att införa en kilometerskatt eftersom samhällsvinsten inte påtagligt överstiger administrationskostnaderna. Utskottet anser vidare att en kilometerskatt skulle fördyra vägtransporterna utan att ge några reella miljövinster eftersom det ofta saknas alternativa transportsätt. Skatten slår t.ex. mot skogsindustrin och alla som är beroende av vägtransporter, och inte minst drabbas boende på landsbygden av kostnadsökningar.

Utskottet avstyrker med det anförda de aktuella motionerna i motsvarande delar.

Egenförbrukning av el vid värmeföretags industrileveranser

Utskottets förslag i korthet

Utskottet delar regeringens bedömning att energibeskattningen av el som förbrukas av värmeföretag för produktion av värme som levereras till industrin och de areella näringarna bör ses över.

Budgetpropositionen

Regeringen bedömer att energibeskattningen av el som förbrukas av värmeföretag för produktion av värme som levereras till industrin och de areella näringarna bör ses över.

För närvarande har energibolag som levererar värme till industrin möjlighet att genom återbetalning av skatt på fossila bränslen som använts vid värmeproduktionen få samma skattemässiga situation som om dessa bränslen använts av industrin själv för att producera värmen. Detsamma gäller för leveranser till jordbruk, skogsbruk och vattenbruk. I möjligaste mån bör konkurrenssnedvridningar undvikas mellan värmeproduktion inom industrin och värmeföretag, när produktionen sker för samma ändamål. En

energiskatt om 0,5 öre per kilowattimme tas ut för den el som industrin och de areella näringarna förbrukar. Högre energiskatt gäller för viss el som används av värmeföretag i samband med produktion av värme som levereras till industrin eller de areella näringarna. Denna beskattning bör ses över.

Utskottets ställningstagande

Utskottet delar regeringens bedömning att energibeskattningen av el som förbrukas av värmeföretag för produktion av värme som levereras till industrin och de areella näringarna bör ses över.

Utredning om ekonomiska styrmedel för kemikalier

Utskottets förslag i korthet

Utskottet delar regeringens bedömning att en särskild utredare bör tillsättas för att analysera den roll som ekonomiska styrmedel kan spela för att minska förekomsten av eller risken för exponering och spridning av miljö- och hälsofarliga ämnen.

Budgetpropositionen

Regeringen bedömer att en särskild utredare bör tillsättas för att analysera den roll som ekonomiska styrmedel kan spela för att minska förekomsten av eller risken för exponering och spridning av miljö- och hälsofarliga ämnen i t.ex. kläder och hemelektronik.

Rätt utformade skatter och andra ekonomiska styrmedel har stor potential att på ett kostnadseffektivt sätt bidra till att de uppsatta målen på miljöområdet kan nås. Ett område, där regeringen särskilt ser behovet av att närmare analysera förutsättningarna för att gå vidare med ekonomiska styrmedel, är direkt exponering och diffus spridning av hälsofarliga ämnen från olika varugrupper.

Utskottets ställningstagande

Utskottet delar regeringens bedömning att en särskild utredare bör tillsättas för att analysera den roll som ekonomiska styrmedel kan spela för att minska förekomsten av eller risken för exponering och spridning av miljö- och hälsofarliga ämnen.

Koldioxid- och energiskattesatser

Utskottets förslag i korthet

Utskottet har inte något att invända mot det som regeringen har anfört om att koldioxid- och energiskattesatserna för bränslen och energiskattesatserna för el för 2014 bör räknas om motsvarande förändringen av konsumentprisindex.

Utskottet avstyrker motionsförslagen om ytterligare höjningar av koldioxidskatten och energiskatten på bränslen, om sänkt energiskatt på el och om att torv ska beläggas med koldioxidskatt.

Jämför avvikande meningarna 2 (MP), 3 (SD) och 4 (V).

Budgetpropositionen

Regeringen anför att riksdagen under hösten 2009 beslutade om ändringar i LSE av koldioxid- och energiskattesatserna för bränslen för 2011, 2013 och 2015 (prop. 2009/10:41, bet. 2009/10:SkU21). Av praktiska skäl ansågs då inte att den årliga indexomräkningen av skattesatser, för de år då sådana förändringar genomförs, borde göras av regeringen genom en förordning. I stället tog man hänsyn till prognostiserade förändringar i konsumentprisindex redan i samband med att koldioxid- och energiskattesatserna för 2011, 2013 och 2015 lades fast i LSE.

Några ändrade skattesatser för bränslen som ska träda i kraft 2012, 2014 och 2016 har däremot inte beslutats i LSE. Detsamma gäller för energiskattesatserna för el för 2011 och framåt. För dessa år görs alltså indexomräkning av skattebeloppen genom en förordning som utfärdas av regeringen senast i november året innan respektive kalenderår.

Koldioxid- och energiskattesatserna för bränslen för 2013 framgår av 2 kap. 1 § LSE i dess lydelse enligt SFS 2012:680. Beräkningen av 2014 års skattesatser görs utifrån den faktiska förändringen i konsumentprisindex under perioden juni 2012 till juni 2013. Index har under perioden minskat med 0,15 procent. För 2014 medför indexomräkningen att skatten på bensin i miljöklass 1 inte ändras på grund av avrundningsregler. Skatten på dieselbränsle i miljöklass 1 sänks med 0,8 öre per liter (1,0 öre inklusive mervärdesskatt).

Energiskattesatserna för el framgår av förordningen (2012:700) om fastställande av omräknade belopp för energiskatt på elektrisk kraft för år 2013. Beräkningen av 2014 års skattesatser görs utifrån den faktiska förändringen i konsumentprisindex under perioden juni 2009 till juni 2013 och tillämpas på de skattesatser som anges i LSE. Index har under perioden ökat med 4,60 procent. Indexomräkningen av energiskattesatserna för el medför att dessa skattesatser är oförändrade 2014 jämfört med 2013 på grund av avrundningsregler.

Motionerna

Miljöpartiet föreslår i partimotion 2013/14:Fi319 av Gustav Fridolin m.fl. yrkande 3 i denna del att koldioxidskatten höjs med 24 öre förutom indexering. Förslaget beräknas ge 5,5 miljarder kronor i ökade skatteintäkter och syftar till att hålla uppe omvandlingstrycket i samhället och ge signaler om att klimatomställningen är prioriterad.

I motionen föreslås också att energiskatten på diesel höjs med 20 öre per liter eftersom utfasningen av energiskattesubventionen på diesel enligt motionen bör fortsätta.

I motionen föreslås vidare att torv beläggs med koldioxidskatt, vilket beräknas ge 200 miljoner kronor. Motionärerna anför att torv bör beskattas som andra fossila bränslen.

Miljöpartiet föreslår slutligen ett prisgolv på utsläppsrätter, enligt den modell som finns i Storbritannien, för att öka omvandlingstrycket i industrin och förstärka handelssystemet. Förslaget beräknas ge 700 miljoner kronor i ökade intäkter.

Sverigedemokraterna föreslår i partimotion 2013/14:Fi282 av Jimmie Åkesson m.fl. yrkande 3 i denna del att energiskatten på el sänks med 10 öre per kilowattimme till en kostnad av 4,2 miljarder kronor. Enligt motionen finns det ett behov av att sänka elpriserna för att hushållen ska få rimliga kostnader.

Vänsterpartiet föreslår i partimotion 2013/14:Fi254 av Jonas Sjöstedt m.fl. yrkande 3 i denna del och yrkande 19 att koldioxidskatten höjs med 7 öre årligen till 2016. Det beräknas ge 1,8 miljarder kronor för 2014. Enligt motionen är koldioxidskatten ett effektivt styrmedel för att minska utsläppen av växthusgaser.

Utskottets ställningstagande

Utskottet har inte något att invända mot det som regeringen har anfört om att koldioxid- och energiskattesatserna för bränslen och energiskattesatserna för el för 2014 bör räknas om motsvarande förändringen av konsumentprisindex.

Utskottet vill med anledning av motionsförslagen om ytterligare höjningar av koldioxidskatten och energiskatten på bränslen påminna om att riksdagen hösten 2009 (bet. 2009/10:SkU21) beslutade om förändrade energi- och koldioxidskatter för 2010–2015. Beslutet innebar bl.a. att energiskatten på dieselolja höjdes med 20 öre per liter den 1 januari 2011 och den 1 januari 2013. Vid behandlingen av budgetpropositionen för 2011 ansåg riksdagen att koldioxidskatten inte behövde höjas under mandatperioden utöver redan fattade beslut och normal inflationsjustering (bet. 2010/11:FiU1, yttr. 2010/11:SkU1y). Riksdagen har i dessa och andra sammanhang avvisat Miljöpartiets och Vänsterpartiets förslag om höjda koldioxid- och energiskatter som utgör en del av partiernas budgetalternativ.

Utskottet avstyrker återigen dessa skattehöjningar.

Miljöpartiets förslag om ett prisgolv på utsläppsrätter enligt engelsk modell torde innebära att man öppnar för att införa koldioxidskatt i den handlande sektorn. Utskottet har hittills inte förordat dubbla styrmedel i den handlande sektorn.

Riksdagen avvisade redan i samband med behandlingen av budgeten för 2013 ett förslag från Sverigedemokraterna om sänkt energiskatt på hushållsel med drygt 4 miljarder kronor. Utskottet anser att riksdagen bör avslå även det nu framlagda förslaget.

Riksdagen har vid flera tillfällen avslagit förslag om att behandla torv som biodrivmedel (se t.ex. bet. 2010/11:MJU12). Torv berättigar sedan 2004 till tilldelning av elcertifikat och är därmed i stort sett likställt med biobränslen i det nationella elcertifikatssystemet. Torven är befriad från energi- och koldioxidskatt vid förbränning, men är belastad med svavelskatt och ingår även i EU:s system för handel med utsläppsrätter. I handelssystemet har torven tilldelats en relativt hög emissionsfaktor baserad på dess innehåll av kol utan beaktande av främst torvbrukets inverkan på naturliga flöden av metan. Ett arbete pågår vad gäller torvens roll i systemet med utsläppsrätter.

Utskottet är inte berett att förorda någon ytterligare åtgärd med anledning av motionsförslaget om att belägga torv med koldioxidskatt.

Utskottet avstyrker de aktuella motionerna i motsvarande delar.

Reklamskatt

Utskottets förslag i korthet

Utskottet noterar regeringens bedömning att det för närvarande inte går att ta ytterligare steg i avskaffandet av reklamskatten.

Budgetpropositionen

Regeringen bedömer att det för närvarande inte finns förutsättningar att finansiera ytterligare steg i avskaffandet av reklamskatten.

Presstödskommittén överlämnade sitt betänkande den 11 september 2013. Där bedömde man att reklamskatten bör avskaffas i enlighet med riksdagens tillkännagivande från 2002. Betänkandet bereds för närvarande inom Regeringskansliet.

Även i årets budgetberedning har frågan om ytterligare steg i avskaffandet av reklamskatten prövats. Regeringen anser, liksom tidigare, att den resterande reklamskatten bör avskaffas. Regeringen har dock, mot bakgrund av den ekonomiska situationen och de utmaningar som den svenska samhällsekonomin står inför, fortsatt att prioritera andra skatteändringar före ytterligare sänkning eller avskaffande av reklamskatten.

Utskottets ställningstagande

Utskottet noterar regeringens bedömning att det för närvarande inte går att ta ytterligare steg i avskaffandet av reklamskatten.

Höjd skatt på alkohol

Utskottets förslag i korthet

Utskottet tillstyrker regeringens förslag om att punktskatten på öl, vin, andra jästa drycker och mellanklassprodukter höjs med 7 procent och på sprit med 1 procent.

Utskottet avstyrker motionsförslag om en ytterligare skattehöjning med 50 procent.

Jämför avvikande mening 2 (MP).

Budgetpropositionen

Regeringen föreslår att punktskatten på öl, vin, andra jästa drycker och mellanklassprodukter höjs den 1 januari 2014 med ca 7 procent och på sprit med 1 procent.

Skatten på öl höjs från 1,66 kronor per volymprocent till 1,78 kronor per volymprocent alkohol och liter.

Skatten på vin och andra jästa drycker än vin och öl höjs

- för drycker med en alkoholhalt över 2,25 men inte över 4,5 volymprocent från 7,58 kronor till 8,11 kronor
- för drycker med en alkoholhalt över 4,5 men inte över 7 volymprocent från 11,20 kronor till 11,98 kronor
- för drycker med en alkoholhalt över 7 men inte över 8,5 volymprocent från 15,41 kronor till 16,49 kronor
- för drycker med en alkoholhalt över 8,5 men inte över 15 volymprocent från 21,58 kronor till 23,09 kronor
- för vin med en alkoholhalt över 15 men inte över 18 volymprocent från 45,17 kronor till 48,33 kronor per liter.

Skatten på mellanklassprodukter med en alkoholhalt om högst 15 volymprocent höjs från 27,20 till 29,10 kronor och för drycker med en alkoholhalt över 15 volymprocent från 45,17 kronor till 48,33 kronor.

Skatten på etylalkohol, sprit, höjs från 501,41 kronor till 506,42 kronor per liter ren alkohol.

Den skatt som i vissa fall tas ut vid privat import av alkohol från ett tredjeland eller vid punktskattekontroll av transporter justeras på motsvarande sätt.

Regeringen anför att i den tidigare remitterade promemorian Vissa skattefrågor inför budgetpropositionen för 2012 föreslogs en höjning av skatten på öl, vin, andra jästa drycker än vin och öl samt mellanklassprodukter

med 12,7 procent, medan skatten på sprit föreslås höjas med 5 procent. För att inte riskera en väsentligt ökad resandeförsel och smuggling föreslås att skatten på öl, vin, andra jästa drycker än vin och öl samt mellanklassprodukter höjs med ca 7 procent. En höjning med 1 procent föreslås för skatten på sprit. Sprit är en priskänslig vara. Stora prishöjningar riskerar att minska efterfrågan på registrerad sprit väsentligt. Höjd skatt på sprit med 1 procent bedöms vara en marginell höjning som inte påverkar konsumenternas val mellan registrerad och oregistrerad sprit. Höjningen av alkoholskatten kan ses som ett sätt att motverka den reala skattesänkning som skett under senare år samtidigt som åtgärden är ett led i att förbättra folkhälsan.

Förslaget medför ökade skatteintäkter på 0,73 miljarder kronor 2014. Höjningen av skatten på öl, vin, andra jästa drycker än vin och öl samt mellanklassprodukter medför ökade skatteintäkter på 0,71 miljarder kronor 2014. Höjningen av skatten på spritdrycker medför ökade skatteintäkter på 0,02 miljarder kronor 2014. De ökade skatteintäkterna inkluderar även ökade intäkter från mervärdesskatt.

Sammantaget beräknas förslagen medföra att priset på en burk med 50 cl 5,3-procentig starköl som i dag kostar 15,60 kronor ökar till 15,98 kronor, inklusive mervärdesskatt. Priset på en flaska med 75 cl vin med en alkoholhalt över 8,5 men inte över 15 volymprocent som i dag kostar 58 kronor beräknas öka till 59,42 kronor, inklusive mervärdesskatt.

Priset på en flaska med 70 cl spritdryck med 37,5 procent alkohol som i dag kostar 188 kronor beräknas öka till 189,65 kronor, inklusive mervärdesskatt.

Motionen

Miljöpartiet föreslår i partimotion 2013/14:Fi319 av Gustav Fridolin m.fl. yrkande 3 att skatten på alkohol ska höjas med 50 procent i förhållande till regeringens förslag. Det genererar ytterligare 365 miljoner kronor i skatteintäkter.

Utskottets ställningstagande

Utskottet anser att regeringens föreslagna höjningar av alkoholskatterna är väl avvägda mot bakgrund av risken för att stora skatteshöjningar leder till en ökad legal och illegal införsel av alkoholdrycker till Sverige. Utskottet tillstyrker regeringens förslag och avstyrker motionen i denna del.

Frivillig skattskyldighet vid uthyrning av verksamhetslokaler

Utskottets förslag i korthet

Utskottet tillstyrker regeringens förslag om att ansökan och anmälan till Skatteverket ska slopas i de flesta fall vid frivillig skattskyldighet för upplåtelse av fastighet. Utskottet delar de bedömningar som regeringen redovisar i avsnittet.

Bakgrund

Uthyrning av byggnader och anläggningar är som huvudregel i dag en verksamhet som inte medför skattskyldighet till mervärdesskatt. Detta kan vara en nackdel om hyresgästen bedriver en verksamhet som medför skattskyldighet till mervärdesskatt. För att motverka detta finns en möjlighet att ansöka om och beviljas frivillig skattskyldighet för den som hyr ut byggnader och anläggningar. En hyresvärd som blir skattskyldig kan göra avdrag för ingående skatt på ny-, till- eller ombyggnader, reparationer, underhåll m.m. Reglerna syftar till att undanröja bristande neutralitet i beskattningen mellan skattskyldiga som bedriver verksamhet i egna lokaler och sådana som bedriver verksamhet i hyrda lokaler.

En ansökan om frivillig skattskyldighet kan göras bl.a. av en fastighetsägare eller en hyresgäst. För skatteplikt krävs att en fastighetsägare helt eller delvis hyr ut en byggnad eller annan anläggning, som utgör en fastighet, för stadigvarande användning i en verksamhet som medför skattskyldighet. Kravet på stadigvarande har tillkommit för att undvika ideliga förändringar i skattskyldigheten.

I en hemställan om förändrade regler som kommit in till regeringen anges bl.a. att reglerna vid frivillig skattskyldighet vid uthyrning behöver förenklas och att kostnaderna för företagen att administrera en frivillig skattskyldighet är höga.

I departementspromemorian Mervärdesskatt för den ideella sektorn, m.m. (Ds 2009:58) finns en redogörelse för olika problem med de nuvarande reglerna. Redogörelsen avser såväl administration som materiella regler. Flera remissinstanser pekade på svårigheter med de nuvarande reglerna i sina remissvar. Skatteverket tar också upp frågor om administrativa problem och svåra materiella regler i den förstudie som verket gjorde under våren 2012 på uppdrag av regeringen. Skatteverket framför bl.a. att reglerna om ansökan, anmälan, beslut och meddelanden medför ett stort administrativt arbete för såväl företagen som Skatteverket. Det är dock enligt verket de materiella reglerna om den frivilliga skattskyldigheten som gör regelverket svårt och medför att fel begås. Skatteverket uppger också

att de flesta felaktigheter som de upptäcker vid kontroller är oavsiktliga. Reglerna upplevs som krångliga, och det är enligt Skatteverket lätt att göra fel av misstag.

Budgetpropositionen

Regeringen föreslår att ansökan och anmälan till Skatteverket ska slopas i de flesta fall vid frivillig skattskyldighet för upplåtelse av fastighet.

Frivillig skattskyldighet föreslås gälla om mervärdesskatt anges i en faktura för uthyrningen eller upplåtelsen. Den frivilliga skattskyldigheten inträder den första dagen i den hyresperiod eller upplåtelseperiod som fakturan avser. Vid en överlåtelse av en fastighet upphör skattskyldigheten om den tidigare och den nya ägaren före tillträdet ingått ett skriftligt avtal om att den frivilliga skattskyldigheten inte ska övergå.

Frivillig skattskyldighet ska inte kunna omfatta uthyrning eller upplåtelse som avser en stadigvarande bostad.

Regeringen bedömer att förfarandet med ansökan, beslut och anmälan bör finnas kvar vid frivillig skattskyldighet under den tid en byggnad uppförs eller genomgår en omfattande till- eller ombyggnad. Det bör även i fortsättningen vara en förutsättning för frivillig skattskyldighet att hyresgästens verksamhet medför skattskyldighet eller rätt till återbetalning. Det bör också även i fortsättningen finnas ett krav på stadigvarande användning för att uthyrning eller upplåtelse ska omfattas av frivillig skattskyldighet.

Det finns både för- och nackdelar med att avskaffa ansöknings- och anmälningsförfarandet. En fördel är att man undviker problem med missad eller för sen ansökan och redovisningsskyldigheten innan beslut. Det är också en fördel att administrationen minskar för de företag som hyr ut verksamhetslokaler. Ett avskaffande av ansöknings- och anmälningsförfarandet ger därutöver förenklingsvinster både för företagen och för Skatteverket. Nackdelarna är t.ex. av att det blir svårare för Skatteverket att göra kontroller. Skatteverket får också sämre möjligheter att upptäcka misstag i ett tidigt skede. Vid en sammanvägd bedömning anser regeringen att fördelarna med att avskaffa ansöknings- och anmälningsförfarandet väger över.

Ändringen föreslås träda i kraft den 1 januari 2014. Äldre bestämmelser ska fortfarande gälla för uthyrningar och upplåtelser som avser tid före ikraftträdandet.

Förslaget bedöms leda till fler oavsiktliga fel vid redovisningen av mervärdesskatt. Utifrån en förstudie från Skatteverket beräknas förslaget om slopat anmälningsförfarande innebära ett skattebortfall på 0,1 miljarder kronor 2014. Den varaktiga effekten beräknas till 0,09 miljarder kronor.

Skatteverket har analyserat effekterna av ett slopat ansöknings-, besluts- och anmälningsförfarande i en förstudie. Förenklingsvinsten för företagen har utifrån Skatteverkets remissvar samt följdjusteringar beräknats till ca 2,5 miljarder kronor.

Utskottets ställningstagande

Utskottet har inte något att invända mot att ansökan och anmälan till Skatteverket slopas i de flesta fall vid frivillig skattskyldighet för upplåtelse av fastighet. Utskottet tillstyrker förslagen i avsnitt 6.32 Frivillig skattskyldighet vid uthyrning av verksamhetslokaler. Utskottet delar även de bedömningar som regeringen redovisar i avsnittet.

Utskottet noterar att det av förbiseende blivit ett smärre fel i ingressen till lagförslag 3.9 Förslag till lag om ändring i mervärdesskattelagen (1994:200). Enligt lagförslaget ska 13 kap. 28 b § upphöra att gälla. Eftersom bestämmelsen är den enda som finns kvar under rubriken Redovisning av utgående och ingående skatt vid beslut om frivillig skattskyldighet, bör även rubriken utgå.

Förändrad hantering av mervärdesskatt vid import

Utskottets förslag i korthet

Utskottet delar regeringens bedömning att Skatteverket ska vara beskattningsmyndighet för mervärdesskatt vid import.

Budgetpropositionen

Regeringen bedömer att Skatteverket bör vara beskattningsmyndighet för mervärdesskatt vid import i stället för Tullverket. På så sätt förbättras likviditeten och minskas den administrativa börda som uppkommer för företag som importerar varor till Sverige. Detta bör gälla när en importör är registrerad till mervärdesskatt i Sverige och agerar i egenskap av beskattningsbar person vid importen.

En ändring bör införas den 1 januari 2015.

Ändringen bedöms leda till en uppbördsförskjutning som medför att en räntekostnad uppstår för staten. Netto uppgår räntekostnaden till 0,11 miljarder kronor 2015. Den varaktiga effekten uppgår till 0,11 miljarder kronor. Regeringen avser att i höst återkomma till riksdagen med ett förslag.

Utskottets ställningstagande

Utskottet delar regeringens bedömning att Skatteverket i stället för Tullverket ska vara beskattningsmyndighet för mervärdesskatt vid import.

Deklarationstidpunkten för mervärdesskatt

Utskottets förslag i korthet

Utskottet delar regeringens bedömning att tidpunkten för att lämna mervärdesskattedeklaration för hela beskattningsår bör samordnas med tidpunkten för att lämna inkomstdeklaration.

Budgetpropositionen

Regeringen bedömer att för att underlätta företagens skatteredovisning bör tidpunkten för att lämna mervärdesskattedeklaration för hela beskattningsår samordnas med tidpunkten för att lämna inkomstdeklaration. Den framskjutna deklarationstidpunkten ska endast omfatta företag som inte bedriver handel med andra EU-länder.

En ändring bör införas den 1 januari 2014.

En ändring bedöms leda till en uppbördsförskjutning som medför att en räntekostnad uppstår för staten. Netto beräknas räntekostnaden uppgå till 31 miljoner kronor för 2014. Den varaktiga effekten beräknas till 31 miljoner kronor.

Utskottets ställningstagande

Utskottet delar regeringens bedömning att tidpunkten för att lämna mervärdesskattedeklaration för hela beskattningsår bör samordnas med tidpunkten för att lämna inkomstdeklaration.

Mervärdesskatt på restaurang- och cateringtjänster

Utskottets förslag i korthet

Utskottet avstyrker motionsförslagen om att höja restaurangmomsen till 25 procent. Utskottet avstyrker också förslag om att mindre reparations-tjänster ska omfattas av reducerad moms.

Jämför avvikande meningarna 1 (S), 2 (MP), 3 (SD) och 4 (V).

Motionerna

Socialdemokraterna anför i partimotion 2013/14:Fi308 av Mikael Damberg m.fl. yrkande 3 i denna del och yrkande 18 att restaurangmomsen höjs till 25 procent, vilket beräknas ge 5,6 miljarder kronor i ökade skatteintäkter. Den sänkta restaurangmomsen har gjort skattesystemet mindre likformigt, och sysselsättningseffekten är sannolikt mycket svag. Motionärerna anser att det ekonomiska utrymmet bör användas för att genomföra väsentligt mer effektiva reformer.

Miljöpartiet anför i partimotion 2013/14:Fi319 av Gustav Fridolin m.fl. yrkande 3 i denna del att man ställer sig positiv till den halverade momsen för restaurang- och cateringtjänster och vill att reformen breddas till att även omfatta reparation av cyklar, kläder och skor.

Någon inkomstberäkning av förslaget framgår inte av motionen.

Sverigedemokraterna föreslår i partimotion 2013/14:Fi282 av Jimmie Åkesson m.fl. yrkande 3 i denna del att momsen på restaurangtjänster höjs till 25 procent. Det beräknas öka skatteintäkterna med 5,6 miljarder kronor 2014. Enligt motionen var sänkningen av restaurang- och cateringmomsen en oerhörd felprioritering. Åtgärden är väldigt kostsam, och studier visar att antalet nya jobb uppgår till högst ett par tusen, anför motionärerna.

Vänsterpartiet föreslår i partimotion 2013/14:Fi254 av Jonas Sjöstedt m.fl. yrkande 3 i denna del och yrkande 16 att restaurangmomsen höjs till 25 procent. Det beräknas ge 5,6 miljarder kronor i ökade skatteintäkter 2014. Regeringen bör återkomma med ett ändringsförslag. Ett enhetligt och likformigt regelsystem med få undantag förhindrar inläsnings effekter och snedvriden konkurrens. Siffror från Statistiska centralbyrån (SCB) visar att sysselsättningseffekterna av att sänka restaurangmomsen är mycket små eller kanske t.o.m. obefintliga, enligt motionen.

Utskottets ställningstagande

Riksdagen avslag motsvarande förslag från oppositionspartierna om höjd mervärdesskatt på restaurangtjänster respektive om att reparationer av cyklar, kläder och skor ska omfattas av sänkt mervärdesskatt, som en del i partiernas budgetalternativ, i samband med behandlingen av budgeten för 2013.

Utskottet påminner på nytt om att tre myndigheter har fått i uppdrag att följa upp sänkningen av restaurangmomsen.

Konjunkturinstitutet ska följa upp effekterna på priser, löner och sysselsättning. Uppdraget ska slutredovisas den 1 januari 2016. Delredovisningarna ska redovisa det kortsiktiga prisgenomslaget respektive utöver prisgenomslaget även effekter på sysselsättningen. Slutredovisningen ska innehålla en bedömning av de långsiktiga effekterna av reformen på priser och sysselsättning.

Skatteverket ska senast den 1 januari 2014 redovisa effekterna när det gäller fusk och annat skatteundandragande inom restaurang- och cateringbranschen.

Tillväxtanalys ska redovisa effekterna när det gäller företagande, t.ex. med avseende på nyföretagande, vinstmarginaler och överlevnadsgrad samt effekterna av regelförenklingen. Uppdraget ska slutredovisas den 1 januari 2016 med en delredovisning den 1 januari 2014.

Utskottet anser att det mesta talar för att sänkningen av mervärdesskattesatsen för restaurang- och cateringtjänster sammantaget hittills har haft en positiv inverkan och förbättrat förutsättningarna att minska ungdomsarbets-

lösheten samt minskat de administrativa kostnaderna för företagen. Utskottet ser därför inte någon anledning att slopa sänkningen av mervärdesskattesatsen för restaurang- och cateringtjänster.

Utredningen om sänkt moms på vissa tjänster bedömde i sitt betänkande Sänkt moms på vissa tjänster? (SOU 2011:70) att mervärdesskatten på mindre reparationstjänster inte bör sänkas eftersom man inte kan förvänta sig några positiva effekter på den varaktiga sysselsättningen, den samhälls-ekonomiska effektiviteten eller den administrativa bördan. Utskottet anser mot den bakgrunden att mindre reparationstjänster inte, som Miljöpartiet föreslår, bör omfattas av en reducerad momssats.

Utskottet avstyrker de aktuella motionerna i motsvarande delar.

Moms på bilpoolstjänster

Utskottets förslag i korthet

Utskottet avstyrker motionsförslaget om att sänka momsen på bilpoolstjänster till 6 procent.

Jämför avvikande mening 2 (MP).

Motionen

Miljöpartiet föreslår i partimotion 2013/14:Fi319 av Gustav Fridolin m.fl. yrkande 3 i denna del att momsen på bilpoolstjänster sänks. Motionärerna anför att man vill göra det möjligt för bilpooler att växa i städer och att målsättningen bör vara att det ska finnas dubbelt så många användare i Sverige inom tre år. Förändringen har inkomstberäknats som en kostnad på 20 miljoner kronor för 2014.

Utskottets ställningstagande

Utskottet uppfattar motionen så att momsen på bilpoolstjänster bör sänkas från 25 till 6 procent för att motsvara andra transporttjänster.

Momsreglerna är harmoniserade inom EU. I EU:s momsdirektiv finns en lista över vilka varor och tjänster som medlemsstaterna får ha en reducerad moms på. Bilpoolernas verksamhet finns inte med på listan, och därmed kan redan av formella skäl förslaget om att sänka momsen på bilpooler inte genomföras.

Utskottet avstyrker den aktuella motionen i denna del.

Övriga förslag om miljöskatter m.m.

Utskottets förslag i korthet

Utskottet avstyrker motionsförslagen om att införa skatt på handelsgödsel, fluorerade växthusgaser, avfallsförbränning, inrikesflyg, kreosot och att höja skatten på bekämpningsmedel, naturgrus, avfallsdeponering, kärnkraftverk och vattenkraftverk. Utskottet avstyrker också motionsförslag om att slopa effektskatten på kärnkraftverk.

Jämför avvikande meningarna 1 (S), 2 (MP), 3 (SD) och 4 (V).

Motionerna

Socialdemokraterna föreslår i partimotion 2013/14:Fi308 av Mikael Damberg m.fl. följande förändringar av miljöskatter:

Bekämpningsmedelsskatt på kreosot införs (yrkande 13). Det ger enligt motionen 120 miljoner kronor i skatteintäkter. Kreosot ska förbjudas i EU, och en beskattning driver snabbare fram ersättningsprodukter.

Skatt på fluorerade växthusgaser införs (yrkande 14). Det stimulerar till byte av köldmedium och beräknas ge 100 miljoner kronor i skatteintäkter.

Skatt på handelsgödsel införs (yrkande 15). Det beräknas ge 120 miljoner kronor i ökade intäkter. Jordbruket är den största källan till kväveutsläpp, och förslaget ger incitament att minska utsläppen.

Naturgrusskatten höjs från 13 kronor till 15 kronor per ton (yrkande 19). Det beräknas ge 10 miljoner kronor.

Bekämpningsmedelsskatten höjs från 30 kronor till 33,50 kronor per kilo (yrkande 20). Det beräknas ge ytterligare 10 miljoner kronor i intäkter.

Avfallsskatten, slutligen, höjs från 435 kronor till 500 kronor per ton (yrkande 21). Det beräknas enligt motionen ge 30 miljoner kronor i ökade skatteintäkter.

Miljöpartiet föreslår i partimotion 2013/14:Fi319 av Gustav Fridolin m.fl. yrkande 3 i denna del följande förändringar av miljöskatter:

En skatt på handelsgödsel införs. Det beräknas ge 300 miljoner kronor i ökade skatteintäkter.

En skatt på fluorerade växthusgaser införs, vilket beräknas ge 180 miljoner kronor.

Skatten på bekämpningsmedel fördubblas. Det beräknas ge 90 miljoner kronor. Enligt motionen är användningen av bekämpningsmedel för hög och utvecklingen bör brytas. Undantaget för kreosot slopas för att påskynda att användningen av kreosot upphör. Det beräknas ge 120 miljoner kronor.

En skatt på avfallsförbränning införs för att stimulera källsortering och materialåtervinning. Det beräknas ge 100 miljoner kronor.

Naturgrusskatten höjs från 13 kronor till 15 kronor per ton, vilket beräknas ge 30 miljoner kronor.

Skatten på avfallsdeponering höjs motsvarande 30 miljoner kronor för att minska deponeringen av avfall.

Miljöpartiet föreslår slutligen i motionen att effektskatten på kärnkraftverk höjs med 3 miljarder kronor och att fastighetsskatten på vattenkraftverk höjs med 1 miljard kronor. Højningarna motiveras med att kraftbolagen har gjort stora vinster på att sälja el som producerats till låga kostnader.

Sverigedemokraterna föreslår i partimotion 2013/14:Fi282 av Jimmie Åkesson m.fl. yrkande 3 i denna del att effektskatten slopas på reaktorer som installeras efter den 1 januari 2014. Efter budgetperiodens utgång beräknas kostnaden till 1,6 miljarder kronor. Förslaget ska stimulera bygande och ge incitament att förnya reaktorer.

Vänsterpartiet föreslår i partimotion 2013/14:Fi254 av Jonas Sjöstedt m.fl. yrkande 3 i denna del och yrkande 21 att en klimatskatt på inrikesflyg införs i avvaktan på att en energi- och koldioxidskatt på flygfoto-gen kan införas.

I motionen föreslås också att en skatt på handelsgödsel införs och att skatten på bekämpningsmedel höjs. Intäkterna beräknas till 400 miljoner kronor. Med hänsyn till kreosotens giftighet föreslår motionärerna slutligen att skattefriheten för kreosot slopas, vilket beräknas ge 120 miljoner kronor.

Utskottets ställningstagande

Utskottet har vid flera tillfällen, bl.a. i samband med behandlingen av budgeten för 2013, avvisat motsvarande förslag från Socialdemokraterna, Miljöpartiet och Vänsterpartiet om att införa eller höja de nu aktuella miljöskatterna som en del av partiernas budgetalternativ. Detsamma gäller förslagen om höjd effektskatt på kärnkraftverk och höjd fastighetsskatt på vattenkraftverk. Utskottet avstyrker återigen dessa skattehöjningar.

Utskottet avstyrker också Sverigedemokraternas förslag om att slopa effektskatten för reaktorer som eventuellt kan komma att installeras efter den 1 januari 2014.

Träskyddsmedel är undantagna från bekämpningsmedelsskatt. Undantaget infördes för att undvika negativa konsekvenser för den svenska träimpregneringsindustrin.

Bekämpningsmedel som innehåller kreosot måste godkännas av Kemikalieinspektionen för att få användas i Sverige. Kemikalieinspektionen redovisar på sin webbplats bl.a. att

- en viss användning av kreosot är acceptabel under förutsättning att de särskilda bestämmelser som anges i tillståndsbeslutet tillämpas
- inget alternativ till kreosot är bättre ur miljösynpunkt
- en undersökning visar på att det skulle uppstå allvarliga socioekonomiska konsekvenser om kreosot skulle förbjudas
- EU-kommissionen 2011 meddelade att kreosot är möjlig att använda i ytterligare fem år fr.o.m. den 1 maj 2013.

Utskottet anser att en eventuell ändring av lagen (1984:410) om skatt på bekämpningsmedel i syfte att införa en skatt på kreosot bör föregås av sedvanlig beredning. Utan ett sådant underlag är utskottet inte berett att uttala sig om en ändring av lagstiftningen.

Utskottet avstyrker med det anförda de aktuella motionerna i motsvarande delar.

Vissa förfaranderegler för alkoholskatt, tobaksskatt och energiskatt

Utskottets förslag i korthet

Utskottet delar regeringens bedömning om behovet av att förbättra kontrollen och motverka skattefusk inom uppskovsförfarandet för punktskatter genom att ändra reglerna för hantering av alkoholvaror, tobaksvaror och energiprodukter.

Budgetpropositionen

Alkoholvaror, tobaksvaror och energiprodukter får enligt förfarandebestämmelserna i lagen (1994:1563) om tobaksskatt, lagen (1994:1564) om alkoholskatt och lagen (1994:1776) om skatt på energi hanteras inom det s.k. uppskovsförfarandet. Detta innebär att varorna kan förvaras och flyttas utan att skyldighet att betala punktskatt uppkommer. Skyldigheten att betala skatt uppkommer dock när varorna lämnar uppskovsförfarandet. Enligt regeringen har det här framkommit att det förekommit fusk med betalning av skatter inom uppskovsförfarandet.

För att förbättra kontrollen inom uppskovsförfarandet för punktskatter och motverka skattefusk bedömer regeringen att det bör göras vissa ändringar av bestämmelserna för hantering av alkoholvaror, tobaksvaror och energiprodukter. Det datoriserade transportkontrollssystemet (EMCS) bör användas även vid flyttningar av alkohol- och tobaksvaror inom Sverige samt vid vissa flyttningar av energiprodukter i samband med import. Skatten bör vidare efterskänkas på vissa alkohol- och tobaksvaror som omhändertagits av Tullverket och inte lämnas ut. Samtidigt bör möjligheten att återutföra sådana varor från Sverige tas bort.

De kommande förslagen bör träda i kraft till viss del den 1 januari 2014 och i övrigt den 1 april 2014.

Förslagen bedöms innebära ökade intäkter med 0,14 miljarder kronor 2014.

Utskottets ställningstagande

Utskottet delar regeringens bedömning att det finns behov av att förbättra kontrollen och motverka skattefusk inom uppskovsförfarandet för punktskatter genom ändrade regler för hantering av alkoholvaror, tobaksvaror och energiprodukter.

Utgifter som ges som krediteringar på skattekonto

Utskottets förslag i korthet

Utskottet avstyrker motionsförslagen om att ett antal nya stödformer ska krediteras på skattekonto.

Jämför avvikande mening 4 (V).

Bakgrund

Under inkomsttypen Utgifter som ges som krediteringar på skattekonto redovisas stöd som enligt nationalräkenskaperna är att likställa med utgifter. Redovisningen syftar till att öka riksdagens möjligheter att granska statens budget.

Även om det är möjligt att använda skattekontot för utbetalning av statligt stöd bör det noteras att sådana utbetalningar ut mottagarens synpunkt inte kan jämföras med en direkt utbetalning av stöd (jfr prop. 2010/11: 165 Skatteförfarandet avsnitt 19.2 del 3 s. 518 f.).

Motionen

Vänsterpartiet lägger i partimotion 2013/14:Fi254 av Jonas Sjöstedt m.fl. fram en rad förslag om kreditering på skattekonto. Motionärerna avsätter 1 500 miljoner kronor för upprustningsstöd för flerfamiljshus, 2 000 miljoner kronor för ombyggnad för ökad tillgänglighet, 3 000 miljoner kronor för stöd till upprustning av välfärdslokaler, 500 miljoner kronor för kollektivtrafik i glesbygd och 11 064 miljoner kronor för utbildningsvikariat, övergångsjobb, lärlingar och traineer.

Utskottets ställningstagande

Utskottet har i det föregående ställt sig bakom den inriktning av skattepolitiken som regeringen föreslår och ser därför inget skäl att tillstyrka motionärernas förslag om att införa en rad olika stödåtgärder som utbetalas genom kreditering på skattekonto.

Lagförslagen

Utskottets förslag i korthet

Utskottet tillstyrker att regeringens lagförslag antas med vissa justeringar.

Jämför avvikande mening 1 (S).

Budgetpropositionen

Regeringen föreslår att riksdagen antar regeringens lagförslag (punkterna 20–22, 24–26, 27.1, 27.2, 30, 31, 32 i denna del och 36–41).

Motionen

Socialdemokraterna föreslår i partimotion 2013/14:Fi308 av Mikael Damberg m.fl. delvis avslag på förslaget (3.17) till lag om ändring i inkomstskattelagen (1999:1229) och helt avslag på förslaget (3.26) till lag om ändring i lagen (2011: 1269) om gåvomottagare vid skattereduktion för gåva och förslaget (3.6) till lag om ändring i lagen (1991:586) om särskild inkomstskatt för utomlands boende.

Utskottets ställningstagande

Regeringens lagförslag och motionsyrkandena om avslag helt eller delvis på regeringens lagförslag i motion Fi308 av Mikael Damberg m.fl. (S) har behandlats i sak genom de ställningstaganden som redovisas i de tidigare avsnitten.

Regeringens förslag (3.9) till lag om ändring i mervärdesskattelagen (1994:200) bör tillföras en ändring som innebär att rubriken före den upprädda paragrafen 13 kap. 28 b § tas bort.

Regeringens förslag till lag om kvotplikt för biodrivmedel (lagförslag 3.2) och regeringens förslag till lag om ändring i lagen (1994:1776) om skatt på energi (lagförslag 3.13) är beroende av en pågående statsstödsprövning och kan behöva ändras om något godkännande från kommissionen inte föreligger när ärendet justeras hos finansutskottet. Utskottet hänvisar här till vad som anförs i avsnittet Kvotplikt och beskattning av biodrivmedel.

Utskottet tillstyrker att regeringens lagförslag antas med dessa lagtekniska justeringar och avstyrker nu aktuella motionsyrkanden.

Offentliga sektorns skatteintäkter

Utskottets förslag i korthet

Utskottet tillstyrker regeringens inkomstberäkning och avstyrker motionsförslagen om att godkänna Socialdemokraternas, Miljöpartiets, Sverigedemokraternas respektive Vänsterpartiets inkomstberäkning.

Jämför avvikande meningarna 1 (S), 2 (MP), 3 (SD) och 4 (V).

Budgetpropositionen

Regeringen föreslår att riksdagen godkänner den beräkning av statsbudgetens inkomster för 2014 som regeringen redovisar.

Motionerna

Socialdemokraterna, Miljöpartiet, Sverigedemokraterna och Vänsterpartiet föreslår i sina partimotioner att riksdagen godkänner den inkomstberäkning som redovisas i respektive motion. Sådana yrkanden framställs i partimotionerna 2013/14:Fi308 av Mikael Damberg m.fl. (S), 2013/14:Fi319 av Gustav Fridolin m.fl. (MP), 2013/14:Fi282 av Jimmie Åkesson m.fl. (SD) och 2013/14:Fi254 yrkande 3 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V).

Utskottets ställningstagande

Utskottet har i de föregående avsnitten tillstyrkt regeringens förslag och godtagit de bedömningar och övriga ställningstaganden som regeringen redovisat.

Utskottet föreslår att regeringens beräkning av statsbudgetens inkomster för 2014 godkänns. Oppositionspartiernas inkomstberäkningar avstyrks.

Uppföljning av 3:12-reglerna

Utskottets förslag i korthet

Utskottet föreslår ett tillkännagivande om att regeringen noga bör följa utvecklingen efter att de nu föreslagna förändringarna av 3:12-reglerna har genomförts och vid behov skyndsamt återkomma till riksdagen med förslag som ytterligare justerar regelverket.

Utskottets ställningstagande

Utskottet har under sin beredning av förslaget om förändringar av 3:12-reglerna inhämtat ytterligare synpunkter från berörda företag och intresseorganisationer vid en offentlig utfrågning den 24 september 2013. Utskriften från den offentliga utfrågningen finns i bilagorna 1 och 2 till detta yttrande.

Utskottet har inhämtat ytterligare information vid en uppvaktning på ett utskottssammanträde den 22 oktober 2013.

Utskottet har i det föregående tillstyrkt förslaget om ändringar av 3:12-reglerna. Utskottet har förståelse för regeringens ståndpunkt att det är nödvändigt att skyndsamt begränsa möjligheterna till ett överutnyttjande av 3:12-regelverket.

Under utskottets beredning har det framkommit en oro över att de föreslagna justeringarna kan komma att kringgås i syfte att undandra beskattning via fortsatt inkomstomvandling, beskriven t.ex. i ESO-rapport 2012:4. Utskottet kan inte utesluta att det finns ett behov av ytterligare förändringar som motverkar möjligheterna till inkomstomvandling samtidigt som regelverket värnar gynnsamma villkor för företagande och risktagande. Utskottet utgår från att regeringen noga följer utvecklingen och vid behov skyndsamt återkommer till riksdagen med förslag som ytterligare justerar regelverket. Detta bör riksdagen ge regeringen till känna.

Stockholm den 5 november 2013

På skatteutskottets vägnar

Henrik von Sydow

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Henrik von Sydow (M), Leif Jakobsson (S), Ulf Berg (M), Hannah Bergstedt (S), Lena Asplund (M), Christina Oskarsson (S), Fredrik Schulte (M), Hans Olsson (S), Gunnar Andrén (FP), Peter Persson (S), Karin Nilsson (C), Anders Karlsson (S), Maria Abrahamsson (M), Mats Pertoft (MP), Lars Gustafsson (KD), Thoralf Alfsson (SD) och Jacob Johnson (V).

Avvikande meningar

1. Skattefrågor i budgetpropositionen för 2014 (S)

Leif Jakobsson (S), Hannah Bergstedt (S), Christina Oskarsson (S), Hans Olsson (S), Peter Persson (S) och Anders Karlsson (S) anför:

Svenska hushåll ska ha stabila planeringsförutsättningar. Skatter kan bara sänkas i den takt ekonomin tillåter. Det är en riskabel strategi att låna till stora ofinansierade skattesänkningar. Sverige tjänar på att ha ett skattesystem som är logiskt utan alltför stora undantag.

Skatt ska betalas efter bärkraft. Välfärd ska fördelas efter behov. Den som har högre inkomster ska bidra med mer än den som har lägre. Men alla ska få del av välfärden oavsett inkomst. Detta minskar klyftorna. Skatten ska således höjas för dem som tjänar allra mest och sänkas för pensionärer. Skattesystemet ska inte användas för att styra människors och företags beteende. Ett undantag är miljöområdet där det kan vara klokt att använda skatterna för att styra beteenden.

Det femte jobbskatteavdraget som regeringen inför vidgar klyftan mellan löntagare och andra, och det är ineffektivt att undanhålla skattereduktionen från de mer konsumtionsbenägna grupper som inte får del av skattereduktionen i dag. Vi tar bort jobbskatteavdraget steg för steg så att det är helt borta vid miljoninkomster. Avtrappningen görs med 3,3 procent från 60 000 kronor i månaden. Det betyder att den som har en månadsinkomst på 60 000 kronor eller mindre får en oförändrad skatt, den som tjänar 75 000 kronor får en höjd skatt med ungefär 500 kronor i månaden och vid en månadsinkomst på 116 000 kronor får man inget jobbskatteavdrag.

Regeringens förslag om *höjd skiktgräns i den statliga inkomstskatten* innebär att hela svenska folket sätts i skuld för att de som tjänar bäst ska få sänkt skatt. Det är en olycklig fördelningspolitik, och en ineffektiv konjunkturpolitik.

Vi vill att pension ska beskattas som lön. Vi är kritiska till att regeringen har skapat en klyfta i beskattningen mellan löntagare och pensionärer. Regeringens förslag i budgetpropositionen för 2014 om en *skattesänkning för pensionärer* må vara ett steg i rätt riktning. Men den undandrar inte regeringen från ansvaret för att ha infört den skillnad i beskattning som nu etablerats. Skatten för pensionärer ska enligt vårt förslag sänkas med ett större belopp än i regeringens alternativ och innebär att en garanti-pensionär får ca 150 kronor i månaden i sänkt skatt nästa år.

Regeringen väljer att sänka *den särskilda inkomstskatten för utomlands bosatta*, men denna skattesänkning skapar inga jobb i Sverige, varför vi säger nej till förslaget.

Den borgerliga regeringen har infört *en skattereduktion för gåvor till vissa ideella organisationer*. Systemet med avdrag gör skattesystemet krångligt. Det är dessutom inte rimligt att staten ska subventionera enskilda individers gåvor till ideella organisationer, varför vi slopar denna skattereduktion.

Vi föreslår att *RUT-avdraget* kvarstår men att skattereduktionen begränsas till 25 000 kronor per år. Det innebär att taket för köp ska vara 50 000 kronor per år, att jämföra med i dag då taket är 100 000 kronor per år. Med ett halverat tak riktas avdraget mer till vanliga barnfamiljers och pensionärers behov av hushållsservice.

Vi anser däremot inte att *läxhjälp*, en verksamhet som i huvudsak är privatundervisning i hemmet, ska omfattas av skattereduktionen. Individuell undervisning i hemmet av kvalificerad personal är inte kostnadseffektivt och bör inte betalas av staten. Vi anser att alla barn ska erbjudas läxhjälp.

Vi avvisar regeringens förslag på förändringar i *3:12-reglerna*. Reglerna bör stramas upp för att värna om det som de ursprungligen var till för – att ge goda villkor för riktiga företag som bidrar till jobbtillväxten. De förändringar som gjorts av den borgerliga regeringen sedan 2006 har lett till att alltmer av tjänsteinkomster har kunnat omvandlas till lägre beskattade kapitalinkomster.

Expertgruppen för studier i offentlig ekonomi (ESO) publicerade i juni 2012 en rapport om 3:12-reglerna där man kom fram till att inkomstomvandlingen har ökat markant och att det främst är höginkomsttagare som utför inkomstomvandlingen. Detta ökar inkomstskillnaderna efter skatt. Författarna till rapporten menade också att det var tveksamt i vilken utsträckning de borgerliga förändringarna av 3:12-reglerna har varit positiva för nyföretagande och sysselsättning. Regeringen kastade i april 2013 fram ett förslag till ändrade 3:12-regler som gavs en kort remisstid. Regeringens förslag handlade först om att åtgärda bortfall av skatteinkomster men har nu i budgetpropositionen ändrats till ett förslag som i stället ökar skattebortfallet samtidigt som det stökar om i regelverket. De problem som togs upp i ESO-rapporten har inte lösts.

Vi kan inte acceptera att fåmansföretag använder sig av aggressiva 3:12-upplägg, dvs. systematiskt omvandlar förvärvsinkomster (lön) till kapitalinkomster (aktieutdelning), för att undvika skatt och för att konkurrera ut andra företag som i stället bygger sin verksamhet på anställda med lön. Samtidigt ska staten givetvis uppmuntra entreprenörskap och gemensamt ägda småföretag. Staten ska inte reglera hur många delägare företagen ska ha.

Regeringens förslag till ändrade 3:12-regler finner vi dåligt beredda och hanterade. Hela frågan borde från början ha hamnat i Företagsskattekommittén och där grundligt utretts så att ett mer samlande förslag kunde ha lagts fram. Regeringen måste följa upp och återrapportera till riksdagen om effekterna av de ändrade 3:12-reglerna som föreslås. Företagsskattekom-

mittén måste ges i uppdrag att utreda överutnyttjandet av inkomstomvandlingen genom 3:12-reglerna med utgångspunkt i bl.a. det som ESO-rapporten anför samt föreslå åtgärder.

Vi föreslår att nedsättningen av *restaurangmomsen* avskaffas och att det ekonomiska utrymmet används för att genomföra väsentligt mer effektiva reformer. Vi vill investera i mindre klasser, bättre villkor för lärare och högre kvalitet i skolan.

Ambitionen för det föreslagna systemet för *kvotplikt för biodrivmedel* bör vara högre. För att efterfrågan ska öka och investeringar ska vara lönsamma måste politiken våga mer. Det behövs också övergångsregler för att säkerställa utvecklingen av biodrivmedel med högre miljö kvalitet, som bör gälla fram till 2017 då EU skärper kraven på biodrivmedlens klimatnytta.

Flera miljöstyrande skatter har inte höjts sedan 2006. Det är lämpligt att dessa skatter följer med den allmänna prisutvecklingen.

Skatten på *handelsgödsel* avskaffades – i strid med regeringens egna expertmyndigheters rekommendationer – och bör återinföras.

Skatten på *avfall* bör höjas från 435 kronor till 500 kronor per ton. Förslaget ger 30 miljoner kronor.

Skatten på *bekämpningsmedel* bör höjas från 30 kronor till 33,50 kronor per helt kilo verksam beståndsdel. Förslaget ger en ökad intäkt om 10 miljoner kronor.

En bekämpningsmedelsskatt bör införas på *kreosot*. Kreosot är uppsatt på EU:s lista över farliga kemikalier som ska förbjudas. Genom en skatt drivs ersättningsprodukter och ämnen fram snabbare.

Skatten på *naturgrus* bör höjas från 13 kronor till 15 kronor per ton. Förslaget ger en ökad intäkt om 30 miljoner kronor.

En skatt på *fluorerade växthusgaser* bör införas i enlighet med Klimatberedningens förslag för att stimulera utbyte av stora kyl- och frysanläggningars och luftkonditioneringsanläggningars köldmedium. Förslaget ger en ökad intäkt om 100 miljoner kronor.

En skatt på *handelsgödsel* bör införas. Jordbruket är i dag den största källan till kväveutsläpp till haven. Det finns behov av att ha en beskattning som ger incitament till minskade utsläpp. En del av intäkterna från en återinförd skatt på handelsgödsel återförs till sektorn. Förslaget ger en ökad intäkt om 300 miljoner kronor.

Vi vill slutligen avveckla *supermiljöbilspremien* till förmån för en statsfinansiellt neutral miljöbilspremie och registreringsavgift. Denna avveckling stärker de offentliga finanserna med 100 miljoner kronor 2014.

Med detta föreslår vi att riksdagen fattar beslut om en inriktning av skat-tepolitiken som överensstämmer med Socialdemokraternas förslag. Vi tillstyrker partimotion 2013/14:Fi308 (S).

Vi står bakom den inkomstberäkning som redovisas i motionen.

2. Skattefrågor i budgetpropositionen för 2014 (MP)

Mats Pertoft (MP) anför:

Miljöpartiets mål för skattepolitiken är att de skatter som behövs för att finansiera välfärden ska tas in på ett rättvist och rättssäkert sätt. Skatten ska vara omfördelande och beräknas utifrån bärkraft på ett sätt som så långt som möjligt undviker oönskade snedvridningar av ekonomin. Samtidigt är det viktigt att systemet bidrar till incitament för egen försörjning. Genom skatter på miljö- och hälsoskadliga varor och beteenden ska samhällskostnader som annars inte syns i priset synliggöras, för att styra konsumtion och investeringar i en mer hållbar riktning. Grön skatteväxling, dvs. ökad beskattning av miljöresurser och utsläpp i kombination med stimulanser som sänkt skatt på arbete, gynnar både klimatet, jobben och ekonomin och är ett viktigt långsiktigt mål för Miljöpartiets skattepolitik.

Miljöpartiet anser att det är viktigt att människor har goda och stabila förutsättningar för att kunna planera sin privatekonomi. Det är också positivt att stimulera sysselsättning och att skapa goda villkor för löntagare.

Vi föreslår en avtrappning av *jobbskatteavdraget* med 2,5 procent på månadsinkomster från 40 000 kronor. De med en månadslön på upp till 40 000 kronor behåller alltså hela jobbskatteavdraget och berörs inte av detta förslag. Vid en månadslön på 45 000 kronor minskas jobbskatteavdraget med drygt 100 kronor i månaden. Jobbskatteavdraget är helt avtrappat vid en månadslön på 117 000 kronor. Vi motsätter oss den nya inkomstskattesänkningen, det s.k. *femte jobbskatteavdraget*. Vi anser att det är mer prioriterat att använda pengarna till att investera i bl.a. skola, småföretagande och klimatet, vilket skapar nya jobb. Vi avvisar även regeringens förslag att *höja brytpunkten för när man betalar statlig inkomstskatt*, från dagens 36 158 kronor i månaden till 37 417 kronor.

Ensamstående föräldrar med barn lever ofta i en ansträngd ekonomisk situation, vilket inte minst drabbar barnen. För att underlätta deras ekonomiska situation föreslår Miljöpartiet att en *ny skattereduktion* införs. Den ska vara 5 000 kronor per år och ska betalas ut till alla föräldrar som i sin skattedeklaration ansöker om skattereduktionen och kan styrka att deras barn bor hos dem hela eller delar av året. En skattereduktion enligt denna modell är ett träffsäkert sätt att förbättra för ensamstående samtidigt som man undviker att skapa negativa marginaleffekter.

Vi motsätter oss en *sänkning av SINK-skatten* då denna redan är lägre än den vanliga inkomstskatten. Vi anser att de resurser som regeringen använder till skattesänkningar behövs i andra delar av samhället.

Det är nu dags att ersätta miljöbilssystemet med ett system som kan skynda på omställningen av den svenska bilparken. Systemet bygger på att bilar som släpper ut lite fossil koldioxid får en bonus som bekostas av bilar som släpper ut mycket koldioxid. Samtliga bilar som säljs i Sverige graderas enligt en skala beroende på energiåtgång och bränsle. På de bilar som är värst för klimatet läggs en avgift som sedan minskar med minskad klimatpåverkan. På samma sätt får de allra koldioxidsnålaste bilarna en

hög bonus, medan de något mindre effektiva bilarna får en mindre bonus. Varje år förskjuts skalan så att kraven skärps för att få en kontinuerlig teknikutveckling. En komponent som beaktar olika bränslens påverkan på luftkvaliteten kan också behövas. Systemet utformas så att det är statsfinansiellt neutralt. Eftersom vi inför ett annat system för att stimulera bränslesnåla bilar fasas *regeringens fordonsskattebefrielse* ut. Reformen fasas ut på ett sådant sätt att det inte drabbar dem som redan köpt bil under det nuvarande regelverket.

Vi föreslår att det befintliga *ROT-avdraget* utvidgas och energianpassas. Vi föreslår även att ett energismart ROT-avdrag införs för ägare av flerfamiljshus. Det nya ROT-avdraget ska också kunna gå till skollokaler, och denna satsning återfinns på utgiftssidan. Vi vill också att det befintliga ROT-avdraget breddas till att även omfatta reparation av maskiner och inventarier.

Vi anser att *hjälp med läxorna* inte ska vara förunnat bara några barn, utan alla barn ska erbjudas läxhjälp. Om elever kan få hjälp med läxorna ska inte avgöras av om de har föräldrar som har förmågan att hjälpa dem eller vid varje tillfälle tidsmässigt får ihop det.

För att skapa gynnsammare förutsättningar för innovation och entreprenörskap föreslår vi en kraftig *skattelättnad för personaloptioner* för innovationsföretag i uppstartsfasen. Personaloptioner ska beskattas som inkomst av kapital i stället för inkomst av tjänst, med 25 procent likt onoterade aktier.

Vi fortsätter att avvisa *avdragsrätten för gåvor till ideella organisationer som bedriver hjälpverksamhet*. Regeringens förslag är olyckligt utformat eftersom avdragsrätten är begränsad till de organisationer som bedriver hjälpverksamhet och därmed inte gäller andra organisationer, såsom idrottsföreningar och rättighetsorganisationer eller miljöorganisationer. Vi är också oroliga för att förslaget kan få till följd att föreningsstödet på sikt dras ned.

Vi motsätter oss regeringens förslag om att kraftigt begränsa ägarmöjligheterna genom de föreslagna ändringarna i de s.k. *3:12-reglerna*. Regeringens förslag innebär att anställda i fåmansbolag med mindre än fyra procents ägarandel drabbas av ett kraftigt ökat skatteuttag. Det är ett dråpslag mot många vanliga företagare i Sverige och innebär en kraftig försämring för företag som vill locka till sig medarbetare genom att erbjuda delägarskap. Vi anser att regeringens syfte med de föreslagna ändringarna, att minska skatteplaneringen, bör kunna uppnås även utan att ägarbegränsningen införs. Vi anser även att frågan om ändrade 3:12-regler från början borde ha skickats till Företagsskattekommittén och där grundligt utretts så att ett mer samlat förslag kunde ha lagts fram. Vi föreslår därför att riksdagen begär att regeringen efter tillfrågande av Företagsskattekommittén återkommer med ett nytt förslag till 3:12-regler som inte slår undan benen för dessa småföretag men som samtidigt begränsar möjligheterna till skatteplanering.

Vi vill se fler satsningar som möjliggör att sjöfarten blir en del av klimatomställningen. Därför föreslår vi en koldioxiddifferentiering av farledsavgifter, införande av *tonnageskatt* i kombination med en omställningsfond för klimat och miljö samt att en kväveoxidfond enligt norsk modell utreds.

Miljöpartiet anser att uttagsbeskattningen för kooperativ vindkraft ska slopas. För att lösa problemet med den extra skatten på *kooperativ vindkraft*, s.k. uttagsskatt, vill vi utreda begreppet marknadspris för kooperativ el, vilket avgör om elen ska uttagsbeskattas eller inte.

Vi föreslår att *fastighetsskatten för studentkorridorer* förändras så att varje studentkorridor beskattas som en bostad. Ett rum i en studentkorridor beskattas i dag på samma sätt som en hyreslägenhet, vilket innebär att en stor lägenhet har samma avgift som ett litet studentrum – närmare 1 300 kronor om året. Vi tycker inte att det är rimligt. Vi tycker att varje studentkorridor ska beskattas som en bostad i stället för att som nu en avgift tas ut för varje rum. En sådan beskattning skulle innebära en sänkt hyra för den enskilde men framför allt ge bättre ekonomiska förutsättningar för byggande av fler studentbostäder.

Vi är positiva till förslaget om att höja *alkoholskatterna*, men vi föreslår en större höjning.

Det föreslagna *kvotpliktssystemet* riskerar att försämra biodrivmedels klimatnytta genom att öppna upp för import av fuletanol. Klimatnyttan borde ha säkerställts genom krav på climateffektivitet i enlighet med de EU-riktlinjer som träder i kraft 2017 eller att etanolen ska vara odenaturerad fram till dess att EU-reglerna träder i kraft.

För att hålla uppe omvandlingstrycket i samhället och ge tydliga signaler om att en fortsatt klimatomställning är prioriterad bör *koldioxidskatten* höjas med 24 öre 2014. Detta motsvarar ca 70 öre per liter på bensinpriset. Förslaget överensstämmer med det förslag som Klimatberedningen lade fram och som alla sju partierna i beredningen var överens om. Precis som Klimatberedningen vill vi också räkna upp koldioxidskatten med BNP-utvecklingen för att styreffekten inte ska minska.

Vi föreslår att det införs ett *prisgolv på utsläppsrätter* i Sverige, enligt den modell som finns i Storbritannien, för att öka omvandlingstrycket i industrin och förstärka handelssystemet.

Kraftbolagen har sedan länge gjort stora vinster genom att sälja el med låga kostnader från svensk vattenkraft för ett pris som vida överstiger produktionskostnaderna. *Effektskatten* på kärnkraft bör höjas så att nettointäkten för staten blir 3 miljarder kronor årligen. *Fastighetsskatten på vattenkraft* bör höjas så att nettointäkten för staten blir 1 miljard kronor årligen.

Sverige bör verka för att flyget ges en särskild utsläppsbubbla, vid sidan av industrin. I väntan på en sådan lösning bör en *flygskatt* införas från halvårsskiftet 2014 i syfte att kompensera för den del av flygets klimatpåverkan som inte täcks av utsläppshandeln. Skatten kan med fördel göras avståndsbasead för att bättre spegla flygets klimatpåverkan. Efter-

som en flygskatt utreds inom utredningen om en fossiloberoende fordonsflotta bör i dagsläget bara en flygskatt av samma modell som beslutades av den socialdemokratiska regeringen 2006 införas. Vi är öppna för att flygskatten kan komma att utformas på ett mer träffsäkert och rättvisande sätt efter att utredningen presenterat sitt förslag.

Torv är i dag undantagen från koldioxidskatt trots att torven är ett fossil silt bränsle. Undantaget bör slopas så att torv beskattas på samma sätt som andra fossila bränslen.

Konstgödselskatten bör återinföras på samma nivå som den var innan den avskaffades. Skatten behövs för att minska utsläppen av näringsämnen och miljögifter från jordbruket. Medlen ska återföras till näringen i form av ersättning för miljöåtgärder.

Ett av Klimatberedningens förslag var att införa en ny skatt på *fluorerade växthusgaser* för att stimulera utbyte av stora kyl- och frysanläggningars och luftkonditioneringsanläggningars köldmedium. Vi föreslår att en miljöskatt för dessa fluorerade växthusgaser införs.

Användningen av *bekämpningsmedel* är fortsatt för hög i landets jordbruk. För att bryta denna utveckling vill vi dubblera skatten på bekämpningsmedel. På så sätt får näringen betala kostnaden för sin miljöpåverkan och övergången till ekologiskt lantbruk stimuleras. Impregneringsmedlet *kreosot* är i dag undantaget från bekämpningsmedelsskatt, trots att det är klassificerat som cancerframkallande och innehåller ämnen som är giftiga, långlivade och svårnedbrytbara. Vi vill införa en skatt på kreosot för att påskynda avvecklingen av kreosot. Åtgärden skapar dessutom jobb genom att gynna svensk tillverkning av bättre alternativ.

Återvinning och återanvändning av material är mycket mer energibesparande än att elda upp det. Vi vill införa en skatt på *förbränning av avfall* för att stimulera källsortering och materialåtervinning. Den tidigare skattemodellen bör tills vidare återinföras i avvaktan på en förutsättningslös och grundlig utredning om nya styrmedel i avfallspolitiken.

Skatten på *naturgrus* bör höjas från 13 kronor per ton till 15 kronor per ton för att behålla skattens styrande effekt. Naturgrus är en ändlig resurs, och skattens syfte är att hålla nere användningen.

Alla materialflöden måste slutas i kretslopp. Avfallshierarkin, som innebär att avfall ska behandlas i prioritetsordningen minimering, återanvändning, materialåtervinning, energiåtervinning och *deponering*, syftar till att nå det målet. Deponering av avfall är en sista utväg. För att minska deponeringen av avfall föreslår vi därför att skatten höjs.

Vi vill införa en *lastbilsskatt* på i genomsnitt 1,40 kronor per kilometer från den 1 juli 2015. Skatten låter den tunga vägtrafiken betala de kostnader som inte täcks in av koldioxidskatten, i form av t.ex. vägslitage, olyckor och buller. Samtidigt minskas den konkurrenssnedvridning som finns mellan transportslagen. En skatt ska differentieras på ett sätt som gör

att den är lägre i områden där möjligheten för båt- eller järnvägstransporter saknas. Det gäller inte minst skogsindustrins timmertransporter. Den nuvarande vinjettskatten bör avskaffas.

Det är dags att ersätta *miljöbilssystemet* med ett system som kan skynda på omställningen av den svenska bilparken. Vårt förslag innebär att bilar som släpper ut lite fossil koldioxid får en bonus som bekostas av bilar som släpper ut mycket koldioxid. Kraven bör skärpas varje år för att bidra till en kontinuerlig teknikutveckling. Systemet utformas så att det är statsfinansierat neutralt. Den nuvarande fordonsskattebefrielsen bör fasas ut på ett sådant sätt att det inte drabbar dem som redan köpt bil under det nuvarande regelverket.

Energiskatten på diesel är i dag lägre än den på bensin. Ett slopande av energiskattesubventionen inleddes 2011, och vi vill ta ytterligare steg i den riktningen och föreslår att *energiskatten på diesel* höjs med 20 öre per liter. Samtidigt bör *fordonsskatten* sänkas för dieslbilar.

Vi är positiva till den halverade restaurangmomsen och vill att reformen breddas till att även omfatta *reparationer av cyklar, kläder och skor*.

Momsen på *bilpoolstjänster* bör sänkas för att göra det möjligt för bilpooler att växa i städer, och målsättningen bör vara att det ska finnas dubbelt så många användare i Sverige inom tre år.

Med detta föreslår jag att riksdagen fattar beslut om en inriktning av skattepolitiken som överensstämmer med Miljöpartiets förslag. Jag tillstyrker partimotion 2013/14:Fi319 (MP).

Jag står bakom den inkomstberäkning som redovisas i motion Fi303.

3. Skattefrågor i budgetpropositionen för 2014 (SD)

Thoralf Alfsson (SD) anför:

Sverigedemokraterna är ett modernt arbetarparti. Utgångspunkten är att politikens roll ska vara att skapa optimala förutsättningar för sysselsättning snarare än att försöka lindra symtomen av en i grunden felkonstruerad sysselsättningspolitik. Den grundläggande målsättningen är att ta bort hinder på arbetsmarknaden.

Sysselsättningspolitiken har ett antal övergripande syften. Sverigedemokraterna vill göra det mer lönsamt att arbeta, göra det billigare och enklare att anställa, komma till rätta med den bristande matchningen på arbetsmarknaden och minska överutbudet av okvalificerad invandrad arbetskraft.

Jag motsätter oss en höjning av den första brytpunkten för statlig skatt. Brytpunkten ligger för 2013 på 426 300 kronor per år och gynnar alltså enbart individer över det inkomstskiktet. Enligt regeringens egen utvärdering påverkas antalet sysselsatta över huvud taget inte av en höjning av brytpunkten.

Det ska vara lönsamt att arbeta. Jag inför ett *femte steg i jobbskatteavdraget* som ger 196 kronor netto mer i plånboken per månad för exempelvis en undersköterska.

Pension är huvudsakligen uppskjuten lön. Det finns därmed varken logik eller rättvisa i att pensionärer ska straffbeskattas i den utsträckning som i dag sker jämfört med vanliga löntagare. Vår ambition är att kraftigt reducera skatteskillnaden mellan inkomstslagen tjänst och pension genom en höjning av *det förhöjda grundavdraget för personer över 65 år*. En helt genomsnittlig pensionär får en höjd nettointkomst motsvarande 417 kronor per månad redan fr.o.m. 2014. Detta bedöms även leda till högre konsumtion bland landets pensionärer och påverkar således också sysselsättningen i positiv riktning.

Vi vill utveckla avdraget för personer som fyllt 67 år och helt ta bort den skatt som seniorer betalar på *hushållstjänster*. Senior-RUT är inte tänkt att vara ett substitut åt hemtjänst utan snarare ett komplement. Förslaget skulle också bidra till fler arbetstillfällen. Redan i nuläget utförs en fjärdedel av alla RUT-tjänster åt äldre.

En viktig del av vårt kulturarv är de byggnader som bedöms vara av kulturhistoriskt värde. De fyller inte minst funktionen av att lyfta fram kulturarvet i det svenska vardagliga samhället. Vi vill införa ett särskilt riktat *ROT-avdrag* för renoveringsarbete på byggnader av kulturhistoriskt värde.

Vi vill att man ska skapa en långsiktig och hållbar lösning vad gäller upprustningsbehov och underhåll för bostadsbestånden i vårt land. Vi vill därför införa *skattefria underhållsfonder*.

Vi vill avskaffa den kommunala fastighetsavgiften för studentbostäder. Det är orimligt att studentbostäder inte betraktas som elevhem, vilket man gör undantag för i fastighetstaxeringslagen, med slopad fastighetsavgift som följd.

Sänkningen av *restaurangmomsen* var en oerhörd felprioritering. Åtgärden är kostsam, och även om det är för tidigt att mäta resultatet av sänkningen har studier gjorts som bedömer att antalet jobb uppgår till som högst ett par tusen. Vi prioriterar annorlunda och avser att återställa moms-satsen till 25 procent. Det finns andra åtgärder som ger bättre utdelning, räknat i antal jobb per satsad krona.

Kärnkraften står i dag för nästan hälften av Sveriges elproduktion och kommer inom en överskådlig framtid att utgöra grunden för svensk energiförsörjning. Vi vill satsa på kärnkraft i den omfattning som krävs för att upprätthålla och säkerställa en trygg elförsörjningssituation för i första hand Sverige. För att stimulera byggandet och skapa incitament för att förnya reaktorer vill vi slopa *effektskatten* på reaktorer som installeras efter den 1 januari 2014. Reformen bedöms inte ha några budgeteffekter för kommande budgetperiod.

Elpriserna måste sammantaget sänkas så att hushållen kan hålla sina boendekostnader på en rimlig nivå. Vi föreslår att *elskatten* sänks med motsvarande 10 öre per kilowattimmar per år från den 1 januari 2014. Det ger en villaägare med en förbrukning på 25 000 kilowattimmar per år en besparing på drygt 200 kronor per månad.

Med detta föreslår jag att riksdagen fattar beslut om en inriktning av skattepolitiken som överensstämmer med Sverigedemokraternas förslag. Jag tillstyrker partimotion 2013/14:Fi282 (SD).

Jag står bakom den inkomstberäkning som redovisas i motion Fi282.

4. Skattefrågor i budgetpropositionen för 2014 (V)

Jacob Johnson (V) anför:

Målsättningen är att trygga välfärden, få fler människor i arbete, minska inkomstskillnaderna och skapa förutsättningar för en hållbar utveckling. En hög sysselsättning är en förutsättning för att få resurser till den offentligt finansierade, generella välfärden. Skatt ska betalas efter bärkraft och välfärd fördelas efter behov.

Skattesystemet måste vara utformat så att det är enkelt att förstå och tillämpa för den enskilda skattebetalaren. Vänsterpartiet betonar därför vikten av att eftersträva ett system som är enhetligt och likformigt och som har så få undantag som möjligt. På så sätt minimeras också möjligheterna till skatteplanering. Skattefusk ska bekämpas kraftfullt.

Skatter tas inte ut som något självändamål, utan för att betala för åtaganden som medborgarna anser vara samhällseliga angelägenheter. Med hjälp av skatteuttaget finansieras investeringar såsom utbildning, forskning och infrastruktur som är avgörande för att bygga Sveriges ekonomiska styrka och framgång på sikt. Viljan att betala skatt är god om det finns en koppling till satsningar på t.ex. sjukvård, äldreomsorg och en bra skola.

Vi tycker att den enskilt största posten i regeringens ensidiga skattesänkarpolitik är *jobbskatteavdraget*. I budgetpropositionen föreslår regeringen att 12 miljarder kronor satsas på ett femte steg i jobbskatteavdraget. Det innebär att kostnaden för jobbskatteavdraget kommer att uppgå till hela 99 miljarder kronor år 2014.

Det främsta syftet med jobbskatteavdraget är att hålla lönerna nere. Genom lägre inkomstskatt, som ger mer pengar i plånboken, är tanken att kraven på löneökningar ska minska och arbetsgivarnas efterfrågan på arbetskraft öka. Vänsterpartiet arbetar därför för att jobbskatteavdraget stegvis fasas ut till förmån för en rättvis och likformig beskattning.

Jobbskatteavdraget ger större skattesänkningar vid höga inkomster och gynnar därmed män framför kvinnor. Beläggen för att jobbskatteavdraget skulle skapa några jobb är också mycket svaga. Förra året presenterade Institutet för arbetsmarknadspolitisk utredning (IFAU) en rapport¹ som visar att det i princip är omöjligt att utvärdera jobbskatteavdragets effekt på sysselsättningen. Trots detta hävdar regeringen envist att jobbskatteavdraget totalt kommer att ge 119 000 nya jobb. Vänsterpartiet menar att även om regeringens egna beräkningar av jobbeffekterna skulle stämma så innebär detta en kostnad om mer än 800 000 kronor per jobb. Slutligen

¹ Jobbskatteavdraget, Rapport 2012:2 IFAU.

innebär jobbskatteavdraget att man betalar olika mycket i skatt på sin inkomst beroende på om inkomsten utgörs av t.ex. pension, föräldrapening eller lön.

Skatteuttaget måste upplevas som rättvist för att få acceptans. Därför menar vi att det krävs en ökad progressivitet i systemet och föreslår höjd skatt vid högre inkomster. Vi föreslår att det nuvarande jobbskatteavdraget trappas av från en månadsinkomst på 30 000 kronor. För inkomster som är högre än så görs en avtrappning av jobbskatteavdraget. Om man tjänar mer än 50 000 kronor i månaden får man inget jobbskatteavdrag. Vänsterpartiet avvisar dock regeringens föreslagna femte jobbskatteavdrag i sin helhet. Regeringen bör återkomma med förslag om ändring av jobbskatteavdraget i enlighet med det ovan anförda. Detta bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

I budgetpropositionen föreslår regeringen också att skatten sänks för höginkomsttagare genom att *den nedre skiktgränsen för uttag av statlig inkomstskatt* höjs. Vi anser att de 3 miljarder kronor som förslaget kostar istället behövs till satsningar på välfärden och avvisar därför förslaget. Den nedre skiktgränsen för uttag av statlig inkomstskatt bör inte höjas. Detta bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

Vänsterpartiet värnar principen om lika skatt vid lika inkomst och menar att vi måste tillbaka till en likformig inkomstbeskattning. För att ta ett steg i den riktningen avsätter vi 4 miljarder kronor för att *sänka inkomstskatten för de grupper som hittills inte fått del av regeringens skattesänkningar*. Sjuka, arbetslösa, förtidspensionärer m.fl. berörs av förslaget. Vi uppskattar att förslaget ger en inkomstförstärkning på drygt 500 kronor i månaden för en person som är långtidsarbetslös. Vi välkomnar regeringens förslag till sänkning av inkomstskatten för pensionärer.

Den svenska arbetsmarknadsmodellen bygger på att det finns starka parter på arbetsmarknaden. De fackliga organisationerna är de viktigaste aktörerna i arbetet för att förbättra villkoren i arbetslivet och öka arbetstägarnas inflytande på arbetsplatserna. För att fler ska välja att organisera sig i facket inför vi *avdragsrätt för medlemskap i fackliga organisationer*. Vi inför också *avdragsrätt för medlemsavgiften i a-kassan*.

Vi vill riva upp *skattereduktionen för hushållsnära tjänster, det s.k. RUT-avdraget*, som drar undan alltmer skatteintäkter för varje år som går. Det används i första hand av höginkomsttagare och kostar oerhört mycket för ett fåtal, lågproduktiva arbetstillfällen med djupt problematiska arbetsvillkor. Att vi med gemensamma skattemedel numera också subventionerar läxhjälp till barn vars föräldrar har råd att köpa den, stärker vår övertygelse ytterligare. Vi vill i stället använda pengarna till satsningar på förskolan, bl.a. till minskade barngrupper och till barnomsorg som är tillgänglig på kvällar, nätter och helger då allt fler småbarnsföräldrar faktiskt jobbar. Regeringen bör återkomma med förslag i syfte att avskaffa RUT-avdraget. Detta bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

Vänsterpartiet vill också ta bort *skattereduktionen för gåvor till ideella organisationer*. Vi har en positiv syn på ideell verksamhet som vi menar utvecklar demokratin. Vi anser att väl fungerande statliga och kommunala stöd till ideella organisationer är ett mer demokratiskt sätt att stödja denna sektor än skattereduktioner till enskilda givare. Regeringens syfte att stärka välgörenhetsarbetet på bekostnad av den generella välfärden blir alltmer tydligt. Regeringen bör återkomma med förslag i syfte att ta bort skattereduktionen för gåvor till ideella organisationer. Detta bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

Vi ifrågasätter alltmer hur de s.k. 3:12-reglerna används för att slippa undan skatt. Reglerna för beskattning av ägare av fåmansföretag, ofta familjeföretag, syftar till att förvärvsinkomster ska beskattas lika oavsett om de kommer från lönearbete eller från arbetsinsats i ett eget aktiebolag. Syftet är också att förhindra att det som ska betraktas som tjänsteinkomster omvandlas till lägre beskattade kapitalinkomster. Expertgruppen för studier i offentlig ekonomi (ESO) publicerade i juni 2012 en rapport om 3:12-reglerna. ESO-rapporten pekar på avsevärda problem med dagens lagstiftning. Vi föreslår därför att det ska göras en grundlig utvärdering av regelverket. I avvaktan på en utvärdering står vi bakom den av regeringen föreslagna ändringen i löneunderlagsregeln. Vi avvisar övriga förslag till förändringar som ökar skattebortfallet från 3:12-reglerna.

Den svenska bolagsskatten ska ta in en rimlig andel av vinsterna till samhällseliga investeringar och utgifter. Samtidigt ska den fungera i en öppen ekonomi med internationell konkurrens. När *bolagsskatten* sänktes vid årsskiftet från 26,3 procent till 22 procent var huvudargumentet att den tidigare skattenivån inte var internationellt konkurrenskraftig. Vi menar att bolagsskatten var konkurrenskraftig redan innan sänkningen. Enligt OECD låg bolagsskatten i Sverige nära genomsnittet i just OECD, och Sverige hade redan då lägre bolagsskatt än våra tio största handelspartner, däribland Tyskland och Norge. Om man dessutom tar den reella bolagsskatt som betalas efter olika typer av avdrag så är den svenska bolagsskatten än mer fördelaktig. Vi föreslår därför att bolagsskatten höjs till 26 procent.

Vi avvisar *investeraravdraget* som ska införas den 1 december 2013. Anledningarna till detta är den ökade risken för skatteplanering och skatteundandragande samt avdragets fördelningspolitiska konsekvenser.

Vänsterpartiets principiella hållning är att fastigheter och tillgångar ska beskattas. Fastigheter är en viktig och stabil skattebas. Marknadsvärdet bör tillåtas slå igenom mer i *fastighetsbeskattningen* av ägda bostäder. Med utgångspunkt i dagens regler föreslår vi att villor med taxeringsvärde på 3 miljoner kronor eller mer förutom fastighetsavgiften beskattas med 1 procent av den del av taxeringsvärdet som överstiger 3 miljoner kronor. Samtidigt föreslår vi att begränsningsregeln i fastighetsskatten ska finnas kvar, vilket innebär att ingen kommer att betala mer än 4 procent av sin inkomst i fastighetsskatt, inklusive den s.k. kommunala fastighetsavgiften.

Vi anser också att skattemässig neutralitet ska råda mellan olika kategorier av bostäder med olika upplåtelseformer. I dag är hyresrätten missgynnad. Vi föreslår därför att fastighetsskatten helt tas bort för hyreslägenheter, vilket skulle sänka bostadskostnaden för hyresgästerna. Förslaget inkluderar studentlägenheter.

Den tidigare *arvs- och gåvoskatten* hade en inkomstutjämnande effekt på inkomst- och förmögensfördelningen. Vi anser därför att det från 2015 borde införas en arvsskatt som betalas av dödsboet innan det skiftas. Utformningen av en sådan skatt bör utredas väl. Utgångspunkten är att arv mellan makar och sambor undantas, liksom näringsstillgångar vid företagsövertagande. Införandet av en sådan arvsbeskattning kräver också att det införs en skatt på gåvor, annars är risken för skatteundandragande stor.

Vi vill också att det ska införas en *förmögenhetsskatt*. Den förra förmögenhetsskatten – trots sina brister – betalades av personer som tillhörde de övre inkomstskikten. Slopandet av förmögenhetsskatten har bidragit till att inkomstklyftorna i Sverige har ökat.

Vänsterpartiet välkomnar regeringens förslag om att höja *alkoholskatterna*.

Vi vill höja *restaurangmomsen* till 25 procent. Regelsystemet bör vara enhetligt och likformigt med få undantag. Det förhindrar inlåsningseffekter och snedvriden konkurrens. Siffror från SCB visar emellertid att sysselsättnings effekterna av att sänka restaurangmomsen är mycket små eller kanske t.o.m. obefintliga. Även Finanspolitiska rådet anser att momssänkningens beräknade effekter på arbetslösheten och sysselsättningen är överdrivna, och att reformen snarast har karaktären av ett branschstöd.

Skatter och avgifter är nödvändiga och viktiga styrmedel i klimat- och miljöomställningen. Vi menar att den som orsakar negativ miljö- och klimatpåverkan också ska stå för kostnaderna, enligt principen att förorenaren betalar. Priset på transporter ska t.ex. inkludera kostnader för miljöskador, hälsoeffekter, trafikolyckor och andra samhällsekonomiska kostnader.

Koldioxidskatten är ett effektivt ekonomiskt styrmedel för att minska utsläppen av växthusgaser. Vi bedömer därför att det finns ett behov av att höja koldioxidskatten varje år fram till 2016 med 7 öre årligen. För den som tankar betyder vårt förslag att literpriset på bensin blir ca 20 öre högre per år. På tre år innebär höjningen en prisökning med ca 60 öre. Regeringen bör återkomma med förslag om koldioxidskatten i enlighet med det ovan anförda.

Höjningar av drivmedelsskatterna skapar oönskade effekter för personer med låga inkomster och för boende på landsbygden. Därför är det viktigt att hitta kompensatoriska åtgärder för dessa grupper. Vi föreslår bl.a. *sänkt fordonsskatt* i ett trettiotal glesbygdskommuner och bidrag till efterkonvertering av äldre fordon så att de kan köras på mer hållbara bränslen. Med hjälp av bl.a. skattepolitiken vill vi också gynna kollektivtrafiken och

verka för ett ökat utbud såväl i städer som på landsbygden. Bra transportmöjligheter är en nödvändighet för både enskilda och företag, och en förutsättning för en fungerande arbetsmarknad.

Lastbilstransporterna står för den största delen av trafikökningen på vägarna. För att motverka ytterligare ökning av den tunga trafiken och stimulera till bränsleeffektiva fordon krävs åtgärder. Vi vill därför införa en *kilometerskatt för tunga fordon*. Förutom miljöperspektivet kan en kilometerskatt även bidra till kostnadsneutralitet mellan svenska och utländska åkare. Regeringen bör skyndsamt återkomma med ett förslag på kilometerskatt på tung trafik.

Även flyget ska bära sina egna kostnader för miljöpåverkan. Vår utgångspunkt är att nivån på koldioxid- och energiskatt på flygfotogen ska motsvara den nivå som gäller för bensin för bilar. Detta försvåras dock av internationella konventioner varför vi i väntan på en ändring av det internationella regelverket föreslår en beskattning i form av en *klimatskatt för inrikesflyget*.

Halterna av *bekämpningsmedel* ökar i vattendrag, sjöar och hav, vilket påverkar det marina ekosystemet negativt. Inte minst Östersjön är övergödd av näringsämnen från jordbruk och avlopp. Därför anser Vänsterpartiet att det är nödvändigt att införa en skatt på *handelsgödsel* och höja skatten på bekämpningsmedel.

Kreosot är befriat från den skatt på bekämpningsmedel som annars gäller. Skattefriheten bör tas bort. Ämnet är klassificerat som cancerframkallande och innehåller flera substanser med hälsofarliga egenskaper.

Med detta föreslår jag att riksdagen fattar beslut om en inriktning av skattepolitiken som överensstämmer med Vänsterpartiets förslag. Jag tillstyrker partimotionen 2013/14:Fi254 (V).

Jag står bakom den inkomstberäkning som redovisas i motion Fi250.

BILAGA 1

Öppen utfrågning om föreslagna justeringar av 3:12-reglerna – utskrift

Skatteutskottets öppna utfrågning om föreslagna justeringar av 3:12-reglerna

Tid: Tisdagen den 24 september 2013 kl. 10.00–12.00

Lokal: Förstakammarsalen

Inbjudna

Enhetschef Tomas Algotsson, Skatteverket

Statssekreterare Mikael Lundholm, Finansdepartementet

Generalsekreterare Anne Ramberg, Advokatsamfundet

Generalsekreterare Dan Brännström, FAR

Chef för skatteavdelningen Krister Andersson, Svenskt Näringsliv

Docent Annette Alstadsæter, Oslo universitet

Ledamöter

Henrik von Sydow (M), *ordförande*

Leif Jakobsson (S), *vice ordförande*

Ulf Berg (M)

Hannah Bergstedt (S)

Lena Asplund (M)

Christina Oskarsson (S)

Fredrik Schulte (M)

Hans Olsson (S)

Gunnar Andrén (FP)

Karin Nilsson (C)

Maria Abrahamsson (M)

Mats Pertoft (MP)

Thoralf Alfsson (SD)

Jacob Johnson (V)

Lars Beckman (M)

Teres Lindberg (S)

Anette Åkesson (M)

Anders Sellström (KD)

Ordföranden: Klockan är 10.00. God morgon! Jag förklarar sammanträdet med riksdagens skatteutskott öppnat. Mitt namn är Henrik von Sydow. Jag har uppdraget som ordförande i riksdagens skatteutskott. Till vänster om mig sitter utskottets vice ordförande Leif Jakobsson, till höger om mig utskottets kanslichef Ann-Marie Wallin. Jag vill starta med att hälsa föredragshållare, gäster, tv-tittare och utskottets ledamöter mycket välkomna till dagens sammanträde, som sker i form av en öppen utfrågning med anledning av regeringens förslag i budgetpropositionen om justeringar av det så kallade 3:12-regelverket.

Uttrycket 3:12 syftar ursprungligen på 3 kap. 12 § i lagen om beskattning av fåmansbolag. Det är i dag ett regelverk som återfinns i inkomstskattelagen och syftar till en korrekt beskattning för delägare som är verksamma i fåmansbolag. Det är en lagstiftning som enkelt uttryckt delar upp utdelning och inkomster för delägare verksamma i fåmansbolag mellan beskattning av inkomst av tjänst och beskattning i inkomstslaget kapital. Inkomst av lön kan beskattas upp till 57 procent, men inkomst av kapital beskattas i dessa fall med ned till 20 procent.

I diskussionen om justeringar av 3:12-regelverket ryms flera frågeställningar som återkommande är av intresse för skatteutskottet. Hur åstadkommer vi drivkrafter för fler anställningar i små och växande företag? Hur kommer vi till rätta med överutnyttjande av regelverk? Och kopplat till detta: Hur värnar vi skattesystemets legitimitet?

Skatteutskottet har nu att yttra sig över den budgetproposition som regeringen den 18 september överlämnade till riksdagen och har att bereda ett förslag till ny skattelagstiftning. Utskottet har som en del i det arbetet bjudit in företrädare från Finansdepartementet, Skatteverket, akademi och intresse- och branschorganisationer för att från olika utgångspunkter belysa det aktuella lagförslaget. Först kommer sammanhanget och förslaget till skattelagstiftning att presenteras ordentligt. Därefter kommer inbjudna gäster att få möjlighet att under tio minuter var presentera synpunkter, perspektiv och kommentarer. Efter de inledande presentationerna vidtar en frågestund som i första hand riktar sig till utskottets ledamöter och suppleanter.

Jag vill inledningsvis också säga att det här är en öppen utfrågning som tv-sänds i SVT Forum och på riksdagens webbplats. Därtill upptecknas den stenografiskt, så att det finns möjlighet att ta del av utfrågningen även i efterhand. Vi har för avsikt att vara klara med utfrågningen senast kl. 12, då utskottets sammanträde också avslutas.

Förste talare är Tomas Algotsson från Skatteverket. Han är enhetschef vid rättsavdelningen och arbetar med företagsbeskattning. Han ska visa på regelverkets syfte, sätta in det i ett sammanhang och peka på några tendenser i tillämpningen. Välkommen och varsågod!

Tomas Algotsson: Tack för att vi fick komma hit! Det är jättespännande att få delta i det här arbetet. Jag tänkte kort kommentera de gällande reglerna och titta lite på utvecklingen av de regler som är aktuella att förändra nu. Slutligen har jag lite iakttagelser om vad som hänt sedan den stora förändringen 2006.

Det finns vissa särskilda problem som är kopplade till fåmansföretag. Man är självbestämmande, och det saknas ett egentligt tvåpartsförhållande i vissa avtal. Sedan har man möjlighet att själv styra om det är arbetsinkomst eller utdelning, vilket avviker från hur det är i andra typer av företag. Vi har i Sverige det duala systemet, det vill säga att vi beskattar kapitalinkomster lägre än tjänsteinkomster. Av den anledningen har vi 3:12-reglerna, för att med schabloner på ett förhållandevis rättvist sätt fördela inkomsterna mellan inkomstslagen kapital och tjänst. Henrik talade om det här på ett alldeles föredömligt sätt, så jag lägger inte så mycket mer tid på det.

Det är två regler som berörs av de förändringar som vi ska göra framöver. Den ena är en förenklingsregel som på sitt sätt är väldigt enkel att tillämpa. Det handlar i princip om ett fast belopp, och det är det beloppet inklusive belopp som man sparar sedan tidigare år som man kan ta ut som kapitalbeskattad utdelning, det vill säga enligt den lägre beloppssatsen, oftast 20 procent. Varje år kan man räkna upp det man sparar med statslåneräntan plus 3 procent, så det växer. Man kan lägga på hög, vilket jag återkommer till senare. Det är en enkel regel som i princip tickar och går. Den är enkel att tillämpa för företagen.

Den andra är huvudregeln, som kanske är den som är föremål för mest diskussion i de här sammanhangen. Den har sin grund i viljan att uppmuntra anställningar. Man använder lönen som utgångspunkt för utdelning med 20 procents beskattning. Regeln består av tre delar. Först gäller det normalavkastning. Man har köpt aktierna för ett visst belopp, och ca 11 procent av det beloppet kan man ta som utdelning för beskattning till 20 procent. Man kan ha sparar sedan tidigare år även enligt den här regeln. Sedan får man lägga till de löner man har betalat ut: 25 procent upp till ca 3,4 miljoner och 50 procent av det som är däröver. Detta gynnar större fåmansföretag, där man kan få ett större underlag för lågbeskattad utdelning. Resterande del beskattas som inkomst av tjänst. Detta är så att säga *the bottom line*. De här reglerna styr vad som ska beskattas med 20 procent. I huvudregeln finns också ett krav på löneuttag. Man måste ta ut en viss lön som beskattas under inkomst av tjänst, vid sidan av utdelningen.

Vi har gjort en resa med 3:12-reglerna, som har förändrats på olika sätt. Jag har valt att lyfta fram några exempel i den här debatten. Bland annat handlar det om utvidgningen av fåmansföretagsbegreppet 2001. Även företag med väldigt många delägare kan räknas som fåmansföretag och kvalificera sig för 3:12-reglerna i den mån delägarna är verksamma i företaget i

betydande omfattning. Om man är hundratals delägare men alla är verk-samma, till exempel i ett konsultföretag, kan det fortfarande vara ett fåmansföretag. Detta fanns med i skattereformen.

Några andra exempel: År 2006 sänkte vi kapitalskatten från 30 procent till 20. Vi har också fått en löneunderlagsregel. Man har ökat andelen från 20 procent. Över ca 3,4 miljoner är det 50 procent. Den regeln förändrade man ytterligare 2009. Schablonbeloppet i förenklingsregeln infördes 2006, men har sedan förändrats i omgångar och ligger nu på 2,75. Det är det fasta belopp som beskattas som inkomst av kapital med 20 procent.

Jag tänkte inte lägga mer tid på regelområdet utan göra en liten utblick med hjälp av siffror som vi har sett vi i vår verksamhet om hur det har gått med beskattningen de senaste åren och vilka belopp det har blivit. Beskattningen på 20 procent har haft en stigande omfattning. Huvudregeln är det dominerande inslaget, det vill säga det här med löneunderlaget. Det ligger per 2012 på närmare 20 miljarder. Men förenklingsregeln har också ökat starkt, med drygt 100 procent sedan 2006.

Vi har också tittat lite på hur mycket det är som beskattas till 20 procent. Sammantaget blir det rejäla belopp jämfört med tjänstebeskattningen. Vi hade som syfte med reglerna att fördela det mellan tjänst och kapital, men vi kan se att den absoluta majoriteten beskattas under kapital. Det är 52 miljarder, jämfört med 2 miljarder under inkomst av tjänst, och det är ständigt stigande, medan tjänstebeloppet är sjunkande.

En annan del som jag vill peka på handlar om det sparade utdelningsutrymmet. Det är den del av utdelningsutrymmet som man inte kan utnyttja ett visst år. Denna kan man då spara till kommande år och det året ansamlat ta ut en större andel beskattat till 20 procent. Det är en stadig ökning där också. Det finns ett ansamlat utdelningsutrymme i företagen på närmare 500 miljarder för 20 procents beskattning, i den mån det genereras vinst för utdelning. Vissa av de här företagen kanske inte har möjlighet till det fullt ut. Den årliga uppräkningsen gör att det sparade utdelningsutrym-met ökar – med 23 miljarder 2012 och med 27 miljarder 2013. Det är närmare 30 miljarder per år enbart i uppräkningsen för 20-procentigt beskattat belopp. För 2011 hade vi inga siffror som vi tyckte att vi kunde lita på, men man kan ändå i staplarna se en klar trend för vartåt det lutar.

3:12 var inledningsvis ett system som man kanske ville hålla sig utan-för, för det hade begränsande regler, stoppregler och annat. Numera får vi en bild av att det snarare är så att man vill tillhöra detta system. Vi har ett ökat antal K10-blanketter, det vill säga 3:12-företag. En bedömning kan vara att man ser 3:12 som ett fördelaktigt system och vill kunna utnyttja de regler som finns inom ramen för detta. Det är väldigt många blanketter som inte ens innehåller utdelning; där är det bara det rullade sparade utdel-ningsutrymmet som finns med. Under 2012 var det 145 000 K10-blanket-ter som deklarerade utdelning.

De budskap jag valde att lyfta fram här var att det är en stor övervikt för huvudregeln för kapitalbeskattat belopp, 52 jämfört med 2 miljarder, att det finns stora sparade utdelningsutrymmen på ca 500 miljarder, som växer med 30 miljarder per år per automatik, och att antalet K10-blanketter har ökat i och med att det finns en vilja att vara med i systemet.

Ordföranden: Tack så mycket, Tomas Algotsson från Skatteverket, för inledningen och en kort presentation av regelverket och de tendenser som vi kan se i tillämpningen av detta.

Vi går vidare till Mikael Lundholm, statssekreterare på Finansdepartementet. Han ska närmare presentera det lagförslag som nu ligger på riksdagens bord.

Mikael Lundholm, Finansdepartementet: Tack till utskottet och presidiet och dess ledamöter för den här möjligheten att diskutera regeringens förslag till förändringar av 3:12-systemet!

Jag ska säga någonting kort om behovet av ändringarna som både ordföranden och Tomas Algotsson har varit inne på tidigare. Det är självklart att i ett dualt inkomstskattesystem, där vi har den här spänningen mellan lågt beskattade kapitalinkomster och högt beskattade tjänsteinkomster, kommer det alltid att finnas ett behov av en schablonisering av de inkomster som uppstår i ett fåmansbolag där man har inflytande över vad som är antingen inkomst av tjänst eller inkomst av kapital.

Jag vill säga något om vad ett fåmansbolag egentligen är. Det måste finnas en definition av det i regelverket. Det finns två olika typer av kriterier som kan vara uppfyllda. Bolaget kan vara det som man skulle kunna uppfatta som ett fåmansbolag i en allmän mening, alltså att det är ganska få som är ägare. Men så finns också den så kallade konsultregeln där bolaget kan komma in under det här regelverket trots att det är väldigt många delägare.

När det gäller behovet av den här konsultregeln ska man komma ihåg att regelverket, som vi har sett, har förändrats över tiden. Det har successivt blivit alltmer förmånligt och har gått från att vara ett regelverk som man kanske inte ville vara med i till att nu vara väldigt fördelaktigt.

För konsultföretag var det i själva verket inte fördelaktigt att vara med, utan det fanns i stället ett starkt skäl att slå sig samman i ett bolag för att kunna vara utanför fåmansreglerna och få ut sina inkomster uteslutande som kapitalinkomster. Konsultregeln har införts för att förhindra det här. Skälet är naturligtvis att i ett sådant här företag har man ett avgörande inflytande över sin verksamhet.

I diskussionen det senaste halvåret kring förslagen om ändringar av 3:12 har möjligheten att ta bort konsultregeln framkommit, men det skulle alltså öppna den här möjligheten igen, och det vore inte alls bra.

Varför behöver 3:12-reglerna ändras? Vi har kunnat se, vilket Tomas Algotsson redogjorde för, att de har blivit mycket mer förmånliga – så pass förmånliga att möjligheter till skatteuttag som kapitalinkomst inte utnyttjas utan sparas av företagen.

Det har också särskilt gynnat företagsstrukturer som definieras som fåmansbolag enligt konsultregeln och som samtidigt har många anställda. Då är det den här löneunderlagskomponenten som har varit särskilt gynnande.

Regeringens uppfattning är att det här gynnandet har fått en proportion som inte var avsedd från början och gör bedömningen att det utgör ett överutnyttjande av de här skattereglerna. Det har inneburit ett skattegynnande av de här företagen som har snedvridit konkurrensen både gentemot noterade företag som är verksamma i samma bransch och gentemot verksamhet i offentlig sektor.

För privata företag handlar det både om konkurrens om pris för de tjänster och varor som man erbjuder sina kunder och om möjligheten att konkurrera när det gäller lön för anställda. När det gäller konkurrens gentemot offentlig sektor handlar det framför allt om lönekonkurrens.

Regeringens uppfattning är att det finns ett behov av att ändra de här reglerna. Det gäller att bevara legitimiteten i skattesystemet, därför att när det gäller den här typen av uttag sticker proportionen mellan kapitalinkomst-delen och tjänsteinkomst-delen för mycket i ögonen. Det gäller också att skydda skattebaserna och återställa balansen i konkurrensförhållandena.

Låt mig ge ett exempel som kan illustrera vad det är för typ av överutnyttjande som regeringen vill komma åt. I det här räkneexemplet har vi en delägare som har gått in i företaget och äger ½ procent, och det omkostnadsbelopp som den här delägaren har är helt nominellt 250 kronor. Det är ett stort företag med 1 500 anställda, och det finns 1 miljard i lönesumma i företaget, vilket ger ett ganska stort lönebaserat utrymme för den här delägaren på 2 ½ miljon kronor.

Om man då tittar på vad huvudregeln ger ser man att schablonen när det gäller avkastningen på omkostnadsbeloppet är ganska stor, det är alltså 9 procent plus statslåneräntan och runt 11–12 procent. 11–12 procent är en hög avkastning, och den får man ta ut till 20 procent. I det här fallet är det bara 12 procent på 250 kronor, så det är klart att det är en liten summa. Här är det då det lönebaserade utrymmet som ger avkastningen. Det handlar alltså om att genom att gå in med 250 kronor kan man sänka sin skatt med ¾ miljon.

Regeringen föreslår några skärpningar, och jag ska kort nämna dem. Den viktigaste är att det införs ett 4-procentskrav för att man ska få använda sig av lönebaserat utrymme. Konsekvensen av det är att om jag har gått in i ett företag, har satsat kapital och har ett omkostnadsbelopp – jag ska återkomma till det alldeles strax – får jag fortfarande ta ut mina 9 procent plus statslåneräntan till 20 procents beskattning. Men är min ägarandel mindre än 4 procent får jag inte använda lönebaserat utrymme.

Det införs också ett tak för det lönebaserade utrymmet och en uppstramning när det gäller definitionen av dotterbolag. Det görs för att hindra kringgående.

Det här förslaget ger en del pengar, och i budgetpropositionen finns det också förslag på lättnader i 3:12-systemet. De två viktigaste lättnaderna är att värdet av det lönebaserade utrymmet utökas för de lönesummor som är lägst, alltså upp till 60 inkomstbasbelopp – då ökar värdet från 25 till 50 procent. Dessutom sänks det högsta löneuttagskravet från 10 till 9,6 inkomstbasbelopp.

Det här är det förslag som har lagts fram till riksdagen i budgetpropositionen. Det har varit ute på remiss i form av en skattepromemoria, och det har också varit i Lagrådet.

Lagrådet kritiserade kapitalandelskravet men ansåg inte att någon form av konstruktion liknande detta var orimlig. Regeringens bedömning är att det är rimligt att gå vidare med ett kapitalandelskrav just därför att det handlar om beskattning av kapitalinkomster – då ska det också finnas ett krav på insatt kapital.

Det har också varit diskussion om en annan komponent som inte nu längre finns med i det slutliga förslaget, och det var ett ökat löneuttagskrav. Det har regeringen dragit tillbaka, och det finns alltså inte med i förslaget.

Sedan fanns det också en diskussion hos Lagrådet om svårigheten att genomskåda förslaget, att det skulle ha funnits motstridiga effekter och att det därför skulle vara svårt att överblicka de fulla konsekvenserna.

Regeringen gör nu bedömningen att när förslaget nu är förenklat så att den viktigaste komponenten är kvalifikationen för att använda lönebaserat utrymme är det en konsekvens som berör *en* grupp av ägare, och de andra förändringarna berör andra delägare. Därför görs bedömningen att förslaget nu är enklare och lätt att genomskåda.

Varför är det då rimligt med ett kapitalandelskrav? Vi har kunnat se att delägare med mycket små ägarandelar samtidigt har varit kopplade till en väldigt liten kapitalinsats, och det har, som i det exempel jag visade tidigare, lett till stora summor i lågt beskattad kapitalinkomst. Regeringen anser att det inte är motiverat i företag med många ägare, ett spritt ägande, och därmed också ett litet risktagande, att man får använda sig av den här regeln för lönebaserat utrymme.

Jag vill återkomma till det som jag har sagt ett par gånger. Det finns fortfarande möjlighet att ta ut 9 procent plus statslåneräntan till 20 procents beskattning om man har gjort en kapitalinsats. Den möjligheten påverkas inte.

Vilka företag och vilka delägare berörs nu av regeringens förslag? Det är väldigt få företag som har delägare som berörs. Det finns drygt 300 000 aktiebolag exklusive offentligt ägda företag i landet, och av dem är ungefär två tredjedelar, drygt 200 000, fåmansbolag. Av de här drygt 200 000 företagen finns det nästan 28 000 företag som har delägare som tjänar på det här förslaget. De delägare som berörs av 4-procentskravet återfinns i 400 företag. Det är alltså ungefär 1 promille av det totala antalet företag.

På delägarnivå är det ungefär 300 000 delägare i de här företagen som inte berörs över huvud taget. Antalet delägare som berörs positivt, alltså framför allt genom det ökade värdet av löneunderlaget men också det minskade löneuttaget, rör sig om 50 000. De som påverkas negativt är 3 600 personer.

Vad är det då för typ av företag som berörs? Antalet delägare i de företag som saknar delägare som är berörda av förslaget är väldigt få. Medianen är två delägare i den gruppen. Men bland de företag som berörs av det här är medianen 91 delägare. Hälften av de här företagen har alltså fler delägare än 91. Det handlar alltså om ett spritt ägande.

Den andra viktiga egenskapen är att dessa företag betar sig helt olika när det gäller att hantera sin vinst. Kommer den att återinvesteras i företagen eller kommer den att delas ut? Om det finns delägare som berörs negativt innebär det att i genomsnitt 80 procent av vinsten delas ut varje år. Företagen töms på vinstmedel som inte återinvesteras. Detta har vi kunnat läsa om i olika sammanhang den senaste tiden i tidningarna.

De företag som inte har berörda delägare betar sig på ett helt annat sätt. Där är proportionerna i stort sett omvända. Ungefär 70 procent av vinsten återinvesteras i företagen.

Dessa företag är helt olika när det gäller storlek i termer av antal anställda. De företag som får förutsättningar för sänkt skatt enligt regeringens förslag återfinns bland företag som har lönesummor på upp till ungefär 20 miljoner, medan de företag som har delägare som får höjd skatt återfinns bland företag som har mycket stora lönesummor.

Det handlar alltså om spritt ägande, många delägare, att falla in under konsultregeln och dessutom personalintensitet med många anställda. Det är dessa företag som tjänar på förslaget. Det blir mer lönsamt för de företagen att anställa fler personer.

Låt mig avsluta med att säga något om de ekonomiska konsekvenserna på delägarnivå.

Den här bilden visar ett räkneexempel baserat på uppgifter från Praktikertjänst. Det här ska motsvara en genomsnittlig delägare i Praktikertjänst. Det finns tre kolumner. "Nuvarande regler" gäller enligt regeringens förslag även efter den 1 januari 2014 för dem som äger mer än 4 procent. Förslaget omfattar alltså dem som äger mindre än 4 procent. Det jämförs med en anställd. En anställd kan i det här fallet vara en landstingsanställd läkare. Konsekvensen är att under nuvarande regler skulle läkaren i Praktikertjänst ha en genomsnittlig beskattning på 48 procent. Nu talar vi om bolagsskatt, socialförsäkringsavgifter och de olika inkomstskatterna. Regeringens förslag innebär att den här personen får en höjd skatt med i genomsnitt 6 procentenheter. Skillnaden blir alltså 54 procent i genomsnittlig skatt med förslaget jämfört med den anställda som har 59. Det är en skillnad på 50 000 kronor jämfört med i dag då skillnaden är nästan 100 000 kronor.

Vilka konsekvenser får lättnaderna? Det är svårt att säga. Det beror på hur mycket man delar ut. Vi har sett från Tomas Algotssons redogörelse att många av de lönebaserade utrymmena inte används för utdelning.

Låt oss se vad det blir totalt sett med reglerna. Med ett fåmansföretag med fyra delägare, ett anskaffningsvärde på ungefär 100 000 kronor och ett totalt anställda kommer den maximala skattesänkningen med regeringens förslag för företagen att bli nästan 70 000 kronor om det finns möjlighet att utnyttja hela det lönebaserade utrymmet.

Det har i debatten framkommit att en oönskad konsekvens av regeringens förslag är att det blir svårare att rekrytera nyckelpersoner. Remissvaren på den promemoria som vi skickade ut i våras är lite roliga. Det finns de som säger att detta är ett problem, och det finns de som säger att detta inte sker, att reglerna över huvud taget inte används på detta sätt. Vår bedömning är att den typen av fenomen har förekommit. 3:12-reglerna har förekommit för att sänka skatten för personer som i realiteten har varit anställda genom att i nominell mening göra dem till delägare.

Fyraprocentkravet för att använda löneunderlaget stoppar den möjligheten. Det är ett viktigt problem för många företag att under viss tid kunna knyta nyckelpersoner till sig. Därför har regeringen aviserat att vi ska göra en översyn när det gäller skattereglerna för optioner och andra typer av aktierelaterade instrument som används i incitamentsprogram och se hur de kan förbättras. Förberedelserna för det utredningsarbetet pågår nu i Regeringskansliet.

Som avslutande kommentar vill jag konstatera några saker. Givet det duala inkomstskattesystemet finns det även i fortsättningen ett behov av ett 3:12-regelverk. Incitamenten för inkomstmvandling i fåmansbolag ligger inbyggda i skattesystemet. Det är ett ständigt pågående arbete att se hur systemet fungerar och hur det används. Vi kommer att följa utvecklingen noga. Det har befarats att reglerna kan kringgå. Det är inte omöjligt att det är så. Om det sker och det blir en oönskad konsekvens av reglerna avser regeringen att titta närmare på den frågan och överväga vad som kan göras åt problemet.

Skattesystemen har karaktären att det inte går att se alla konsekvenser och hur alla regler kan samverka. Man måste ständigt följa hur de används och se över dem. Syftet är helt enkelt att systemets legitimitet måste bevaras. Det måste vara legitimt för alla medborgare. Här finns ett fenomen som har stuckit mycket i ögonen på ett sätt som regeringen vill ändra på.

Ordföranden: Tack, Mikael Lundholm, statssekreterare vid Finansdepartementet. Mikael var delvis inne på de synpunkter som har lyfts fram mot förslaget. Låt oss gå vidare där och lämna ordet till en av dem som tidigt och tydligt har framfört synpunkter på lagförslaget. Jag hälsar Anne Ramberg, generalsekretare i Advokatsamfundet, välkommen till skatteutskottet och den öppna utfrågningen.

Anne Ramberg, generalsekreterare Advokatsamfundet: Herr ordförande och ärade utskottsledamöter! Ett stort tack för att vi har inbjudits hit för att få ge våra synpunkter på regeringens förslag till justerade regler för 3:12.

När jag lyssnade på statssekreteraren insåg jag att de tio minuter som vi övriga har fått oss till del inte räcker för att bemöta vad statssekreteraren har anfört. Den omständigheten att vi har fått förmånen att få komma hit tillsammans med FAR är inte ett uttryck för att det är advokater och konsulter som närmast berörs av förslaget. Det berör faktiskt alla delägarägda tjänsteföretag. Arkitekter, reklambyråer, it-konsulter och till exempel Praktikertjänst har nämnts.

Låt mig också inledningsvis understryka att den kritik som vi har lämnat inte tar sin utgångspunkt i att vi inte tycker att man ska betala mer skatt utan det tar uteslutande sin utgångspunkt i hur förändringen genomförs och de skadliga konsekvenser som vi bedömer förslaget kommer att få.

Statssekreteraren hänvisade till tidningsartiklar. Ja, i Svenska Dagbladet i fredags kunde man läsa att ett antal revisorer i KPMG hade tjänat 40 miljoner kronor under tre år utan att betala någon nämnvärd inkomstskatt. Man kunde också läsa att det fanns 100 delägare som hade "plockat ut" 600 miljoner kronor i utdelning. Det var enligt finansministern just den typen av åtgärder som förslaget skulle angripa.

Förslaget kommer inte att innebära att dessa personer inte kommer att kunna fortsätta att "plocka ut" vinstmedel till låg beskattning, precis som har skett de senaste åren. Om man har mer än 4 procent av aktierna, vilket en del av de i artikeln omnämnda revisorerna har, kommer de på precis samma sätt som under senare år att kunna fortsätta att "plocka ut" pengar. Av dem som har under 4 procent beskattas endast utdelningarna understigande 5 miljoner som inkomst av tjänst. Utdelningar överstigande det kommer alltså att beskattas som inkomst av kapital. Det handlar om lönsamma företag.

Förslaget löser därför inte de missbruksproblem som regeringen vill åtgärda. Det drabbar i stället ett stort antal hårt arbetande entreprenörer för att komma åt ett mycket fåtal personer som använder sig av systemet.

Det finns sätt att lösa problemen på. Vi och andra remissinstanser har lämnat en rad olika förslag. Ett sådant förslag är att införa en multipel, det vill säga en proportioneringsregel av innebörd att det lönebaserade utrymmet maximalt får uppgå till en viss procent av den lön som man har tagit ut från företaget. En sådan regel skulle inte föra med sig de skadliga effekter som vi har pekat på, och den skulle heller inte leda till ett kringgående genom att dela upp företag i mindre enheter.

Varför är vi då så kritiska? Vi gör bedömningen att tillväxten av medarbetarägda företag starkt kommer att hämmas. Det är ingenting man behöver göra sig lustig över. Det gjorde statssekreteraren. Både statsministern och finansministern har gjort det.

Företag som står i begrepp att anställa eller rekrytera nya delägare kommer givetvis att få stora problem om de har närmat sig sina 25 delägare, och de kommer att göra det långt innan. Alla insiktsfulla personer inser att de inte kommer att ges möjlighet att bli delägare i företaget utan att hamna i det predikamentet att man får betala en helt annan skatt än sina äldre delägare, som då kommer i åtnjutande av skattelättnaden därför att man har sina 4 procent.

Konkurrensen snedvrids på ett alldeles orimligt sätt. Det mindre företaget, som i allra högsta grad behövs i Sverige – vi behöver både små och stora företag – får i det här hänseendet en konkurrensfördel i jämförelse med det stora företaget med flera delägare. Det behövs stora välfungerande tjänsteföretag i Sverige inom starkt specialiserade områden. De behövs för utvecklingen och för att bibehålla konkurrensen.

Det var intressant när statssekreteraren sade att förslaget går ut på att återställa balansen i konkurrensen. Det är lite svårt att ta till sig.

Förslaget skadar enligt vår uppfattning svenska företags internationella konkurrenskraft. Jag vill då ta exemplet från de affärsjuridiska advokatbyråerna. De har redan utsatts för en betydande konkurrens från utlandet, särskilt från engelska advokatbyråer. Om vi i fortsättningen ska kunna tillhandahålla advokatbyråer med hög kvalitet, hög specialisering, tillräcklig bredd och hög tillgänglighet när svenska företag ska genomföra större transaktioner med utlandet eller utländska företag ska investera i Sverige eller staten behöver hjälp, krävs stora bärkraftiga advokatbyråer och andra tjänsteföretag. Det krävs att infrastrukturen medger detta.

Vi gör bedömningen att kompetensförsörjningen inom tjänstesektorn försvåras. Det gör också generationsskiftena – av naturliga skäl.

Samgåenden hindras, och drivkrafter att dela upp verksamheten skapas.

Ja, herr statssekreterare, incitamenten att skatteplanera ökar. Det finns en reell överhängande risk att välfungerande och lönsamma företag kommer att splittras. Då säger man från regeringens sida att ja, det är en bekräftelse på att tillväxten är skattedriven. Det är en retorik som inte är riktigt hederlig, tycker jag. Bortsett från att ni har fel är det som händer att en ändring av skattereglerna får strukturella effekter, om än oönskade. Det leder till en kapitalförstöring.

Flera av de argument som här åberopas till stöd för förslaget är delvis svåra att ta till sig och en del är också felaktiga. Regeringen påstår till exempel att det inte är motiverat att delägare med små ägarandelar och en liten kapitalinsats, trots att de är väldigt personalintensiva, ska få tillgodoräkna sig det lönebaserade utrymmet eftersom de inte tar någon risk. Var har man fått det ifrån? Vad är det som gör att risken i ett företag med 25 delägare plötsligt skulle vara större eller mindre? Hur tänker man då? Ett färskt exempel, för att åter knyta till revisorerna, är det miljardskadestånd som PWC och en av dess delägare just har ålagts av hovrätten. Om det inte är risktagande då vet inte jag vad man menar med det.

Regeringen är också upprörd över att delägare med små ägarandelar och liten kapitalinsats har tagit ut utdelning i stället för att återinvestera i verksamheten. Tjänsteföretag är inte tung tillverkningsindustri. Tjänsteföretag är inte särskilt kapitalintensiva. Expansionen styrs av helt andra krafter. Om man ackumulerade vinstmedel i onödan skulle det, bortsett från inlåsningseffekten, medföra uteblivna skatteintäkter, och upptagandet av nya delägare och nyckelpersoner skulle starkt försvåras eftersom de då måste köpa in sig i en hög substans. Det har de inte råd till. Det har inte unga människor råd till. Det vore förödande för alla unga begåvade medarbetare och för tillväxten. Till det kommer att även Finansdepartementet och Skatteverket, såvitt jag förstår, anser att man ska betala ett avkastningsvärde på förvärvet.

Sedan måste jag säga att argumentationen är otroligt märklig, särskilt eftersom regeringen faktiskt inte föreslår något kapitalkrav. Det talas mycket om att det plockas ut vinstmedel, utan att man samtidigt föreslår ett kapitalkrav. Vad man föreslår är att den som köper 3 procent av ett företag för 20 000 kronor kommer att betraktas som en icke-aktiv delägare vars intäkter kommer att tjänstebeskattas medan den som köper 4 procent i samma företag, för samma belopp, kommer att kunna tillgodogöra sig skattelettningen. Den ekvationen kräver mer än retorik för att förklara.

Man påstår att företag har gjort anställda till delägare för att de ska komma i åtnjutande av kapitalbeskattningen. Jag vet inte var man fått det ifrån. Upptagande av delägare i konsultföretag är en mycket omsorgsfull process, och jag vågar påstå att inte en enda advokat har upptagits som delägare i en svensk advokatbyrå för att komma i åtnjutande av kapitalbeskattning. Det är trams att påstå det. Jag tillåter mig att tro att det är likadant i andra konsultbranscher. De svenska advokatbyråerna har haft samma struktur så länge jag kan överblicka. Den modellen har inte påverkats av 3:12-reglerna. Och, herr statssekreterare, andelen delägare i förhållande till antalet anställda inom advokatbranschen har inte ökat. Den har tvärtom minskat. Påståendet att advokater kraftigt överutnyttjar 3:12-reglerna kräver faktiskt en förklaring.

Mannheimer Swartling är Sveriges största advokatbyrå. Den sysselsätter 600 personer, varav 400 är jurister. Av dessa är 86 delägare. Delägarna tar ut en vinstutdelning i häradet ett till två. Anser regeringen att det är ett illojalt överutnyttjande? Var går gränsen för att man i Sverige inte riskerar att av regeringen bli utpekad som missbrukare när man tillämpar de schablonregler som lagstiftningen anvisar? Det är anmärkningsvärt, tycker jag, att regeringen inte har lyssnat på den massiva kritiken mot införandet av kapitalandelskravet på 4 procent. Det löser inga problem, det säkrar inte legitimiteten i skattelagstiftningen och det ger inga pengar till statskassan. Men det får allvarliga konsekvenser, skadliga effekter för tjänsteföretag.

Låt mig också säga, beträffande att statssekreteraren hänvisar till Lagrådets yttrande och säger att de har åberopat att det är lämpligt med kapitalandelskrav, att nej, det har de inte gjort. De har talat om ett kapitalkrav.

Jag tycker att man kan utgå från att Finansdepartementet vet skillnaden mellan ett kapitalkrav och ett kapitalandelskrav. Det vilar därför, ärade utskottsledamöter, ett särskilt ansvar på riksdagen att noga överväga det förslag som regeringen har valt att inkorporera i budgetpropositionen i stället för att bereda det som ett sedvanligt lagstiftningsärende. Jag uppmanar er därför att utnyttja den möjlighet ni har och lyfta ut det förslaget ur budgeten. Det har nämligen ingenting med en budgetprocess att göra.

Tack för att ni lyssnade!

Ordföranden: Vi tackar Anne Ramberg. Det gjordes flera referenser till statssekreterare Mikael Lundholm och det finns därför skäl att återkomma till det vid frågestunden. Vi går vidare och säger välkommen till Dan Brännström från FAR, Föreningen Auktoriserade Revisorer.

Dan Brännström, generalsekreterare FAR: Jag vill börja med att tacka för den här möjligheten. Det är alldeles utmärkt att skatteutskottet erbjuder möjligheten att belysa olika konsekvenser, eftersom förändringar i 3:12 är mycket viktiga. Utformningen av 3:12 har, som ni alla vet, stor påverkan på företagandet, inte minst för utvecklingen av alla de nya branscherna och de nya företagen. Vi får inte glömma den dimensionen i den här diskussionen, som blir lite väl skatteteknisk kan jag tycka.

Låt mig betona att vi från FAR:s sida tycker att det är bra att 3:12-reglerna ses över. Vi har hela tiden sagt att de är väl generösa, men förändringar som ska göras måste ske på ett sätt som inte skadar företagandet och som inte hämmar tillväxt och konkurrens. Tvärtom tycker jag att fokus skulle vara på att hitta ett regelsystem som uppmuntrar fortsatt företagande och ytterligare risktagande. Det behöver vi.

Jag har tio minuter till mitt förfogande och kommer att tala om tre saker. Allra först vill jag lite kort säga något om revisions- och rådgivningsbranschen. Anne Ramberg talade mycket om revisorer så jag kanske ska tala om advokater i stället. Nej, jag ska nog hålla mig till min bransch. Sedan kommer jag att kommentera konsekvenser av regeringens förslag samt kort belysa FAR:s alternativa förslag och även säga några ord om vägen framåt.

Jag står här i egenskap av FAR:s generalsekreterare, men jag vill vara väldigt tydlig på en punkt: Det är inte bara revisorer och advokater som berörs av förändringen, vilket redan nämnts, utan våra medlemmar, oavsett om de är revisorer, redovisningskonsulter eller rådgivare, får samtal från många oroliga företagare. Det är långt över de 400 företagen som vi hörde talas om som nu undrar hur nya 3:12 kommer att slå i samband med förvärv eller generationsskifte. FAR kontaktas även direkt av entreprenörer, vilket är ganska unikt. De vill veta vart den här frågan håller på att ta vägen.

Nu ska jag kort kommentera hur vår bransch ser ut. Inte helt överraskande erbjuder vi tjänster inom revision, redovisning och rådgivning. Beroende på hur man avgränsar branschen är antalet anställda ungefär 20 000. Omkring hälften av dessa finns hos några av de sju största aktörerna. Det som är lite unikt för Sverige är att de finns över hela landet. De

av er som kommer från orter runt om i landet känner nog till att PWC, KPMG och allt vad de heter finns på mindre orter. Så är det inte i andra länder, det är viktigt att komma ihåg.

Låt mig också kommentera antalet delägare. Ni kan på bilden som visas på skärmen se hur det har utvecklats på senare tid. Andelen delägare hos de sju stora är 8 procent. För några år sedan, 2005 när 3:12 senast ändrades på ett avgörande sätt, var andelen 10 procent. Inte heller i vår näring stämmer alltså den bild som regeringen ger, att antalet delägare skulle öka och systemet användas för att premiera medarbetare.

Som ni ser av bilden som visas är vi den största rekryteraren av ekonomer. Vi har också en omfattande utbildningsverksamhet. Vi tar vid, kan man säga, där skolan slutar. Det sker en enorm satsning på kompetensutveckling inom revisions- och rådgivningsbranschen. Men det finns ett naturligt flöde av medarbetare, och många går vidare till näringsliv och samhälle. Ni har säkert vid middagsbord och i andra sammanhang träffat på många som jobbat vid någon av revisionsbyråerna. Man kan alltså säga att vi är en viktig förmedlare av kompetens, kompetensförsörjning.

Branschen är liten, men den bidrar i hög grad till förtroende och effektivitet i näringsliv och samhälle och till många av de funktionssätt som vi tar för givna. Att man ska kunna lita på bokslut och årsredovisningar är en otroligt viktig uppgift som vi har. Annars skulle det vara mycket dyrare och krångligare att göra affärer, mycket dyrare att till exempel låna pengar. Det ställs, och ska ställas, höga krav på att vi i branschen levererar kvalitet och därför sker stora satsningar på kompetensutveckling och konkret kvalitetsarbete ute på byråerna.

För att uthålligt och långsiktigt utveckla byråernas verksamhet erbjuds ett antal personer att bli delägare. Men då krävs att de lever upp till mycket tuffa kriterier och är beredda att ta ansvar och verkligen driva verksamheten framåt. Jag upplever att det med tiden har blivit svårare att bli delägare i branschen. Jag vill särskilt betona att ingen blir delägare av skatteskäl, inte någon. Som jag nämnde tidigare sjunker andelen delägare. Tyvärr beskriver regeringen verkligheten på motsatt sätt, att 3:12 skulle användas som ett sätt att premiera medarbetare. Så är det inte. Det är, som vi hörde av Anne Ramberg, en betydande risk att vara delägare i en stor revisionsbyrå. Prosolviadomen visar det, och det finns andra case i närtid som visar på samma sak.

Jag ska så gå in på konsekvenserna av regeringens förslag. Till att börja med konstaterar vi att förslaget träffar blint och det träffar brett. I stor utsträckning träffar det delägare i mindre fåmansföretag, vilka ju inte riktigt var regeringens måltavla. Under sommaren har vi på FAR tillsammans med ekonomer vid Copenhagen Economics studerat hur förslaget slår mot det svenska företagandet. Vi konstaterar att när det gäller kravet på 4 procent är det endast 26 procent av dem som träffas av det som faktiskt jobbar i de större fåmansföretagen. Det är alltså många i mindre företag som drabbas.

En sådan tröskel som 4-procentskravet leder till får många ekonomiska konsekvenser som också är olyckliga från samhällsekonomisk synpunkt. Det finns forskning från många länder som visar på det. Vi behöver inte gå särskilt långt för att förstå att det är så det fungerar. Företag kommer att anpassa sig till tröskeln. De kommer att begränsa sin tillväxt, skära ned verksamheten eller dela upp sig i mindre enheter. Allt det kostar, och framför allt försämrar det dynamiken i näringslivet, vilket vi tycker är mycket allvarligt.

Så till konkurrensen. Det går inte en dag utan att jag funderar på varför Konkurrensverket inte kommenterade detta. Möjligen hann myndigheten inte svara på remissen, vilket i så fall är ytterst beklämmande. Det här förslaget påverkar nämligen konkurrensen i hög grad. Regeringen säger att det inte påverkar konkurrensen för företagen utan bara rör delägarnas skattevillkor. Men dessa företag är i mångt och mycket ägarna, så visst har det stor påverkan på konkurrensen. Jag tänker här visa en bild för att belysa detta. Den heter Snedvriden konkurrens; hela bilden är faktiskt lite sned. Platsen som visas på bilden kan ligga i Östersund eller varför inte i Halmstad. De fyra företagen A, B, C och D bedriver likadan verksamhet. Företaget A har 10 delägare, företaget B har 20 delägare, företaget C har 30 delägare och företaget D har 10 delägare men ingår i en nationell verksamhet med sammanlagt 100 delägare. Vad verksamheten består i spelar inte så stor roll; det kan vara en bilverkstad, mc-verkstad, arkitektbyrå, it-byrå, revisionsbyrå eller ett kafé.

Då är frågan vad som händer efter 2014 om förslaget blir verklighet. Det visar sig nämligen att företaget A och företaget B behöver göra investeringar för att klara konkurrenskraften. För att få större resurser till det behöver de gå samman. Tror ni att de kommer att göra det? De hade alltså 10 respektive 20 delägare.

I företaget C har man länge funderat på att förvärva företaget A eftersom det är mycket lönsamt. Men tror ni att de 10 delägarna i företaget A är intresserade av att gå till ett företag som redan har 30 delägare? Ni får svara själva.

En väl så viktig fråga är: Kommer företaget C över huvud taget att bestå?

Sedan har vi företaget D som är en nationell verksamhet som finns lokalt i Halmstad. För delägarna där blir det mer intressant att faktiskt gå till företaget A eller B. Till företaget C är det ingen som går.

Här ser ni vilken påverkan dessa regler kommer att få redan vid årsskiftet. Slutsatsen är att det är långt fler än dessa 400 företag som vi hörde talas om som kommer att drabbas. Man får inte ha en sådan statisk bild när man tittar på detta förslag, utan man måste se till dynamiken. Företag behöver gå samman och växa hela tiden. Det är det som måste analyseras ordentligt innan man går till beslut.

Jag talade om företaget D, och här ser jag en risk att större företag kommer att koncentrera sin verksamhet till större orter. Då försvinner den mångfald av arbetsgivare som jag tror är jätteviktigt på det lokala planet.

Här vill jag också hänvisa till en ESO-rapport som kom i våras och där det pekas just på att det för sysselsättningen är viktigt med en mångfald arbetsgivare. Jag menar att det här faktiskt finns ett samhällsintresse i att de stora tjänsteföretagen finns ute i landet. Tyvärr har finansministern gett uttryck för rakt motsatt uppfattning, nämligen att det inte skulle finnas ett sådant samhällsintresse.

FAR har under sommaren, som sagt, jobbat med Copenhagen Economics och vi har tittat på vad man kan göra eftersom vi tycker att denna 4-procentsregel skapar en tröskel med skadliga effekter.

För att ändå utgå från regeringens förslag sade vi att för delägare under 4 procent skulle man erbjuda en multipel som vi satte till 2 för att den skulle vara tillräckligt uppmuntrande för att man ska vilja driva företag och ta risk och för att man samtidigt ska skapa legitimitet för reglerna. Detta förslag tar alltså sikte på att slipa ned tröskeln. Men naturligtvis är det allra bäst om vi helt får bort en sådan tröskel.

När det gäller vägen framåt hoppas jag att vi inte stannar i den öken som visas på bilden. Vi har från FAR:s sida hela tiden försökt vara konstruktiva och komma med lösningar. Som vi har hört här finns det flera tänkbara lösningar. Denna tröskel på 4 procent är absolut inte den bästa, utan man kan tänka sig kapitalkrav, och man kan tänka sig en multipel för alla delägare så att vi slipper sådana här tröskeleffekter.

Diskussionen går nu vidare, och skatteutskottet ska bereda detta. Vi hoppas på fortsatt dialog. Det är otroligt viktigt inte minst för morgondagens företag att dessa regler får rätt utformning. Som ni har förstått av all min argumentation hoppas och tror vi från FAR:s sida att skatteutskottet vill ta ett initiativ här och bryta ut detta förslag från budgetpropositionen och göra de utredningar och de ändringar som faktiskt måste göras innan riksdagen går till beslut.

Tack.

Ordföranden: Vi tackar för dessa synpunkter från Dan Brännström från FAR. Vi hörde att det inte är bara advokater och revisorer som har haft synpunkter på förslaget.

Vi hälsar nu Krister Andersson, chef för skatteavdelningen på Svenskt Näringsliv, välkommen.

Krister Andersson, chef för skatteavdelningen på Svenskt Näringsliv: Jag tackar för inbjudan till denna öppna utfrågning i skatteutskottet. Det är mycket positivt.

Jag tänkte börja med att gå tillbaka lite till utvecklingen av regelverket. Vi har hört lite om detta tidigare från Tomas Algotsson. Som framgår av bilden har regelverket historiskt sett haft ett begränsande syfte. Men detta syfte byttes 2006 med den socialdemokratiska regeringen, och syftet blev att förstärka till ytterligare företagande och verksamhet. Sedan har alliansregeringen vid tre tillfällen ökat på det förstärkande och främjande syftet.

År 2006 införde den socialdemokratiska regeringen en 20-procentig skatt på utdelning och större lönebaserat utrymme. År 2007, 2009 och 2012 utökade Alliansen det enkelbeskattade utrymmet, det lönebaserade utrymmet, genom en höjning från 20 till 25 procent i nedre delen. Man slopade förbudet att räkna på ägarens egen lön, man slopade bottenavdraget på lönesumman, och man sänkte maxkravet från 15 inkomstbasbelopp till 10 med mera.

Nu verkar tyvärr pendeln ha svängt åt andra hållet, och nu handlar det åter om saker i begränsande syfte.

Vad har man egentligen uppnått med alla dessa förändringar med olika regeringsförslag? Jag tycker att man kan vara ganska stolt över det som man har uppnått från alla dessa regeringars sida.

Vi har fått en utveckling där utdelningen till ägare, som tidigare låg på kanske 10 miljarder kronor per år, har stigit till 30–40 miljarder kronor per år.

Tjänsteinkomsterna har stigit, även om det i budgetpropositionen talas om minskade inkomster av tjänst. Så är det inte, utan tjänsteinkomsterna har stigit. Någon kan möjligen undra hur detta går ihop med den bild som Tomas Algotsson visade inledningsvis. Nu tror jag inte att statistiksammanställning är Skatteverkets starkaste gren, och det kanske det inte ska vara heller, utan det ska vara att tillämpa de regler som finns och se till att vi får likabehandling i taxeringen. Jag anser att Tomas Algotsson visade den del av utdelningarna som blev tjänstebeskatade. Men här finns ett löneuttag från företagen, och de har stigit mycket kraftigt. Man har inte urholkat och bara tagit ut utdelning. Man tar ut mer i lön också.

I själva verket har lönerna till 3:12-företagare vuxit i takt med, eller till och med aningen snabbare än, lönesumman för hela ekonomin.

Vad är då problemet som ska åtgärdas? Naturligtvis ska rent konstlade upplägg och manipulationer av systemet åtgärdas och beivras. Detta med klyvning mellan inkomster av tjänst respektive inkomster av kapital är en genuint svår fråga. Det finns inget självklart svar på hur man delar upp vad som är tjänsteinkomst och vad som är kapitalinkomst.

Det finns dock i detta nya förslag ingen analys av hur man ska se på klyvningsfrågan. Konsekvensanalyser av effekter är mycket ofullständiga. Det visar sig att föreliggande förslag har mycket allvarliga och icke avsedda effekter, och det har vi hört från tidigare talare också.

Regeringens upprördhet över 3:12-reglerna kan kanske även till viss del bero på rena missuppfattningar. Det har tidigare framförts uppgifter om att det har skett en kraftig urholkning och inkomstskiftning i denna del av ekonomin. Jag tror att vi får höra mer om detta i nästa anförande. Men i den studie som ESO rapporterade om var det en helt orimlig statistik som man baserade undersökningen på. Man hade inte tagit bort extremvärden, och de fick mycket stor betydelse för resultatet. Då fick man fram att det hade skett en betydande inkomstskiftning.

Det har förts en debatt om detta i tidskriften Ekonomisk Debatt, och jag hänvisar de intresserade till att följa debatten där.

Vilka företag är det som drabbas, och hur allvarligt är regeringens förslag? Vi har hört Praktikertjänst nämnas i detta sammanhang, och man har framfört att det är problem med löne- och tjänstebeskattningen för delägare. Det är faktiskt så att man inom Praktikertjänst har högre tjänsteinkomster än landstingsanställda läkare och motsvarande kategorier. Snittet för satsat kapital inom Praktikertjänst är faktiskt en halv miljon kronor, och vissa har satsat så mycket som upp till 3 miljoner kronor.

Det finns totalt över 30 000 anställda i företag som har minst en delägare som drabbas av det förslag som nu föreligger. Medianvärdet för de drabbade företagen är elva anställda. 90 procent av de drabbade företagen har mindre än tio delägare. Finansministerns uppgift nyligen om att de drabbade företagen skulle ha 90 delägare som medianvärde förefaller helt orimlig.

Drabbade företag finns i alla branscher, och det är inte ett fåtal företag. Färre än hälften finns inom företagstjänster och det som har diskuterats i tidigare anföranden här i dag. Företag inom tillverkning, bygg, transport, handel, vård och omsorg har fler anställda som drabbas av detta förslag än de som påverkas inom företagstjänster.

Det som har sagts om att man skulle satsa ett par hundralappar stämmer absolut inte med majoriteten av dessa drabbade företag. Var tredje drabbad delägare har satsat mer än 100 000 kronor, och var femte har satsat mer än 200 000 kronor.

Jag skulle vilja överlämna en rapport, *Företagare om regeringens 3:12-förslag*, till ledamöter och suppleanter i skatteutskottet och till övriga intresserade. Här finns beskrivningar av hur olika företag av kött och blod påverkas av detta förslag. Jag överlämnar den till kanslichefen efter min presentation, och det finns rapporter tillgängliga här framme.

Låt mig säga något om effekterna av förslaget. Först och främst är det en mycket negativ signal som man nu skickar till landets företagare. Tyvärr är det för första gången en återgång i retorik till vad vi hade på 70-talet. Det känns mycket trist att behöva säga detta. Jag tycker att vi har utvecklats oerhört mycket i vår syn på företagande, och vi har en ökad förståelse för företagande. Men nu har vi kommit tillbaka till en retorik som vi inte har sett sedan 70-talet, och jag hoppas att detta blir en engångsföreteelse.

Förslaget kommer att leda till ökat krångel och ökad osäkerhet. Det innebär ett tak vid 25 delägare – 4 procent. Det hämmar expansion och samgåenden, som vi har hört tidigare. Det stimulerar dessutom passivt ägande jämfört med aktivt ägande. Det gynnar till exempel vissa riskkapitalbolag framför engagerade företagare. De kan få 25 procent skatt på satsat kapital. Men en anställd och delägare kan få 57 procent. Jag förstår inte riktigt varför man ska ha denna snedsits. Det blir också mycket svårare att rekrytera nyckelpersoner, inte minst ute i landet. De måste för-

värva upp till 4 procent av kapitalet, och det måste de göra till marknadsvärde. Med en 4-procentsregel kan det handla om mycket stora belopp, och då har man satsat väldigt mycket kapital.

Vilka lösningar finns det på detta? Vi har redan tidigt efter att detta presenterades pekat på möjligheter att med större precision och mindre skada åstadkomma det som regeringen säger sig vilja uppnå. Här finns parametrar att använda sig av. Vi har inte sagt vilken av dem som är bäst, utan det finns möjligheter. Det kan vara lönebaserat utrymme på 50 procent av lönesumman, då 50 procent ändå framstår som högt. Det kan vara utdelningstak vid 50 gånger egen lön, vilket framstår som högt.

Sedan tycker jag att vi måste kräva att man ska kunna skilja på kapitalandelskrav och kapitalkrav. Jag förstår inte varför regeringen har fastnat för kapitalandel. Varför ska man göra systemet beroende av hur stort bolaget är? Man säger att de ska ha satsat kapital, men ange då ett kapitalkrav på ett antal hundra tusen kronor. Då har man gjort det oberoende av storleken på bolag. Syftet med lagstiftningen måste väl ändå vara att komma åt dem som inte har satsat något kapital. Sätt då ett kapitalkrav. Svårare än så är det inte.

Regeringen har backat tre gånger efter massiv kritik, inte minst från Lagrådet. Det har varit en undermålig beredning av detta ärende. För mig är det orimligt hur man har kunnat hamna på ett kapitalandelskrav. Jag hoppas att man kan gå vidare och komplettera kapitalandelskravet med ett kapitalkrav. Sedan får väl nästa regering, oavsett kulör, ta tag i denna problematik på ett lite mer fundamentalt sätt.

Ordföranden: Tack, Krister Andersson, från Svenskt Näringsliv och tack också för att du puffade för nästa föredragshållare, Annette Alstadsæter, som är Assistant Professor vid Oslo universitet. Hon har arbetat med 3:12-regelverket och skrivit om det som kallas för inkomstomvandling i en ESO-rapport som tidigare varit uppe på skatteutskottet. Du är välkommen hit, Annette, för att ge dina synpunkter på diskussionen och på förslaget.

Annette Alstadsæter, Oslo universitet: Tack för att jag har fått komma hit!

Jag får väl känna mig hedrad av att Svenskt Näringsliv är så oroade över vad jag kommer att säga att de försöker försvaga min trovärdighet precis innan jag startar. Svenskt Näringsliv vet mycket väl att deras kritik är felaktig. Inga av resultaten i vår rapport försvagas genom det som Svenskt Näringsliv påstår är felaktiga sifferuppgifter. Siffrorna är riktiga. Svenskt Näringsliv har visat väldigt dålig ekonomisk intuition i sin kritik av rapporten. Nu är detta sagt.

Låt mig nu börja med det jag hade tänkt säga. Jag hade egentligen tänkt stödja en del av det som Svenskt Näringsliv säger, så det var ingen vits med att börja kritisera mitt arbete innan jag ens sagt något.

Det har varit mycket detaljer i diskussionen här i dag, och en hel del av det som föregående talare har sagt har varit exempel och anekdoter. Det talas om vilken typ av företag som förlorar och vilka som vinner, och då mister man överblicken totalt. Låt oss därför gå tillbaka och få överblick

och se vad detta egentligen handlar om. Vi behöver få den stora bilden och se på principerna. Sedan ska jag komma tillbaka till vad som är de strukturella problemen i 3:12-reglerna och som man kanske inte kommer till rätta med genom dessa förslag.

Vi har i Sverige en dual inkomstbeskattning där man har hög marginalskatt på arbete och låg marginalska på kapital. Det är en spänning som gör att man kan önska att reklassificera arbetsinkomst som kapitalinkomst för att reducera sin skatt.

Det man ofta glömmar i debatten är att det finns dubbel beskattning av både arbete och kapital. Lönen beskattas också på företagsnivå, liksom också utdelning, för man ska beskatta företagsinkomst. Tar man med detta ökar beskattningen.

Man har i Sverige en mycket hög socialförsäkringsbeskattning, arbetsgi-varavgift, på över 30 procent. Det är mycket högt. Så har man en företagsbeskattning som har blivit sänkt de senaste åren. Ser man på helheten har beskattningen av arbete ökat relativt konstant medan det har blivit en sänkning av beskattningen av kapital.

Ser man på den totala marginalska om en ägare tar ut något som lön respektive som utdelning under gränsbeloppet är skillnaden jättestor. Man kan spara 30 procentenheter i skatt genom att göra uttag i form av utdelning och inte i form av lön.

Denna utveckling kommer bara att förstärkas om man skulle reducera företagsbeskattningen ytterligare, vilket det ju är en internationell trend att göra. Denna spänning i det duala skattesystemet är grunden till hela problemet.

Låt oss så se på principerna. Jag ska upprepa något av det som Tomas Algotsson sade. Vilka företag är det som omfattas av 3:12-reglerna? Egentligen är det där hela problemet ligger.

Det finns två krav. Först ska det vara ett fåmansföretag. Det följer den internationella utvecklingen att man har specialregler för att gynna små, växande företag med koncentrerat ägarskap. Detta gäller när det är fyra personer eller färre som äger majoriteten av företaget.

Sedan finns det specialregler som säger att nära familjemedlemmar räknas som en person när man ska definiera ett fåmansföretag. Så har man konsultregeln, som säger att alla aktiva ägare räknas som en person. Det är detta som gör att man kan få extremt många ägare i ett så kallat fåmansföretag. Det största företaget år 2011 hade 1 700 delägare och räknades ändå som fåmansföretag!

Men detta är inte nog. Man kan också ha passiva ägare i ett fåmansföretag, men för att som ägare ska omfattas av 3:12-reglerna ska man vara aktiv. Vad är då en aktiv ägare? Det finns ingen operationell definition av det i skattelagstiftningen, och det är ett problem.

En aktiv ägare är verksam i företaget i betydande omfattning. I praxis betyder det att personens arbetsinsats har varit av stor betydelse för resultatet, för den genererade vinsten. Vad menar man då med "stor betydelse"?

Det är inte definierat, och det är svårt att finna vad som egentligen avses. Det är i hög grad egendefinierat – en ägare lämnar in en K10-blankett och definierar sig därigenom som aktiv ägare. Egendefinierade storheter skapar stort utrymme för missbruk eller kringgående av regler. Det är en allmän insikt i skattelitteraturen.

Dagens problem härrör i stort sett från konsultreglerna. Det är de som uppmärksammas i medierna och som är de stora exemplen som man nu försöker göra något åt. De kom med 2006-reformen. Då gjordes tre stora ändringar som bidrog till att skapa utrymme för utnyttjande av konsultreglerna. Man reducerade skatten på utdelning med 10 procentenheter. Man ökade det lönebaserade gränobeloppet kraftigt, så att de flesta fick ett ökat gränobelopp, alltså mer lågt beskattad utdelning. En stor förändring som gynnar de så kallade konsulterna – advokaterna och revisorerna – är att ägarlön nu ingår i basen för beräkningen av löneunderlaget.

Här ligger ett problem för de arbetsintensiva tjänsteföretagen. Ägarna tar ut stor lön till sig själva, och när det är många ägare kommer alla ägares lön att ingå. Här får man ett stort lönebaserat utrymme.

Det har inte heller varit någon kontroll över prissättningen på aktier. Man har i princip kunnat köpa en aktie för 100 kronor och få en utdelning på 1 miljon. Felprissättningen med ett lägre pris för aktien är i verkligheten en kompensation för arbetsinsats, och den vinst man gör genom att köpa en lågt prissatt aktie ska beskattas som lön. Här finns alltså en felaktig prissättning, vilket inte har något med 3:12-reglerna att göra. Detta har varit mycket fördelaktigt för konsultföretag, som härigenom kan distribuera det som i verkligheten är en arbetsintäkt som en lågt beskattad utdelning. Detta bör man göra något åt.

Det finns ca 160 000 så kallade fåmansbolag med minst en aktiv ägare som omfattas av 3:12-reglerna. Bland de bolag som har många ägare var det år 2011 bara 54 bolag som hade fler än 25 aktiva ägare. Nio bolag hade mer än 100 aktiva ägare. Maximum var 1 700 ägare. Det är inte många bolag vi talar om, så här gör vi stora regeländringar som bara berör ett fåtal bolag.

Detta är tjänstebolag som har litet realkapital. Det mesta kapitalet är finanskapital. De finns i olika branscher. Det är inte bara advokater eller revisorer, utan det finns ganska många från restaurangbranschen, hotellbranschen och detaljhandeln. Det kan verka som ett slags franchising där man utnyttjar detta för att låta franchisetagaren ta ut en lågt beskattat uttag. Det är alltså inte bara konsulterna det gäller.

Majoriteten av de anställda är också ägare. Låt oss titta på vad det betyder. Hur många anställda har man per aktiv ägare under 3:12-reglerna? Om man bara har en aktiv ägare i bolaget är det i genomsnitt 2,5 anställda per aktiv ägare. Även om vi ökar antalet aktiva ägare – det kan vara mellan 1 och 25 aktiva ägare – är det likafullt bara 1,3 anställda per aktiv ägare. I genomsnitt är alltså en majoritet av de anställda också ägare.

Här kommer problemet med det lönebaserade gränsbeloppet in. Ägarlönen kommer att ingå i löneunderlaget. Om den inte gör det skulle man inte ha problemen med konsultbolagen.

Löser de föreslagna ändringarna i 3:12-reglerna problemen med *income shifting* under huvudregeln? Nej. De löser inte problemen, även om de reducerar dem i viss grad. 4-procentsregeln begränsar antalet aktiva ägare som kan använda löneunderlaget till max 25. Det begränsar utnyttjandet av 3:12-reglerna men skärper beskattningen för aktiva småägare, alltså för dem som äger mindre än 4 procent.

Om man äger mindre än 4 procent räknas man fortfarande som aktiv ägare, men man får ett begränsat gränsbelopp, för man får bara beräkna gränsbeloppet på kapitalet.

Är detta ett problem? I branscherna säger man att det är ett jättestort problem att man inte kan knyta till sig nyckelpersoner om man inte kan ge dem delägarskap. Om man då har en väldigt liten ägarandel, är man då aktiv, eller är man i realiteten passiv?

Man kan i hög grad välja själv om man vill vara aktiv eller passiv. Det har inte kontrollerats av Skatteverket. Man kan alltså välja. Kan man då tro att många av dessa kommer att välja att vara passiva? Då kan de göra uttag som utdelning med 25 procents beskattning och undgår alltså hela den lönebaserade beskattningen.

Man kan också fråga sig om en vanlig anställd med 1 procents ägarandel i bolaget bidrar till att generera vinst i betydlig grad. Det är ju det som är kravet för att räknas som aktiv ägare.

Det finns miljarder i utnyttjade gränsbelopp hos 3:12-ägarna som har redovisats för Skatteverket. Jag har utmärkta erfarenheter av Skatteverkets kompetens när det gäller att ta fram statistik, så jag tror på siffran 500 miljarder som Skatteverket har tagit fram. Det finns alltså 500 miljarder i utnyttjade, sparade gränsbelopp som kan generera ränta. De som man försöker komma åt genom regelförändringen – advokater och konsulter som har stora lönebaserade gränsbelopp och antagligen också har sparat mycket, så de har stort löneutrymme – kommer att kunna utnyttja dessa ackumulerade gränsbelopp under lång tid framöver. Det tar alltså lång tid innan de man önskar komma åt verkligen drabbas av någon skattehöjning.

Hur ska man då implementera 4-procentsregeln? Det är lätt att göra regler men svårt att tillämpa dem. Man har egenrapporterade ägarandelar från aktiva ägare. Skatteverket vet inte vem som äger vilka aktier i onoterade bolag. Martin Jacob och jag har i en artikel visat att det finns en stor felrapportering av ägarandelar när man använder K10-blanketten enligt förenklingsregeln. Det var 5 procent i vårt urval som felrapporterade, och många gjorde det medvetet. Händelsevis skedde en ökning av felrapporteringen när man började tjäna på det genom höjd marginals katt.

För att det ska bli möjligt att tillämpa 4-procentsregeln bör det inrättas ett aktieägarregister, så att Skatteverket får möjlighet att kontrollera ägarandelarna och också vet vem som äger onoterade aktier. Så gör man i Norge. Ett sådant register är också ett fantastiskt material för forskare och myndigheter, så jag rekommenderar starkt att man inför det i Sverige också.

Låt mig sammanfatta vilka de strukturella problemen med 3:12-reglerna är. Huvudproblemet är frågan vem som ska omfattas av 3:12-reglerna. Vad är ett fåmansföretag? I många länder finns det specialregler för småföretag som man anser önskvärda. Utvecklingen 2006, med ökat lönebaserat utrymme och ökat gränobelopp, var en politiskt styrd utveckling för att stärka entreprenörskap och tillväxt. Det är bra, men vem är det som ska gynnas?

FAR och Advokatsamfundet talade mycket om behovet av stora företag i Sverige. De behövs. Man behöver stora företag i alla länder, men de ska inte nödvändigtvis vara fåmansbolag. De ska inte klassificeras som närägda. Det är fint med stora företag, men låt dem beskattas som riktiga företag, vilket de är.

Hur definierar man "aktiv ägare"? I dag kan man i stort bestämma själv vad som är mest gynnsamt att definiera sig som. Det bör finnas en operationell definition av aktiv ägare.

Ska ägarlön gå in i löneunderlaget? Det skapar problem i tjänstesektorn. I Norge hade vi tidigare specialregler för så kallade liberala yrken, det vill säga tjänsteyrken där insatsen var arbetsintensiv och där alltså humankapitalet var insatsen. Där var reglerna strängare för att det som egentligen var avkastning på arbetsinsatsen inte skulle kunna omvandlas till kapitalinkomst. Det kan alltså vara en möjlig lösning att inte låta egen lön ingå i löneunderlaget för så kallade liberala yrken.

Till sist vill jag ta upp något som inte har nämnts tidigare i dag. Vi har dokumenterat en stor tillväxt i så kallade holdingbolag, bolag som inte har aktivitet och inga anställda men där ägarna likafullt är aktiva och sparar gränobeloppet med ränta varje år inför framtiden. Det är en skattefri option på framtida reducerad skatt som förefaller utnyttjas en hel del. Det kan vara en bra idé att ställa upp ett aktivitetskrav på bolagsnivå när man ska spara gränobelopp för att förhindra att gränobelopp ackumuleras när det inte finns aktivitet i bolaget.

Ordföranden: Tack, Annette Alstadsæter från Oslo universitet, och tack alla för presentationer och synpunkter!

Leif Jakobsson (S): Det har varit en spännande resa med den här frågan. Jag tog upp den med finansministern för ungefär ett år sedan och fick då veta att det var socialdemokratiens problem eftersom vi hade infört de här reglerna 2006. Jag tog upp frågan eftersom jag känner en stor oro för att det vi egentligen vill gynna, det vill säga entreprenörskap och risktagande, är på väg att åka ut med badvattnet genom det sätt på vilket reglerna kan överutnyttjas och blir överutnyttjade.

Det är bra att regeringen, trots att man sade något annat, har tagit sig samman och försökt göra någonting. Men jag ska inte kommentera det nu.

Jag riktar mig nu till Mikael Lundholm. Inte minst den sista föredragningen handlar om en lång rad andra problem som inte alls adresseras i förslaget. Det handlar om begreppet aktiv och passiv näringsverksamhet. Det handlar om underlag för alla de uppskjutna skatter som ligger latent och kan hota skatteintäkterna framöver. Det berör ni inte.

Vi är överens om att överutnyttjandet har inneburit att skatteintäkterna har blivit lägre än de borde ha blivit. Jag skulle vilja ha ett svar från Mikael Lundholm på varför ni då lägger fram ett förslag som inte innebär högre skatteintäkter. Det underliga med debatten är att nästan ingen företrädare för dem som har berörts har sagt att skatten är för hög utan har snarare erbjudit sig att betala högre skatt. Men ni lägger fram ett förslag som innebär att man visserligen tar in pengar från några men skickar i väg mer pengar till andra. Vad är vitsen med detta?

Mikael Lundholm: Motivet är helt enkelt att regeringen har velat gynna entreprenörskap och företagande. Därför har pengarna använts på det sättet för att med de här förbättringsförslagen genom löneunderlaget göra det mer lönsamt för dem som har de lägsta lönesummorna.

Fredrik Schulte (M): Jag tycker att det kan vara värt att lite principiellt – kanske politiskt – reflektera över syftet med att ha ett dualt skattesystem när vi utifrån Annettes analys har kunnat konstatera att det är påtagliga skillnader i skattesatserna. Syftet med det duala skattesystemet är just att vi vill gynna investeringar och kapitalbildning som är drivande för produktion och tillväxtökningar. Vi vill också gynna dels företagande människor som kanske säger upp sig från jobbet och lever på små marginaler och kanske inte investerar så mycket pengar i sitt nystartade företag – vilket gör att Svenskt Näringslivs förslag på kapitalkrav kanske inte är särskilt korrekt riktat – dels människor som pantsätter hus och hem. Det är dem vi vill gynna med bland annat 3:12-regelverket.

Mikael Lundholm har varit inne på att detta innebär påtagliga skattesänkningar för 150 000 företagare. Det är inte så att vi principiellt motiverar det duala skattesystemet med att man med olika typer av affärsmodeller ska kunna tillskansa sig lägre skatt genom att köpa aktier för 250 kronor och inte ta den risk det innebär att starta ett företag och expandera ett företag med anställda. Detta har skapat stora obalanser som gör att vi har en orättvisa.

Det är flera som har påtalat att det inte är säkert att detta förslag kommer att innebära att vi löser alla problem. Därför skulle jag vilja ställa en fråga till Mikael Lundholm. Det är inte första gången som politiker och skatteexperter leker en katt-och-rätta-lek där man genom politiken fattar beslut, och sedan hittar experter sätt att kringgå reglerna. Ser du en risk för att detta kringgående kommer att fortsätta? Jag antar att regeringen kommer att hålla ett öga på och bevaka utvecklingen för att säkerställa att man kan korrigera sådana eventuella smithål.

Mikael Lundholm: Svaret är helt kort: Ja. Med ett sådant schabloniserat system kommer det alltid att finnas möjligheter att genomföra inkomstomvandling.

Vi har i föredragen sett andra exempel på inkomstomvandling som inte har varit föremål för regeringens förslag den här gången. Jag utesluter inte att vi kan komma att titta närmare på andra aspekter av 3:12-systemet, men självklart kommer vi att nogsamt följa vad som händer när det gäller de föreslagna förändringarna och hur de nya reglerna utnyttjas.

Mats Pertoft (MP): Jag blir lite brydd när jag nu och under hela tiden sedan regeringen först kom med sitt förslag hör företrädare för branschen i princip plädera för regler för hårdare beskattning. Regeringssidan och departementet pratar om att gynna företagande, nyföretagande och så vidare. Vi hör samtidigt hur förslagen slår ganska hårt mot ökad delaktighet i ägande. Det är knappast sådant som gynnar ökat företagande i Sverige.

Jag skulle vilja ställa frågor till två personer. Jag börjar med att rikta mig till Tomas Algotsson från Skatteverket. Vi har ganska tydligt hört om en påtagligt ökad risk för ökad skatteplanering med de nya reglerna. Har du några kommentarer till risken med ökad skatteplanering med dessa nya regler?

Sedan skulle jag vilja ställa en fråga till departementsråd Mikael Lundholm. Jag blir ärligt talat inte klok på förslaget. Vi hör hela tiden att grundproblematiken egentligen handlar om att skärpa beskattningsreglerna. Vi har pratat om proportionerliga fördelningar, multiplar etcetera. Hela kritiken handlar om regleringen av antalet ägare. Jag har svårt att förstå varför regeringen på detta sätt låser sig vid antalet ägare när man kan, tycker jag, hitta mycket enklare och mer logiska kopplingar till just fördelningen mellan lön och utdelning i stället för att låsa sig på 4 procent.

Jag skulle vilja höra några kommentarer från departementet när det gäller de två konkreta förslag som vi har hört, dels från FAR, dels från Svenskt Näringsliv. Vad är anledningen till att departementet å ena sidan talar väl om ökat företagande och å andra sidan gör tvärtom i sitt förslag och vill inskränka ägandet så tydligt?

Tomas Algotsson: Det finns väl en reell risk med skatteplanering. Vi ser att bland andra de branscher som är representerade i den här typen av transaktioner har en stor kreativitet i sin yrkesmässighet. Så det finns nog en risk för att man till exempel delar upp företag eller delar av företag till mindre delar så att man då kan kringgå detta krav.

I vårt remissvar hade vi ett förslag på att man skulle ta bort konsultdefinitionen från dem som får använda huvudregeln, vilket skulle slå på ett annat sätt. Man får nog i och för sig fortsätta utreda vad det skulle kunna vara för några problem, men man skulle i varje fall komma ifrån den här uppdelningen.

Mikael Lundholm: När det gäller flera av de förslag som har framförts som alternativ till 4-procentsregeln kan jag konstatera att många av dem är av karaktären att man ska skärpa reglerna generellt för gruppen fåmansbolag, alltså även för de delägare som äger mer än 4 procent. Det har inte varit aktuellt för regeringen.

När det gäller alternativ har det pratats om multiplar och hur man ska få ta del av det lönebaserade utrymmet även om man har under 4 procent, olika trappsteg och så vidare. Jag konstaterar att motivet för det lönebaserade utrymmet var att man skulle belöna risktagande. Om man inför någon form av multipel eller liknande får man en mekanism för ren och skär inkomstomvandling som inte är kopplad till risktagande.

Till sist vill jag kommentera kapitalkrav. Insatt kapital belönas i huvudregeln. Man får ut 9 procent plus statslåneräntan beskattad till 20 procent. Om man då skulle införa ett kapitalkrav för att kvalificera sig för att använda sig av löneunderlaget skulle man alltså belöna kapitalinsatsen ytterligare en gång. I det läget tycker jag att man kanske skulle överväga om man i sådana fall vill belöna kapitalinsatsen med att justera 9-procentsräntesatsen plus statslåneräntan. Det har dock inte varit aktuellt nu.

Karin Nilsson (C): Herr ordförande! Jag ser att Urban Rydin, skattechef på LRF, finns närvarande i lokalen, och jag känner att det för min del vore relevant att höra vad en företrädare för en så stor arbetsgivarorganisation skulle kunna bidra med i det här sammanhanget. Jag hoppas alltså på att få ställa en fråga utanför ledet av föredragshållare om det går bra som undantagsfall.

Urban Rydin: Jag ber att få tacka för analysen från vårt naboland. Om en minut kommer ni att förstå varför jag tackar för den.

Det säger sig självt att 25–30 procents lägre skatt är väldigt lockande. Det är det vi ser resultatet av här.

Sker det ett överutnyttjande? Svaret är ja! Vad beror det på? Jo, det beror på systemets konstruktion. LRF håller fullständigt med regeringen om att vi måste göra något åt det här, att säkra skattebasen. Men vi får inte heller glömma neutraliteten mot anställda.

Kommer regeringen att lyckas med det här förslaget? Det har ställts en hel del frågor om det. Nej, det kommer den inte att göra. I en helsidesannons i Dagens Industri står det om hur man blir vinnare med 3:12. Det kommer inte att lyckas det minsta, utan vi kommer att få se en enorm skatteplanering. Jag känner till byråer med 27 personer i dag som är på väg mot 25. Ni kan själva räkna ut varför.

Hur ska man då göra? Jo, gå tillbaka till grundsyftet för 3:12-reglerna – att identifiera en kapitalinkomst. Då ska vi inte glömma att det mervärde, den vinst, som anställda genererar i ett bolag är en kapitalinkomst. Den ska beskattas med 37,6 procent. Men att ta bort den egna lönen från löneunderlaget måste vara feltänkt. Vad vi också kan fundera på är en ny väg. Det bör man utreda vidare.

Krister Andersson var inne på räntenivåerna. Kapitalunderlaget består av tre delar: 11 procent, 5 procent, och löneunderlaget 50 procent, 25 procent. Det är en jättestor skillnad. Där har ni roten till det onda. Då kan man säga att man vill gynna anställningar och så vidare. Ja, men då finns det nog betydligt bättre sätt. Sänk de sociala avgifterna! Då är det inte bara 15 procent av fåmansföretagarna som kan göra det. Med en sådan lösning – och det finns ju alternativ; det kan naturligtvis också vara multipel på lön – kan ni sänka lönekravet och stoppa andelskravet på 4 procent, och det behövs ingen ny dotterföretagsdefinition.

Jacob Johnson (V): Huvudproblemet här är det duala skattesystemet med stora skillnader i skattesats. Jag anser att hela den här frågan bör tas in i en större översyn av det svenska skattesystemet. Jag kan hålla med Lagrådet om att helheten av 3:12-reglerna är närmast omöjlig att överblicka, även för oss som sitter i skatteutskottet. Även 3:12-reglerna som sådana anser jag bör utvärderas i sin helhet.

Men jag vill ta upp frågan om kopplingen mellan 3:12-reglerna och legitimiteten i vårt skattesystem och de fördelningspolitiska effekterna. I den redogörelse som regeringen har lämnat i budgeten varje år har man själv påpekat att inte minst 3:12-reglerna har bidragit till ökningen av de inkomstskillnader som finns i Sverige i dag. Den statistik som Skatteverket redovisade här, med de kraftigt ökade utdelningarna som beskattas till bara 20 procent, förstärker det intrycket.

Jag skulle vilja höra hur Mikael Lundholm kommenterar detta, och även hur till exempel Krister Andersson från Sveriges Näringsliv ser på legitimiteten i de ökade inkomstskillnaderna. Till slut skulle jag vilja höra Dan Brännström kommentera annonsen vi fick se alldeles nyss med tanke på att vi ska ha ett legitimt skattesystem.

Mikael Lundholm: Jag kan bara kommentera på följande sätt när det gäller legitimiteten: Här finns ju flera olika målsättningar. Vi har det duala inkomstskattesystemet. Syftet med det var när det infördes och är fortfarande att det ska finnas en progressivitet och en omfördelning. Det skapar den här spänningen mellan kapitalinkomster och tjänsteinkomster. Samtidigt vill vi ha ett bra företagsklimat och bra skatteregler för företagare. Det ska gå lätt att starta och driva företag, och det ska inte vara skattemässigt komplicerat.

Nu sitter vi i en situation där vi måste ha de schabloniserade reglerna, vilket i sin tur skapar problemet med inkomstomvandling som späder på spänningarna i systemet. I stället för att bara vara ett sätt för företag att få definierat vad som är inkomst av kapital och inkomst av tjänst har vi en mekanism i skattesystemet som leder till inkomstomvandling. Den spär på spänningen och minskar legitimiteten i systemet. Förslaget från regeringen ska vi se i perspektivet att det ska försöka öka legitimiteten.

Det kan också bli aktuellt att återkomma med andra förslag om vi ser att det finns andra typer av oönskad användning.

Krister Andersson: Ordförande! När det gäller de fördelningspolitiska aspekterna på förslaget och effekterna av reformeringen av 3:12 sedan 2006 kan man konstatera att den reformen har lett till ökade skatteintäkter på mellan 3 och 5 miljarder per år. Det finns en utmärkt möjlighet att använda de medlen till fördelningspolitiska åtgärder. Jag tror det var missriktat att bedriva fördelningspolitiken i huvudsak genom att ändra regelverket i 3:12 för att göra det mindre inriktat på entreprenörskap. Det tror jag minskar antalet arbetstillfällen och ger en negativ effekt på inkomstfördelningen. Men det finns 3–5 miljarder per år att använda till följd av reformeringen.

Låt mig också kommentera kapitalkravet jämfört med kapitalandelskravet. Statssekreteraren hänvisade till att man inte kan ha ett kapitalkrav eftersom det skulle vara en skärpning av reglerna. Det behöver det inte bli om man har kvar kapitalandelskravet men kompletterar det med en ellersats – *eller* att man har satsat x hundratusen kronor. Då är det inte en skärpning för någon. Om det behöver finansieras har vi pekat på möjligheter. Jag pekade på det i mitt anförande också.

Dan Brännström: Jag måste ärligt säga att jag inte blev glad när jag såg annonsen. På något sätt bekräftade den våra farhågor att förslaget leder till denna tröskel som kommer att leda till en massa skatteplanering och ett alltför skattestyrt företagande. Det är också därför vi pläderar för en lösning som helst är helt fri från en tröskel. Det vore mycket bättre. Då slapp vi se de här annonserna.

Gunnar Andrén (FP): Herr ordförande! Denna diskussion visar framför allt att vi har ett problem i Sverige: Vi har bara julafton en gång om året. Det är ett stort problem.

Både Anne Ramberg och Dan Brännström sade att detta inte har någonting med rekryteringspolitiken att göra. Där har väl diskussionen som vi har tagit del av, åtminstone från andra branscher, varit något annorlunda. Jag skulle i detta sammanhang vilja rikta mig till Krister Andersson, för här finns ett annat förslag som inte tar upp detta. Karin Boye var långt framme med det här: Det gör ont när knoppar brister. Det är ju vad det handlar om i dag. Men hur ser Svenskt Näringsliv på optionsmöjligheterna i delägarföretag som en ytterligare möjlighet just när det gäller rekryteringen?

Krister Andersson: Herr ordförande! Jag antar att Gunnar Andrén med optionsmöjligheter avser möjligheten att främja delägarskap och rekrytering genom att ställa ut optioner i någon form. Det är klart att det skulle kunna vara en framkomlig väg, och jag förstår att det finns planer på att få direktiv till en utredning och att få en utredning tillsatt på detta område. Det är naturligtvis väldigt välkommet från näringslivets sida att man utreder frågan. Men det kan knappast användas som argumentation för att man ska göra det mer negativt med dagens 3:12-regler. Det är två skilda frågor, så jag tycker inte att man kan använda en tänkt framtida förbättring som motvikt till en mer eller mindre bestämd försämring redan i dag.

Anders Sellström (KD): Ordförande! Jag har två frågor. Den första går till Krister Andersson, Svenskt Näringsliv. Missuppfattade jag er, eller vill ni justera det lönebaserade utrymmet så att många fler delägare ska få höjd skatt? Var det så jag skulle tolka ditt anförande?

Fråga två går till Anne Ramberg, Advokatsamfundet. Jag tyckte mig höra att hur ni har organiserat er är oväsentligt utifrån 3:12-reglernas aspekter. Innebär det, med de förändringar som nu ligger på bordet, att ni inte kommer att omorganisera er någonting? Ni kommer alltså inte att ta hänsyn till det, utan ni fortsätter att jobba som ni alltid har gjort. Eller har jag också missuppfattat det?

Krister Andersson: Herr ordförande! Jag pekade på möjligheter att finansiera en förbättring av systemet och pekade då på bland annat 50 procent av lönebaserat utrymme som högt. Jag tror att den synen delas av väldigt många. Vi hörde också förslag i dag när det gäller egen lön. Här är det 50 gånger egen lön. Jag tror att det nämndes i debatten här i dag en faktor på 2. Det tror jag vore att gå alldeles för långt.

Vår ambition är inte att höja skatten för företag, men det finns betydande sparade belopp. Jag tror att som en helhetslösning vore det bra att få ett kapitalkrav, för det är egentligen det man avser med kapitalandelskravet. Då får man nog vara beredd att titta på andra delar av systemet.

Anne Ramberg: Som jag sade har advokatbyråerna haft samma struktur så lång tid som jag kan överblicka, och andelen delägare har inte blivit större i förhållande till andelen anställda. Det är ju det som görs gällande i budgetpropositionen och som finansministern har sagt flera gånger. Tvärtom har andelen delägare sjunkit något.

Om förslaget går igenom med bibehållen struktur tror jag att det finns en risk att byråer delar sig. Det kan vara geografiskt, och det kan vara inom olika områden. Det handlar inte om något skattedrivet upplägg, utan det handlar om en verklighet. Det är väl så att när man lagstiftar får det strukturella effekter. Det kommer det att få även på advokatbyråerna, men jag tror inte att advokatbyråerna i någon mån kommer att ändra struktur och göra om till en större procentuell andel delägare eller tvärtom. Jag tror att det kommer att vara precis likadant som det har varit.

Hannah Bergstedt (S): Herr ordförande! I regeringens förslag till ändring av 3:12-reglerna från 2009 lyftes det höga lönekravet fram som ett problem. I förslaget i april fanns en höjning av detsamma men som nu har plockats bort. Det ger ju onekligen ett intryck av att vara ganska hastigt och lustigt framtaget, och näringslivet har bland annat anklagat regeringen för att vara populist och för att ha slarvat för att framstå som handlingskraftiga, dessutom med en ganska kort remisstid.

Nu har vi fått höra av statssekreteraren att det är väldigt få som kommer att omfattas av förslaget och förändringen. Då ställer jag frågan: Varför sådan brådska att det finns risk att det nya regelverket får oönskade

effekter, som vi har fått höra om i dag, och dessutom kringgås? Varför inte ge ett sådant komplicerat och komplext system en lite seriösare hantering?

Ulf Berg (M): Herr ordförande! 3:12-reglerna är ju krångliga, och efter den här dagen kanske de är förvirrande på en något högre nivå, för vi har ju hört många olika budskap. Men en fundering är att 3:12 med det här förslaget ska skapa 50 000 vinnare. Det är inget vi ska sticka under stol med; det är en medveten politik. Sedan är det 3 600 som ska få höjd skatt. Om man frågar svenska folket om de är beredda att satsa 250 kronor för att få behålla 80 kronor av hundralappen i stället för 40 behöver man nog inte kalla in Sifo för att få veta svaret.

Min fråga går till Krister Andersson och Mikael Lundholm. Det har ju skett en otroligt positiv utveckling både på kapital- och lönesidan, som Krister Andersson visade. Kommer den positiva utvecklingen att fortsätta nu när företag som vill investera förhoppningsvis återinvesterar på ett helt annat sätt? Kommer vi att få se en fortsatt positiv trend med det här förslaget?

Krister Andersson: Herr ordförande! Det är väldigt svårt, Ulf Berg, att sia om framtiden och hur utvecklingen kommer att bli. Jag tror dock att det skickar en så pass negativ signal till svenska företag, inte minst skrivningarna i underlaget, att vi inte kommer att få samma gynnsamma utveckling som hittills. Att den helt skulle knäckas av förslaget tror jag dock inte.

Vi argumenterar inte för att 250 kronor i satsat kapital ska vara skäl att få kapitalbeskattad utdelning, utan vi tycker att det ska vara betydligt större belopp – hundratusentals kronor, kanske. Jag förstår inte varför man inte kan korrigera det förslag som finns. Det är en enkel bisats. Andelskravet kompletteras med ett kronbelopp. Då tror jag att man skulle få en betydligt bättre utveckling framöver. Det skulle undanröja det tvivel som man har sått med det här förslaget.

Mikael Lundholm: När det gäller Ulf Bergs fråga tror jag att regeringens sammanhållna förslag innebär väldigt stora förbättringar för väldigt många fåmansföretag. Jag ser därför ingen anledning till att de positiva tendenserna skulle brytas. De åtstramningar av förslaget som finns berör ett litet antal företag och ett litet antal delägare.

När det gäller Hannah Bergstedts fråga håller jag inte med om att beredningen har gått snabbt och varit slarvig. Svaret på frågan är egentligen att det här hör samman med det som Jacob Johnson frågade om. Det handlar om legitimiteten i systemet. Är det så att det blir tydligt att det finns ett överutnyttjande i systemet som inte var avsett från början gäller det att man, för att hålla ihop skattesystemet, har alla med på resan. Då gäller det att den här typen av överutnyttjande stäms i bäcken. Det är skälet till att det är angeläget att göra någonting.

Ordföranden: Jag vill som ordförande rikta ett stort tack än en gång till föredragshållarna. Utskottet kommer att fortsätta att bereda frågan i god ordning. Hearingen är ett uttryck för önskemålet att göra just detta.

Vice ordförande Leif Jakobsson (S): Vi socialdemokrater tog tillsammans med Miljöpartiet och Vänsterpartiet det oortodoxa greppet att begära en hearing innan regeringens budgetförslag var lagt, men det beror naturligtvis på den oortodoxa hanteringen av denna viktiga fråga. Vi har ju inga remissvar på det slutliga förslaget. Därför var det den enda möjligheten att samla in åsikter om det.

Vi har hört under hearingen att det finns stora farhågor om vad förslaget ska innebära. Vi har också hört att mycket av det som berör 3:12-lagstiftningens oönskade konsekvenser inte alls behandlas, vilket naturligtvis också innebär att det här absolut inte är sista gången frågan kommer att behandlas. Vi har ju en sittande företagsskatteutredning, och jag förväntar mig att det här inte går spårlöst förbi den. De förändringar som eventuellt genomförs enligt regeringens förslag måste naturligtvis få konsekvenser.

För oppositionens del kommer det att framgå av våra budgetmotioner hur vi ställer oss till regeringens framlagda förslag.

Ordföranden: Tack för det och med detta är utskottssammanträdet och den öppna utfrågningen avslutad.

BILAGA 2

Öppen utfrågning om föreslagna justeringar av 3:12-reglerna – bilder

3:12-reglerna

Tomas Algotsson

Skatteutskottet 24 september 2013

Syftet med 3:12-reglerna: Rätt skatt för aktiva delägare

- Inkomster till verksamma delägare i fåmansföretag består av såväl avkastning på kapital som ersättning för arbete i företaget.
- Det är olika skattesatser för arbetsinkomster och kapitalinkomster.
- 3:12-reglerna ska hindra att arbetsinkomster omvandlas till lägre beskattade kapitalinkomster.
- 3:12-reglerna delar med hjälp av schabloner upp inkomsterna, för delägare som är verksamma i företaget, mellan inkomstlagen tjänst och kapital.

Dagens regler för vad som får beskattas som inkomst av kapital

Förenklingsregeln:

- 155 650 kr/år (2,75 inkomstbasbelopp (IBB)) plus
- Sparat utdelningsutrymme från tidigare år som får räknas upp

Huvudregeln:

- Viss procent av anskaffningskostnaden (ca 11 procent)
- Sparat utdelningsutrymme från tidigare år som får räknas upp plus
- Utbetalda löner (löneunderlagsregeln)
 - 25 % av lönerna upp till 3 396 000 kr (60 IBB)
 - 50 % av lönerna över 3 396 000 kr

Utdelning upp till detta belopp beskattas med 20 procent överskjutande (max 90 IBB) beskattas som arbetsinkomst (tjänst).

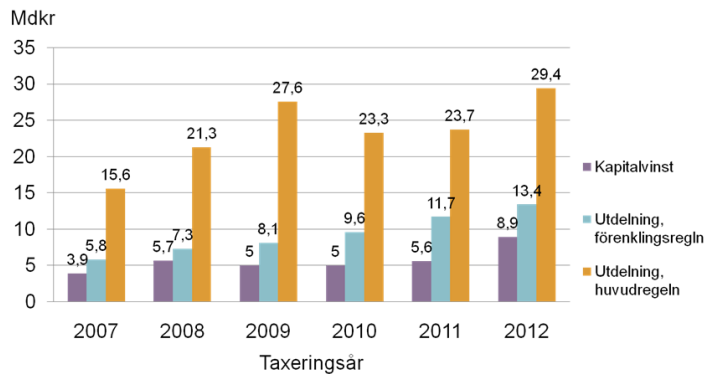
3:12-reglerna har succesivt ändrats

- Utvidgade fåmansföretagsbegreppet infördes (2003)
- Kapitalskatten sänktes från 30 till 20 procent (2006)
- Löneunderlagsregeln fick mycket större betydelse (2006)
- Möjligheten att använda löneunderlagsregeln utökades (2009)
- Schablonbeloppet i förenklingsregeln infördes (2006)
 - Från början 1,5 IBB
 - Har sedan höjts i omgångar (3 gånger) och är nu 2,75 IBB

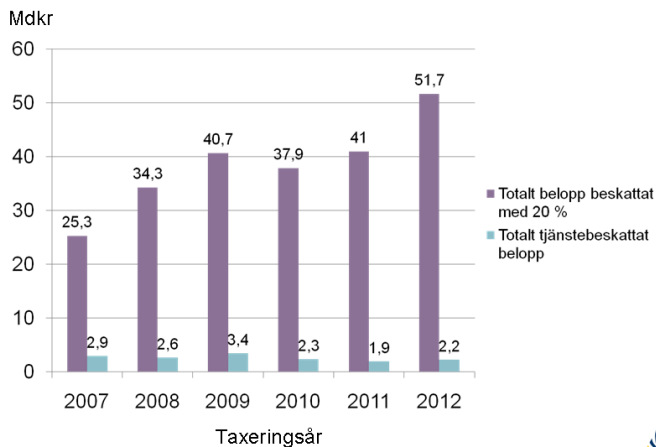
Belopp som beskattas med 20 procent

Utveckling 2007 – 2012

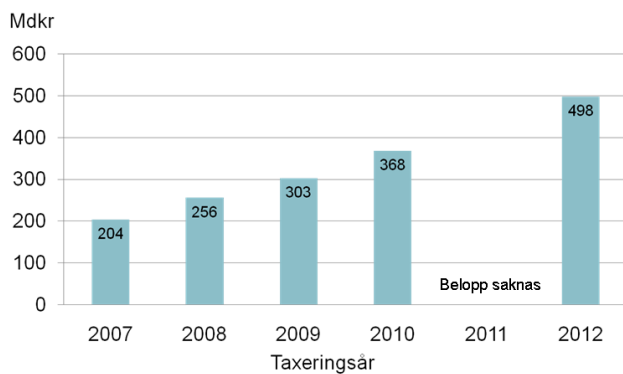
Totalt belopp med 20 procents beskattning respektive tjänstebesättning

Utveckling 2007 – 2012

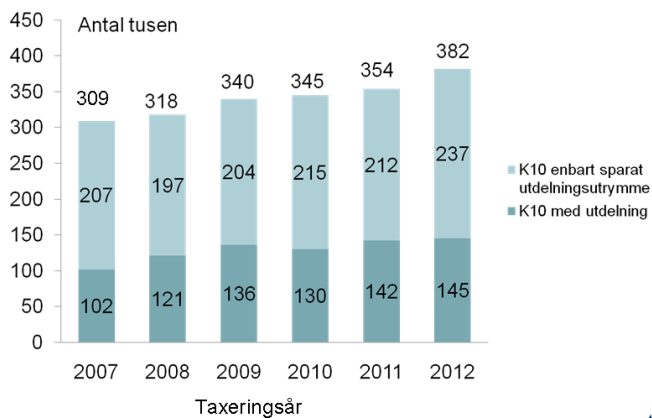
Sparade utdelningsutrymmen

Utveckling 2007 – 2012

Antal K10-blanketter

Utveckling 2007 – 2012

Om regeringens förslag att ändra de s.k. 3:12-reglerna (56 och 57 kap. inkomstskattelagen, IL)

Statssekreterare Mikael Lundholm

Skatteutskottet 24 september 2013

Finansdepartementet

Behovet av 3:12-regler

- Det duala inkomstskattesystemet skapar incitament för inkomstomvandling
- Inkomstomvandling kan främst ske i fåmansföretag där ägaren själv är verksam och kan påverka både egen lön och utdelning
- 3:12-reglerna schabloniserar vad som är aktiva delägares inkomst av tjänst och inkomst av kapital i fåmansföretag
- Vad är ett fåmansföretag?
 - Ett företag där fyra eller färre fysiska personer äger mer än 50 procent av rösterna
 - Delägare som är verksamma i betydande omfattning ska anses som en delägare vid bedömningen av om företaget är ett fåmansföretag (den s.k. konsultregeln)

Finansdepartementet

Varför infördes ”konsultregeln”?

- När 3:12-reglerna infördes var de inte alls lika gynnsamma som i dag
- I de flesta fall var det mer förmånligt att inte bli klassificerat som fåmansföretag
- ”Konsultregeln” infördes för att förhindra att många enskilda ”konsulter” annars skulle kunna slå sig samman och därigenom undvika att behandlas som fåmansföretag
- Avsaknaden av en konsultregel skulle innebära att delägare i dessa företag med många verksamma delägare skulle kunna ta ut all ersättning som inkomst av kapital

Finansdepartementet

Varför behöver 3:12-reglerna ändras?

- Successivt har 3:12-reglerna blivit mer förmånliga
- Särskilt företagsstrukturer som definieras som fåmansföretag enligt konsultregeln och samtidigt har många anställda har gynnats på ett sätt som inte var avsett
- Konsekvensen är
 - överutnyttjande av skattereglerna
 - skattegynnandet har snedvridit konkurrensen gentemot noterade företag både om kunder och personal
 - även konkurrensen gentemot offentlig sektor om personal har snedvridits
- Reglerna behöver ändras för att
 - bevara legitimiteten i skattesystemet
 - skydda skattebaserna
 - balansera konkurrensen

Finansdepartementet

Räkneexempel för delägare som överutnyttjar löneunderlagsregeln

- Anskaffningsvärde 250 kr, kapitalandel 0,5 %
- Lönesumma i företaget: 1 000 000 000 kr (ca 1 500 anställda)
- Lönebaserat utrymme: 2 500 000 kr
- Ägaren måste ta ut en kontant lön på 10 IBB (566 000 kr)

- Beräkning

- Anskaffningsvärde 250 x 12%	+	30 kr
- Sparat gränsbelopp 0 x 6%	+	0 kr
- Lönebaserat utrymme	+	2 500 000 kr

Summa utrymme för lågt beskattad utdelning = 2 500 030 kr

Minskad skatt vid maximalt nyttjande, per år = 740 000 kr

Finansdepartementet

Förslag på skärpningar

- Krav på 4 procents kapitalandel för att få beräkna ett lönebaserat utrymme
- Tak för lönebaserat utrymme på 50 gånger eget eller närståendes löneuttag per år
- Dotterföretagsdefinition för att förhindra kringgående av kapitalandelskravet

Finansdepartementet

Förslag på lättnader

- **Höjt lönebaserat utrymme från 25 till 50 procent av lönesumman upp till 60 IBB för att stimulera fåmansföretagare att anställa**
- **Det högsta löneuttagskravet sänks från 10 till 9,6 IBB**

Finansdepartementet

Lagrådets synpunkter

- **Lagrådet kritiserar kapitalandelskravet, men anser att det inte framstår som onaturligt med ett kapitalkrav**
 - Det införs ett kapitalandelskrav
- **Lagrådet kritiserar det höjda löneuttagskravet**
 - Förslaget om höjt löneuttagskrav slopas
- **Lagrådet anser att delförslagen är enkla och lätta att förstå men att helheten är närmast omöjlig att överblicka**
 - Eftersom det höjda löneuttagskravet nu slopas blir förslagen enklare och slår inte i olika riktningar

Finansdepartementet

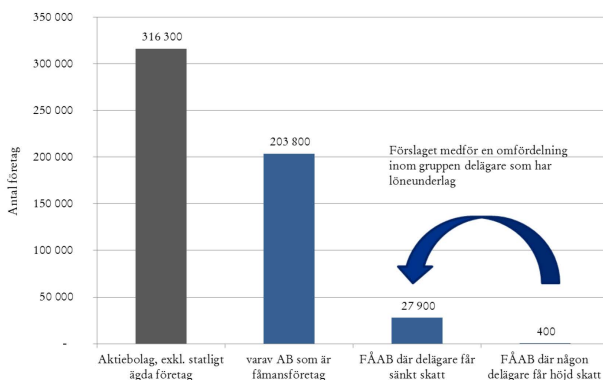
Varför ett kapitalandelskrav?

- Delägare med mycket små ägarandelar och liten kapitalinsats har kunnat ta ut stora belopp som lågt beskattad utdelning
- Det är inte motiverat att delägare i företag med spritt ägande och litet risktagande får beräkna ett lönebaserat utrymme
- Den som satsat kapital i företaget kan fortfarande ta ut kapitalbeskattad utdelning motsvarande SLR + 9 procentenheter på det satsade kapitalet

Finansdepartementet

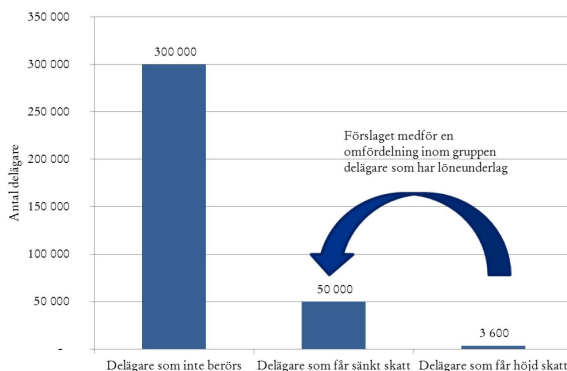
Få företag berörs – de flesta positivt

Finansdepartementet

Ca 50 000 personer får sänkt skatt och ca 3 600 får höjd skatt

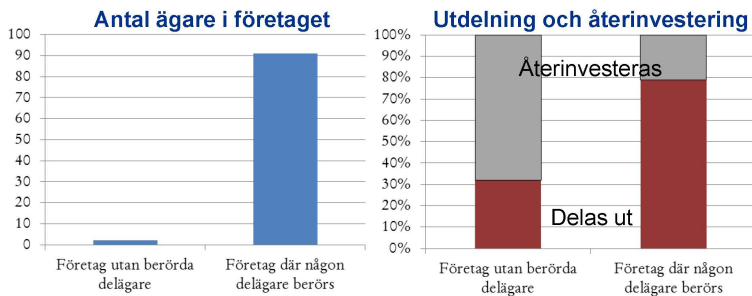

Finansdepartementet

 REGERINGSKANSLIET

Nuvarande regler har använts för att fylla på plånboken i stället för att investera

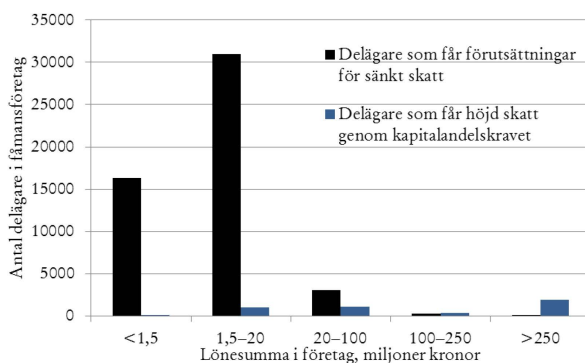
Företag utan berörda delägare är företag där ingen delägare äger mindre än 4%. Företag där någon delägare berörs är företag där någon delägare äger mindre än 4%. Vänster figur visar medianantalet delägare i respektive kategori.

Finansdepartementet

 REGERINGSKANSLIET

De påverkade delägarna återfinns i ett litet antal företag med stora lönesummor

Finansdepartementet

Minskade skillnader i skatt vid olika ersättningsformer

	Delägare med mindre än 4 %		Anställd
	Nuvarande regler	Förslag	
Inkomst	832 000	832 000	832 000
Lön	546 000	546 000	832 000
Genomsnittlig skatt lön, inkl. soc. avg.	54 %	54 %	59 %
Utdelning	286 000	286 000	0
varav utdelning gränsbelopp	286 000	132 000	0
varav utdelning i tjänst	0	154 000	0
Genomsnittlig skatt utdelning, inkl. bolagsskatt	38 %	53 %	0 %
Skillnad i skatt mellan anställd och delägare	-93 500	-49 100	
Genomsnittlig skatt på total inkomst, inkl. bolagsskatt och soc. avg.	48 %	54 %	59 %

SLR=3%, omkostnadsbelopp: 1,1 miljoner kronor, delägarrens lönebaserade utrymme: 600 000 kr.
Den anställdes lön motsvarar delägarrens lön+utdelning. Socialavgifterna räknas i sin helhet som skatt.

Finansdepartementet

Lättnader för delägare i mindre fåmansföretag

- 4 delägare med en kapitalandel på 25% vardera
- Anskaffningsvärde per delägare: 100 000 kr
- Företagets lönesumma: 4 528 000 kr (8-12 anställda inkl. delägare)

	Dagens regler	Förslaget
Lönebaserat utrymme totalt i företaget	1 415 000	2 264 000
Gränsbelopp från omkostnadsbelopp	12 000	12 000
Summa utrymme för lågbeskattad utdelning	365 750	578 000
Maximal skattesänkning		62 800

Sänkt löneuttagskrav		
	Dagens regler	Förslaget
Löneuttagskrav	566 000	543 360
Skattesänkning då löneminskningen tas ut som utdelning		6 700

Maximal skattesänkning: 69 500 kr/delägare och år

Finansdepartementet

Frågor som ska ses över

- 3:12-reglerna har använts på ett icke-avsett sätt för att ge nyckelpersoner sänkt skatt genom att de har fått eller förvärvat små ägarandelar.
- De föreslagna förändringarna stoppar nu denna möjlighet.
- Hur ska företag kunna binda nyckelpersoner till sig som kan bidra till värdetillväxten i företaget?
- Regeringen har aviserat att den avser att låta utreda hur skattereglerna för optioner och andra aktierelaterade instrument ska kunna förbättras.
- Frågan bereds nu i Regeringskansliet.

Finansdepartementet

Systemvård

- Incitamenten för inkomstomvandling kvarstår
- Det finns därför skäl att noga följa utvecklingen
- Om nya upplägg för inkomstomvandling skulle uppträda får man överväga vad som kan vara lämpligt för att motverka dessa
- Skattesystemet måste ständigt ses över för att säkra skattebaserna och systemets legitimitet

Entreprenörsskatt eller tillväxt?

Dan
Brännström
2013

FAR
AKADEMI

Revisions- och rådgivningsbranschen

- Revision, redovisning och rådgivning
- Antalet anställda är ca 20 000
- Drygt 10 000 är anställda hos någon av de sju stora aktörerna
- Antalet delägare hos de sju stora är 816 (2012: 8%, 2005: 10%)
- Branschen rekryterar årligen ca 2 000 nya medarbetare
- 2/3-delar är nytexaminerade
- Branschen bedriver omfattande utbildning
- Branschen försörjer näringsliv och samhälle med kompetens

Dan
Brännström
2013

FAR
AKADEMI

Dan
Brännström
2013

FAR
AKADEMI

Kravet på ägarandel om minst 4% skapar problem:

- Träffar blint och brett – i stor utsträckning även delägare i små fåmansföretag
- Skapar effektivitetsförluster och omställningskostnader för företagen
- Snedvrider konkurrensen på ett sätt som är svårt att överblicka

Snedvriden konkurrens

FARs förslag

- Kapitalandelskravet på 4% kompletteras med en multipel som gör att lågbeskattad utdelning begränsas i relation till delägarrens löneuttag
- Multipeln bör sättas tillräckligt högt för att uppmuntra till nyföretagande och risktagande
- FARs bedömning är att en multipel på två ggr lönen är en rimlig avvägning

Vägen framåt

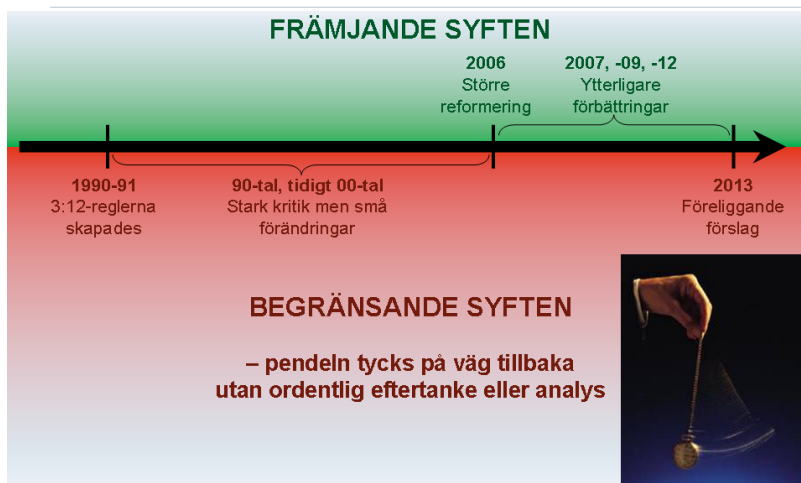

Öppen utfrågning om 3:12-reglerna

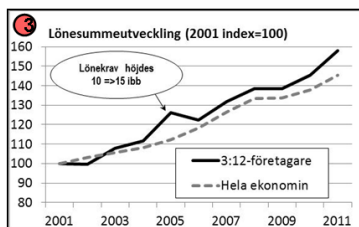
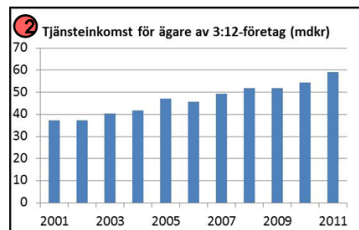
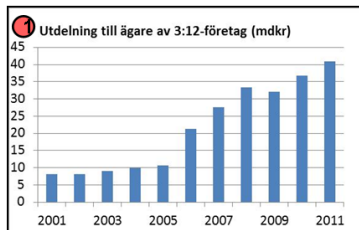
Skatteutskottet 24 september 2013

Krister Andersson, Svenskt Näringsliv

3:12-regelverkets utveckling

Effekter av regelförändringar -ökade skatteintäkter med 3-5 miljarder/år

1 Utdelningarna var ca 10 mdkr/år före 2006. Då sänktes skatten till 20% och utdelningsnivån steg till 30-40 mdkr/år. Från 2006 har också andra 3:12-regler blivit rimligare.

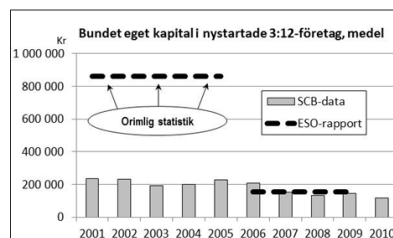
2 I budgetpropositionen talas om minskad inkomst av tjänst. Stämmer inte, tjänsteinkomsterna hos 3:12-företagare har ökat från 47 mdkr 2005 till 59 mdkr 2011.

3 Lönerna till 3:12-företagare har vuxit i takt med, eller t.o.m. aningen snabbare än, lönesumman för hela ekonomin.

Vad är problemet?

- Rent konstlade upplägg ska naturligtvis beivras
- Det regeringen säger sig vilja åstadkomma behöver åtgärdas med avsevärt större precision
- Klyvningen mellan inkomst av tjänst respektive inkomst av kapital är en genuint svår fråga
- Föreliggande förslag saknar analys av klyvningsfrågan
- Konsekvensanalys av effekter i övrigt också ofullständig och det visar sig att föreliggande förslag får allvarliga och icke-avsedda effekter
- Regeringens 3:12-upprördhet kan även bero på missuppfattningar
- Tidigare framförda uppgifter har visat sig bero på orimlig statistik (Ekonomisk Debatt 2013:3)

Företagare som drabbas

En ögonblicksbild – axplock ur tillgänglig statistik

- Totalt finns över 30.000 anställda i de företag som har minst en drabbad delägare
- I median har de drabbade företagen 11 anställda
- 90% av de drabbade företagen har mindre än 10 delägare. Finansministerns uppgift om att de drabbade företagen skulle ha 90 st delägare i median förefaller orimlig.
- Drabbade företag finns i **alla** branscher – inte ett "fåtal"
 - färre än hälften inom "företagstjänster"
 - Drabbade inom tillverkning, bygg, transport, handel, vård och omsorg har fler anställda än drabbade inom "företagstjänster"
- Påståenden om aktier för "ett par 100 kr" stämmer inte för den absoluta majoriteten drabbade företag
- Var tredje drabbad delägare har satsat mer än 100.000 kr och var femte har satsat mer än 200.000 kr
- "Företagare om regeringens 3:12-förslag" – rapport med mer info

Effekter av föreliggande förslag

- Negativ signal till företagare – återgång till retorik från 1970-talet
- Ökat krångel och osäkerhet
- Innebär tak för antal delägare (25 st/4%)
- Hämmar expansion och samgåenden
- Stimulerar passivt ägande framför aktivt
 - Gynnar därmed ex.vis riskkapitalbolag framför engagerade företagare
 - Svårt rekrytera nyckelpersoner, inte minst i landsorten
- Begränsar/stoppar möjligheten att engagera medarbetare genom delägarskap
- Snedvrider konkurrensen
- Alla dessa frågor saknar ordentlig konsekvensanalys

Lösningar

- Svenskt Näringsliv har redan i maj pekat på flera möjligheter att med större precision och mindre skada åstadkomma vad regeringen säger sig vilja uppnå

Följande parametrar är exempel på tillgängliga verktyg

- Lönebaserat utrymme på 50% av lönesumman – 50% framstår som högt
- Utdelningstak vid 50 gånger egen lön – 50 gånger framstår som högt
- Skilj på kapitalandelskrav och kapitalkrav – komplettera 4% med ett belopp

Innspill til offentlig utspørring om foreslåtte endringer i 3:12 reglane

Skatteutskottet, Sveriges Riksdag
24.09.2013

Annette Alstadsæter

Associate Professor, Universitetet i Oslo

Hvorfor har man 3:12-reglene?

→ For å unngå income shifting.

Topp marginale skattesatser etter inntektstype:

	Lønn			Utdelning		
	Person	Företag	Totalt	Person (innenfor gränsbeloppet)	Företag	Totalt (innenfor gränsbeloppet)
2006	56.6	32.3	67,2	20	28	42,4
2013	56.7	31.4	67	20	22	37,6

Utdelning utover beregnet gränsbelopp blir skattlagt som lønn.

Hvem kommer under 3:12-reglene?

1. Fåmansföretag: 4 eller færre personer eier 50% eller mer av aksjene
 - Nære familiemedlemmer teller som en «person»
 - Alle aktive eiere teller som en «person» ([konsultregeln](#))
2. Aktiv eier: har vært "verksam i företaget i betydande omfattning"
 - Personens arbeidsinnsats har vært av *stor betydning for resultatet*
 - *Er i stor grad egendefinert, ved at aksjonæren leverer inn K10-skjema*

3

2006-reformen skapted dagens problemer med income shifting med 3:12-reglene:

1. Redusert skatt på utdeling med 10 p.p.
 2. Lønnsbasert gränsbelopp øker.
 3. Eierlønn inngår i løneunderlaget.
 4. Manglende kontroll med prising av aksjer til ansatte.
- Gavepakke til konsulentselskaper etc. som kan bruke lavt prisede aksjer til å distribuere det som i realiteten er arbeidsinntekt som lavt beskattet utdeling.

4

Hvem er selskapene med mange aktive eiere? → Tall for 2011, fra FRIDA-database, SCB

- Ca. 160,000 selskap med minst en aktiv eier
- 54 selskaper har mer enn 25 *aktive* eiere
- 9 selskaper har mer enn 100 *aktive* eiere
- Lav realkapital i selskapet
- Fra ulike bransjer
- Majoriteten av de ansatte er også eiere

Antall ansatte per aktiv eier, gjennomsnitt etter antall aktive eiere:

Antall aktive eiere	1	>1 & <=25	>25 & <=100	>100
Ansatt / Akt.eier	2,5	1,3	1,1	1,3

5

Løser de foreslåtte endringene i 3:12-reglene problemet med income shifting under hovedregeln?

→ Nei.

- 4% begrenser antall aktive eiere som kan bruke løneunderlagsregeln til maks 25.
- Begrenser utnyttningen av 3:12 reglene, men skjerper beskatning for aktive småeiere.
 - Bli regnet som passive eiere?
- Milliarder av kroner i akkumulerte, ubenyttede gränobelopp blant 3:12 aksjonærene.
 - Innskjeringen har ikke effekt før om flere år for mange av dagens aktive eiere.

6

Hvordan skal man overholde 4% regelen?

- *Selvrapporterte* eierandeler for aktive eiere i unoterte selskaper
- Alstadsæter og Jacob (2013) dokumenterer utstrakt feilrapportering av eierandeler i K10-skjema som ikke blir fanget opp av Skatteverket
http://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=2319837

→ Behov for et Aksjonærregister

7

Strukturelle problemer med 3:12-reglene

1. Hvem skal 3:12-reglene gjelde for?
 - Definisjon av fåmansforetak
 - Definisjon av aktiv eier
2. Skal eierlønn gå inn i løneunderlaget?
 - Unntak for såkalte liberale yrker?
3. Skal man opptjene gränobelopp under förenklingsregeln uten aktivitet i selskapet?

8